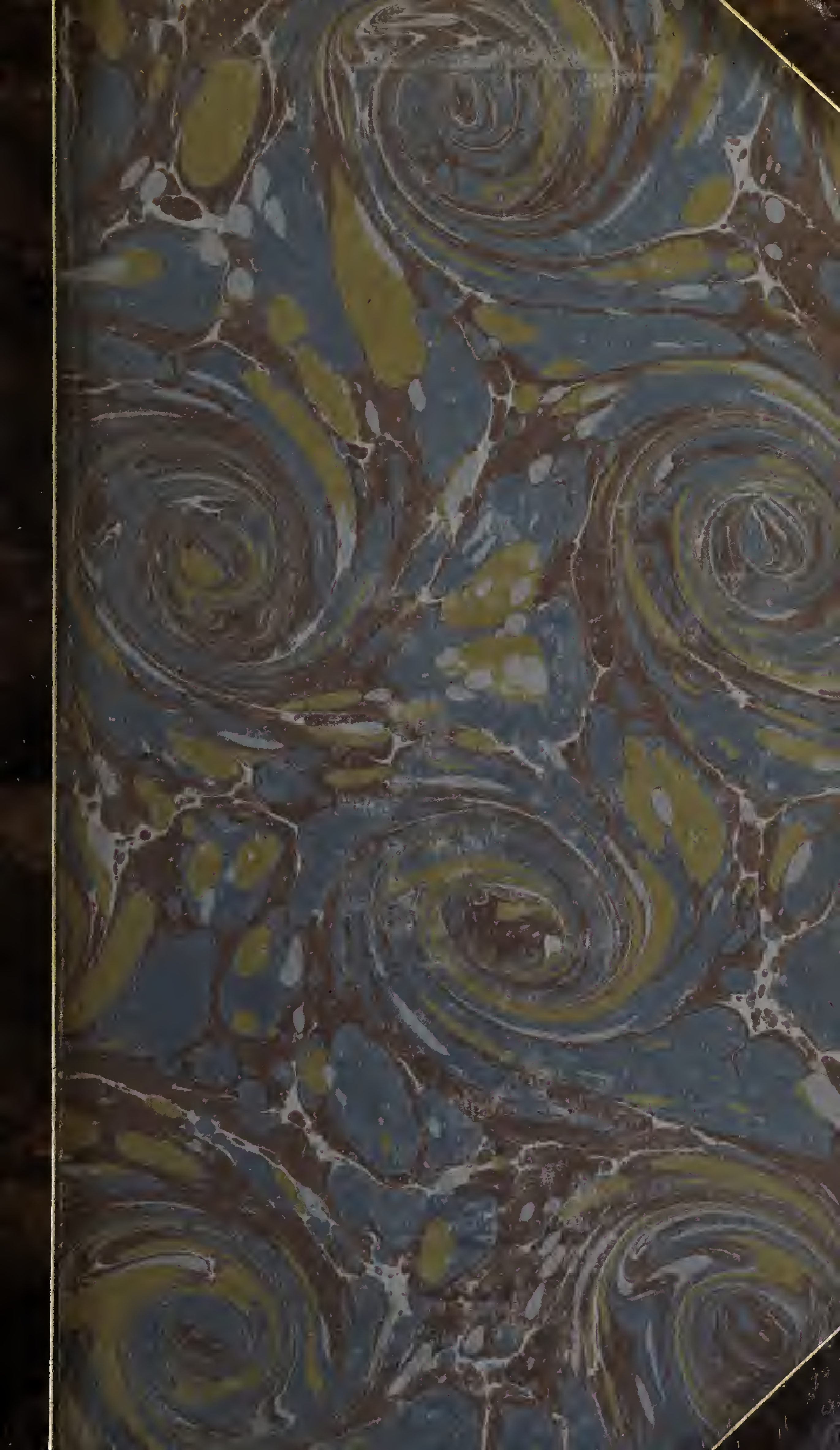

A.BOL.C.E.FRITZE'S
K.HOFBOKHANDEL
STOCKHOLM.

MAGASIN
för
Konst, Nyheter och Moder.
Tidningsskrift.

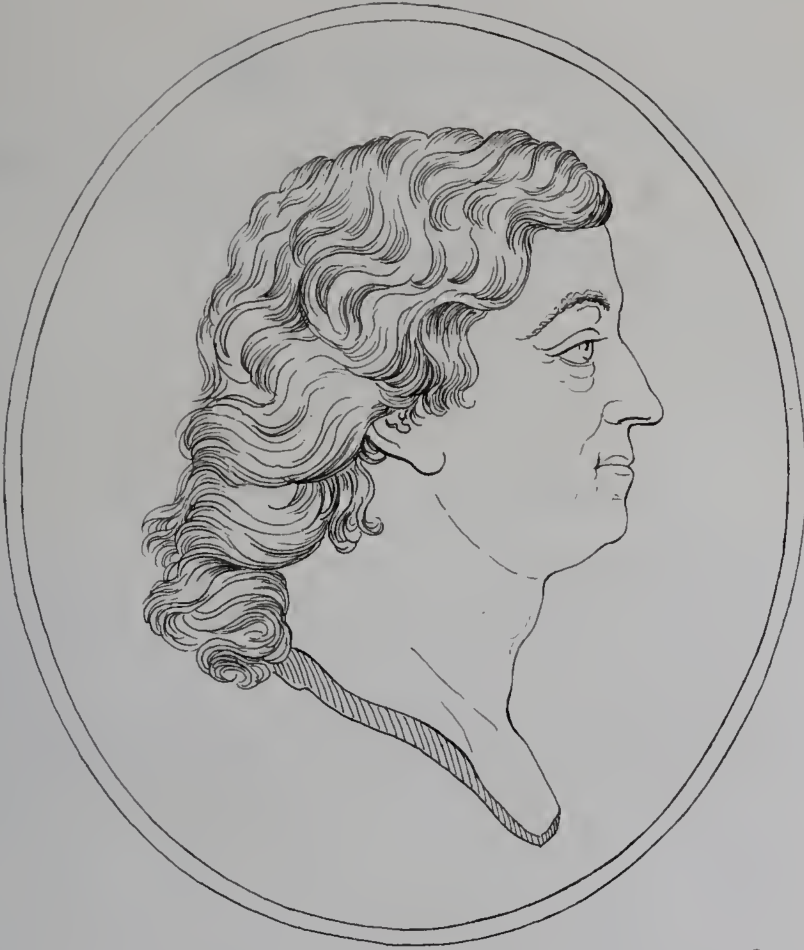

Ej går så snart en måne om,
Som det maner nu senast kom
Med nytt förbytas måste.
En man nu drager qwinno-hår,
En qwinna i främmand' drägt hon går,
Ehwad det månde kosta.

Boëthius.

SJUNDE ÅRGÅNGEN.

Stockholm, Tryckt hos *Carl Deleen.*
1830.

PÅ LEOPOLDS 70DE FÖDELSEDAG
F. DEN 2 APRIL 1756

LYSER OCH WÄGLEDER
AF MEDBORGARE

N:o I.

Magasin
för Konst, Nyheter och Moder.

Januari Månad 1830.

Pl. 1.

Carl Gustaf af Leopold.

Redactionen anser för sin pligt at åt sina läsare lemna den aflidne, oförgätlige Skaldens bild, och valde til detta ändamålets vinnande, dels Sergells medaljon, på hvilken Leopold föreställes vid 43 års ålder, dels den medalj, som några hans vänner och beundrare låtit slå öfver honom på dess 70:de födelsedag 1826, hvarom N:o 79 af Stockholms Posten för år 1827 lemnar följande uplysning: »Stockholm d. 2 April. Några vänner af Svenska Litteraturen, beundrare af dess förnämsta prydnad och stolthet, hade förlidet år, då Stats-Sekreteraren och Kommendören m. m. Herr C. G. af Leopold fyllde 70 år, beslutit at til minne af denna dag, då den störste af Sveriges Skalder upnådde en ålder, hvari han, likasom i ära, står framför alla sednare Svenska poeter, låta pregla en skådepenning. Denna blef i dag, då den store författaren ingick i sitt sjuttiondeförsta år, til honom öfverlemnad af H. Exell. Stats-Rådet m. m. Hr Grefve Skjöldebrand, åtföljd af et betydligt antal af de personer, som befordrat företagets verkställighet. Medaljen, som är af tolfte storleken, föreställer å ena sidan, Hr Stats-Sekreterarens bröstbild, med omskrift: *På Leopolds 70:de födelsedag,* i afskärningen läses: *Född den 2 April 1756;* och på andra sidan constellationen *Lyran* (en Lyra, upburen af en flygande örn) med omskrift: *Lyser och vägleder,* samt i afskärningen: *af Medborgare.* «

Leopold, som var född i Stockholm d. 2 April 1756, dog derstädes den 9 Nov. 1829.

Följande Skaldestycke, som Redactionen fått sig tilsändt, gör den sig et nöje af at meddela sina läsare:

Vid
Stats-Secreteraren m. m. C. G. af Leopolds *död.*

I morgonrodna'ns pragt, en töcknig verld at daga,
Ur österns gyllne port den höga solen går;
För strålen af dess blick sig molnen undandraga,
Utaf dess middagsglans förblindad verlden står:
Dock afundsamma skyar dölja
Den hastigt för vår blick på nytt,
Tils sjunkande i hafvets bölja
Dess bleka aftonrodnad flytt.

Så äfven snillets bloss — det fåfängt yfs at stamma
Från himlen — sen det ner bland tidens dimmor föll,
En irrad stjerna likt, dess rena gudaflamma
I arf af jordens grus förgängelsen behöll:
Den stund dess låga klarast brinner,
Fördunklas den för skådarns syn,
Dess sista återsken försvinner,
En Meteor på aftonskyn.

Försvunna dagens glans i tysthet vandrarn gråter,
Ej något stjernebloss sig speglar i hans tår,
Omkring hans gömda stig hvälf's nattens skuggor åter,
Han häpen, tankfull, stum, invid en grafvård står:
Der han i stoftet smärtfull röjer
En gyllne ålders flydda dröm;
Dess bleka skugga mer ej dröjer
I spegelbild på tidens ström.

Som stjernans silfverljus uppå en grifthög skiner,
Som u'ti templets grus et altare står qvar,
Förkunnande ännu bland fallande ruiner
För nya tiden hvad den ädla gamla var.
Likså i härjadt ödsligt rike,
Stod sångens höga fader än
På jorden ensam, utan like,
Som Phenix uti fabelen.

Så af sin stolta ätt allena öfverblifven,
På griften af sin tid, den blinde Ossian gick
För Moras kulle opp, der harpan öfvergifven
På naken gren, sitt ljud af vinden ensamt fick;

Uti dess susning, från det höga
Sig minnets hamnar sänka ner.
Och uti gubbens släckta öga
Än deras stilla tjusning ler.

En helig vålnad lik från Gustafs sköna tider,
Bland yngre slägten så Virginias Bard har gått,
Med lagren, segerns pris från hundra vunna strider,
Nu ensam återstod från bättre dagars lott:
Den tröttade Athleten hvilar,
Han sina vapen uphängt har,
Och gnisslande i vindens ilar,
Et rof för stormen harpan far.

Och omkring åldrad ek nu knottets hopar svärma,
Emot dess böjda stam sitt koger tadlet tömt;
Dock ej dess slöa pil förmår sig kronan närma,
Som trygg mot stormens ras sin topp i molnen gömt;
Dess rot sig djupt i jorden vefvat,
Dess blad af inga vindkast refs;
Han annat allt har öfverlefvat:
Men sjelf af äran öfverlefs.

I evighetens rymd går opp dess klara stjerna
Der herrskar Gustaf än på snillets sköna thron,
Der Kellgren, Gyllenborg med Creutz och Oxenstjerna
De gyllne harpor slå til sångens höjda ton:
Nu helsande, de glade flyga
Emot den länge saknade,
Och vänligt stjerne-kransen smyga
Omkring hans tinning leende.

Och segrande på tid och tadel solklart glänser
Än strålen af hans namn i jordens dunkel qvar,
Och liksom ocean, hans rygte utan gränser,
I Svea-Skaldens bröst, sitt tempel likväl har:
I sorgens skrudar nu de komma
Intil den slutna griftens häll,
At offra smärtans svarta blomma
Med minnets ljusa eternell.

Och jag, förgätande mig sjelf och min förmåga,
Förutan snillets rätt, i sanslöst öfvermod,
I deras helga chor, en olärd röst törs våga
Och med en vissnad ktans ohelga skaldens stod!
Skall jag ej stum af blygd och häpnad,
Se mot min sång, med rättvishet,
Hans höga skuggas vrede väpnad,
Bestraffa dess förmätenhet?

Nej, dagens ljusa Gud ej sparfvens låf förskjuter,
Och ej den rökelse från gömda blomman går;
Den bön Pilgrimen tyst uppå reliken gjuter,
Fast blyg och bäfvande, ej helgonet försmår:
Då snillets sång mot skyn sig höjer,
I stoftet jag försagd och rörd,
Et ödmjukt knä vid urnan böjer
Dit af min känsla endast förd.

Den känsla, som hans sång i barnets hjerta födde,
Då hänryckt vaknande vid gudaharpans klang,
En okänd tjusningseld i späda bröstet glödde,
Och från den yra lek, jag tyst och tankfull sprang;
Med boken tryckt intil mitt hjerta,
Bort til den ensligt skumma dal,
At dela *Thildas* djupa smärta
Och gråta vid *Virginias* qval.

I oförfaren själ en dyster aning trängde.
Då lifvets onda låg upveckladt för min syn;
Och vänskaps-kransen ryckt från jordens böner, hängde,
En enslig stjerna lik på den tilslutna skyn:
Än hos *Annett*, jag qvinnans ära
I qvinnans pligter skåda fick;
Än stod Försakelsernas lära
Betydningsfull för häpen blick.

Än tjust af skämtets lek, jag såg dess löjen mysa,
I lätta taflors glans med attiska behag,
Och bleknad fördom fly, och krossad dårskap rysa
För segerbågens klang förent med lyrans slag:

G. Wahlbom 182

Så lockande dess ljud mig följde
På mången enslig vandrings stig,
Och uti drömmens slöja höljde
Kring sömnens läger sänkte sig.

Och nya ljus gå up, och nya skalder sjunga,
De blända med sin glans, de tjusa med sin röst;
Men kärare ännu, och evigt lika unga
De första intryck än stå qvar uti mitt bröst:
Min barndoms fröjd, min ungdoms tjusning
Af sköna minnen fläta in
En krans, och vindens stilla susning
Til griften sagta förer den.

Och der med bruten röst, min sista tack jag stammar
För hvarje nyttigt frö han strödt i sina spår,
För tankens lugna ljus, som mörkret genomflammar,
För nöjets leende, för känslans sälla tår;
För allt, för allt mitt hjerta sänder
Den blyga tacksamhetens gärd,
Och se'n förstummadt återvänder
Från den förvågna sångarfärd.

Pl. 2.

Sjö-Fröken

af Walter Scott.

1:sta Sången.

Uti Juli månads häfte af förra Årgången Pl. 25 meddelade vi en teckning (Carl XII:s död), af dåvarande Cadetten Hr *Carl Wahlbom,* hvarigenom vi först gjort våra läsare upmärksamme på denna unga mannens lyckliga natur anlag för teckning och composition. Då dessa allt mera utvecklade sig hos honom, och, likasom all annan verklig fallenhet för en viss sak, icke kunde undertryckas, för at göra honom til annat än hvartil han af naturen tycktes danad, har han numera öfvergifvit sin tilämnade militäriska bana och beträdt Konstnärens, hvarigenom vi också blifvit satte i tilfälle at tid efter annan kunna meddela några prof af hans framsteg och lemna här den första af några teckningar öfver Walter Scotts (*The Lady of the Lake,*) Sjö-Fröken, hvaraf åtskilliga, i ordningsföljd efter sångerne i Skaldestycket, komma at införas i denna Årgång,

Ehuru sjelfva Skaldestycket, äfven genom den förträffliga svenska öfversättningen af *Lars Arnell,* torde vara tilräckligt kändt, lära vi dock genom en kort berättelse böra återkalla i minnet Poe-

mets innehåll, händelsernas lopp och fortgång, til et rätt upfattande af hvarje teckning och dess artistiska förtjenst vid hvarje strof, hvartil den egentligen bör hänföras. —— Riddaren *Snowdoun* med namnet *Fitz James*, i ifveru at på jagten förfölja en hjort och sedan hans häst störtat, går vilse i en oländig och vild skogstrakt, der på en fotstig han slutligen stannar vid den vackra sjön *Katrin*.

. . . . hvars våg
Så klar i afsonsolen låg,
Som en polerad plåt af stål,
Skönt fattad in i brokigt prål
Af gröna uddars blomsterrand.
Små öar uti purpurbrand,
På spegeln liksom summo kring,
Och klippor reste sig i ring,
Som jettar, stående på vakt,
At värna en förtrollad trakt.

Ljuft intagen af det romantiska i denna nejd, med känslorna stämda för njutningen af en lycklig obemärkthet i en mindre krets, väckes han ur sina svärmiska aningar genom tankan på Höglands röfvare-flockar, och stöter i sitt jägarehorn, för at, om möjligt, kalla sina jagtkamrater til sig;

Men knappast hördes hornets låt,
Så se — stack fram en liten båt
Ur skuggan af en ek, som sned
Från klippöns sluttning hängde ned,
En jungfru, nästan änglalik,
Med båten rodde til den vik,
Hvars runda bugt, behagligt böjd,
Gick intil foten af den höjd,
Der jägarn stod och hänryckt såg
Den lugna, spegelklara våg,
Knappt märkligt vaggande mot land,
Tyst kyssa stenarne på strand,
Och fukta tårpilns slaka gren. —
At smyga ner, han var ej sen,
Och kom just jemt til vassen fram,
Då båten intil stranden sam.
Här, gömd ibland den höga rö
Han skådade den sköna mö,
Som stannade och tycktes lyss
På hornet som hon hörde nyss;
Med uplyft hufvud, ögat spändt,
Och örat emot höjden vändt;
Med bakslängdt hår, halföppen mund,
Hon stod upmärksam der en stund,
En bildstod lik, af Grekisk hand,
En vaktande Najad på strand.

Vi öfverlemna åt våra läsare at sjelfva bedömma det enkla och storartiga i Hr Wahlboms composition, hvartil vi vid et annat tilfälle skola återkomma.

Pl. 3.

Min salig Hustru.

Handteckning af Hr. L. W. K——g.

Förmodligen gifves det få af våra Läsare som icke känna Fru Lenngrens så kallade Carricatur, *Min salig Hustru*, och vi behöfva således endast ur densamma anföra de rader som isynnerhet varit föremål för tecknaren, nemligen:

Mindes noga, til exempel,
Hur hon se'n blef lam i ron;
Bar hög klack på ena skon,
Flitigt gick i Herrans Tempel,
Ständigt kom i gräl vid bron.

Man igenfinner äfven här den samma utmärkta fallenhet hos tecknaren at *con amore* upfatta Fru Lenngrens målningar af sitt

ämne, hvarigenom Hr K—g gifvit åt vårt Magasin en det alldeles egen förtjenst, medelst de förut införda, såsom: ***Min salig Man, Äreporten, Grefvinnans besök, Fröken Juliana, det högt förnäma paret*** m. fl.; och hvad skulle vi väl mera kunna säga om dem, än at endast hänvisa til de föregående Årgångarne, för at rättfärdiga vårt omdöme öfver teckningarnas verkliga genifulla behandling.

Afskedsklagan.

Insänd.

En främling kastas af en väldig sjö
Til stranden af Lycksalighetens ö.
Han ser de salige på stranden gå,
Han hör de skära engla-harpor slå.
Hur gerna med hvar helig sång til Gud
Förena vill han egna harpo-ljud.
Det språk der talas tror han sig förstå,
Men kan ej bli förstådd tilbaks ändå.
Förhoppningslös är sjelfva hoppets strand,
Och otilgängligt, ack, är fridens land.

»Hur ren, hur ljus, hur klar och mild dock är
De saliges, de godes atmospher!
Hur skön är himmel'n der! o, den som fick
Dock vara hos dem blott ett ögonblick!
Fick lyssna med dem blott en enda gång
Til poppelns susning och til fågelns sång,
Fick gå med dem en qväll vid månens sken
Bland björkar och bland blommande syrén!
Ack, blott de helgas toner tränga hit,
Jag hör, jag ser, men kan ej komma dit.«

»För evigt stängd ifrån min längtans ö,
Hvad blir min framtid? — längta dit och dö.
En fjäril, jagad från sin rosenlust,
Som drifves kring och dör på tistelkust,
En svala, som då hvarje syster far
Vid nord och höst än hålles qvar,
Så drifs jag bort, så fjettras jag. Du haf,
Du är min boja och du blir min graf.«
Så klagar arme främlingen på sjön.
De sista orden dö långt bort från ön.

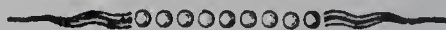
Föraktad kanske, misskänd och försmådd,
Hör upp, at längre klaga oförstådd!
Föraktadt blir det trogna bröst,
Som ej har dag, ej glans, ej röst.
Du fick af Gud blott öga, för at se,
Ej något språk förstådt af englarne.
Farväl, farväl! ut på det blå,
Til nya äfventyr du måste gå,
Och har ej annat qvar på jorden här,
Än några minnen och försakelser.

Farväl då tomma hopp, som skummar så,
Och sviker den dig litar på!
At offra allt och hopplöst, obelönt
Se'n glömmas bort, hur ljuft, hur skönt!
Hur skönt, at vid den ädlaste jag vet
Få svärja tro åt dygd och menskligher,
Hur ljuft, af hennes minne styrkas sen,
At vandra sorgsen framåt, och allen
Gå nya oförsedda öden mot,
Försaka allt, och lida utan knot.

Och du, du vissna ros, du minne, som jag har,
Det enda, ljuft fast sorgligt, qvar.
En Juni-afton var du frisk och röd.
Det är förbi. Nu är du kall och död.
October med sin kalla dimma är
Emellan mig och den jag förr haft kär.
October bleknade min minnesros,
Och med October flög hvar fröjd sin kos.
O, min begråtna ungdomstid! men hvi,
Hvi klagar jag den tid, som är förbi?

Du minnets och du tröstens ros, hur kär
För själ och hjerta dock du är!
Jag ser på dig, och ser ännu en gång
Den huldas bild och lyss til hennes sång.
Jag sitter tyst, så sluten liksom då
Jag fordom henne såg och hörde på,
Och den försvunna tid står åter opp
Med ljusa drömmar och med klara hopp,
Och tröst ur dimmorna. — Ack, men
Du, vissna ros, blir dock ej frisk igen.

E w—a

Pl. 4.

Mode-Costymer för Damer och Herrar, ifrån Wien.

Fig. 1. *Fruntimmers-Costym.* Pluche-hatt prydd med gridelina och bruna band. Pels af oskuret sammet med tvenne slags bräm, en smalare af Chinchilla och en bredare af Zobel. Gridelina kängor.

Fig. 2. *Herrns' Costym.* Surtout af ljust brungult kläde med samma slags krage och öppna ficklock på höfterne. Svarta pantalonger, bruna handskar.

STOCKHOLM
Tryckt hos Carl Deleen, 1830.

Pl. 4.

[S]junde Årgången

Pl. 5.

unde Årgången

N:o II.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

Februari Månad 1830.

Pl. 5.

Napoleons Graf på S:t Helena.

De tider skola dock komma, då Sveriges barn skulle gerna rifva mig up ur stoftet, om det i deras magt stode; — ty jag vet visst, at mitt minne icke blir så kort som min lifstid, och at mina gerningar af en tacksam efterverld skola skärskådas; så yttrade sig Gustaf Wasa vid sitt afskedstagande af Rikets Ständer på Rikssalen 1560, och Napoleon har en gång på S:t Helena sagt detsamma. Båda dessa stora mäns spådom har gått i fullbordan, och fast man nedskrapat den sednares jordiska öfverlefvor på en vild klippa midt i södra oceanen, har man icke kunnat betaga de sörjande folkslagen tilfredsställelsen at göra vallfarter til hans graf, för at fälla tårar vid tårpilarne som torftigt beskugga densamma. — Bland den mängd främlingar som dagligen besöka den stora Mannens graf, hafva äfven tvenne Svenskar för några månader varit på stället, och tagit en trogen teckning af grafven, den Red. härigenom får lemna såsom den pålitligaste af alla den hitintils kunnat erhålla.

Genom en allé af granat-träd kommer man til grafstället, som ligger på en liten ängplan i en dal. Den yttre omgifningen, i nästan oval form, består af et staket, och i midten af denna plan är sjelfva grafven bestående af tre marmorstycken utan inskrift, 8 til 10 tum öfver jorden, utgörande 10 fot i längden samt 6 fot 6 tum i bredden, omgifven af et fyrkantigt jerngaller 6 fot högt, 14 fot långt och 9 fot bredt; der bredvid stå 5 sorge- eller tårpilar, med litet löf på. — Vid pass 50 steg derifrån i en enkelt uptimrad stuga, bor grafvens vaktare, en afskedad Engelsk soldat, som lemnar den underrättelsen, at det inre af grifthvalfvet är af marmor och går

8 fot djupt i jorden. Likkistorna hvila på 4 fotblock, de äro fyra til antalet. Den innersta är af magahoni, den dernäst af jernbleck, den tredje af bly, och den fjerde eller yttersta åter af magahoniträd, på hvilken står: *Général des Français.* — Napoléon ligger klädd i sin uniform, och har sin lilla hatt samt den värja, han bar vid Austerlitz, med sig i kistan. Rundtomkring grafstenens rand har Generalskan Bertrand planterat minnesblommor. — Vid ena ändan af den yttre ellipsformade omgärdningen, men utanför densamma, fins en brunn med en fyrkantig öfverbyggnad af trä, med et förträffligt vatten hvaraf Napoléon ofta druckit, hvadan den också ännu kallas Napoléons brunn.

S:t Helena är en af öarne i södra oceanen under 15 graden 55 minuter S. Latitud och 5 graden 36 minuter 30 secunder W. Longitud; den upläcktes år 1502 af Portugisiska Amiralen *Joaõ da Nova Galego* på Helene-dagen, hvaraf den fick sitt namn. At ön är af volkaniskt ursprung intyga flera der funna volkaniska productioner, äfvensom hela grundvalen består af berg och klippor. Den är i O. N. O. omkring 10 (engelska) mil lång och i W. S. W. 6 mil bred och utgör arealen 30,000 acres betesmark och trädgårdsjord. Populationen är omkring 2000, hvaribland 1200 slafvar och 300 fria svarta. — Den förste som bosatte sig här år 1513, var Portugisarn Ferdinandez Lopez, som valde denna ö til vistelse ort i sin frivilliga landsflykt, sedan han fallit i onåd i anledning af sin förvaltning i Indien.

»Namnet Napoléon« säger Fru *S:t Elme* i sina *Mémoires d'une contemporaine,* hvaraf redan fem uplagor utkommit, hvilka läsas med et så allmänt intresse, och äfven i det afseende äro märkvärdiga, at de meddela förut otryckta bref af Napoléon til dess första gemål Josephine; »Namnet Napoléon tyckes starkare genljuda efter hans fall; hans död har återväckt intresset för hans lefnadshändelser, och man skulle kunna säga, at verlden lemnar, om det är möjligt, mera upmärksamhet åt den utomordentlige Mannens ord och bedrifter, sedan hans lycka flyktat til en klippa och hans röst tystnat i grafven. Snart skall samlingen af de volumer som tala om honom, utgöra et helt bibliotek. Men aldrig skall någon tala bättre om honom än han sjelf; och i sanning kan ingenting för efterverlden vara kärare, än stora mäns dyrbara förtroliga bekännelser som framställas för dess domstol. — — All

C. Wahlbom 1829

» härmning af en mans stil med Napoleons känsla vore fåfäng; der-
» före meddela vi också dessa bref åt allmänheten, öfverlemnande
» åt densamma nöjet at igenkänna deras ägta prägel, utan at trötta
» läsaren med bevisen af deras authentika karakter. — — «

Ett och annat af dessa bref skall visserligen vara välkommet för våra läsare, och vi lemna här til en början följande:

(Fortsättning i nästa Häfte).

Pl. 6.

Sjö-Fröken.

2:dra Sången.

(Forts. från Pl. 2.)

Sedan Filz James nalkats den vackra Elin och gifvit henne tilkänna at det varit han, en vilsegången jägare, som stött i hornet, samt hon tilbjudit honom at följa med til hennes hemvist på en liten ö, stiger han i båten och erfar af henne at han der vore väntad;

Ty *Allanbane*, en gråhårs man,
Som dunkel framtid skåda kan
Oss i går aftons förutsagt
Ert äfventyr på dagens jagt.

Riddaren Snowdoun emottages gästfritt och värdigt af Elins moster Fru *Margret.*

Den ädla Damens fina ton
Hos honom stadgade den tron,
At hon besökt båd hof och stad;
Och Elin, fastän barnsligt glad
Och anspråkslös, på landtligt sätt,
Dock tydligt var af ädel ätt.

Det intryck Elin gjort på Filz James hjerta, kostade honom en sömnlös natt, och när han andra dagen tog afsked och följdes et stycke på vägen af den gamla barden Allanbane och Elin

. . . . och slutligen han gick,
Gaf hon en vänlig afskeds-nick;
Och Riddarn sedan ofta sagt
At skönsta Darie i högsta pragt,
Som honom räckt i riddarspel
Det pris, som fallit på hans del,
Ej väckt de känslor i hans själ
Som detta blygsamma farväl. —

Under et samtal emellan Elin och Allanbane, gör han henne upmärksam på den fara för hvilken detta besök tiläfventyrs skulle kunna blottställa henne och hennes far, den biltog dömde Lord *Douglas*, äfven som det tvifvelsutan skall til misstanka och svartsjuka reta hennes frände, den äfven fågelfrie Riddaren *Rodrik Dhu*, som gifvit dem en fristad på denna ö, och lemnat dem et skydd emot Konung Jakob V:s förföljelser; Rodrik, denne högmodige, mägtige Clan-Chefen, som redan en gång tilförene förolämpat den unga *Malcolm Graham*, hvars tilgifvenhet för Elin retat hans svartsjuka, då han sjelf gjorde anspråk på hennes hand. Elin förklarar likväl at hennes

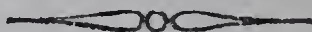
. . . tacksamhet skall ej förgå
Och Rodrik gerna fordra må
Mitt blod, mitt lif; men ej min tro.

At hon fördroge hvarje öde som helst

Än gifva handen åt en man,
Som hon omöjligt älska kan.

I detsamma hördes ljudet af krigssånger, och Rodrik anländer til ön med pragt och ståt jemte et lysande följe och mottages af hans mor, fru Margret, som ger det tilkänna åt Elin; men den ädle Douglas' valdthorns signal hördes på andra sidan sjön, och Elin skyndar at först med båten afhemta sin far.

Vi menskor vissa känslor fått
I hvilka icke jordens blott,
Men äfven himlens anda rår;
Och om det fans en mensklig tår
Från lidelsernas drägg så fri
At englar speglat sig deri,
Så var det den, en fader göt
Uti en lycklig dotters sköt.
En sådan helig droppe föll
Från Douglas' öga, då han höll
Den hulda Elin i sin famn,
Fast han med skäl bar hjeltenamn;
Och flickan märkte icke alls
Då ömt hon hängde vid hans hals
En yngling, artig, skön och god
Som vördnadsfull på afstånd stod,
Förrn han blef nämnd af hennes far,
At denne yngling Malcolm var.

Den eftersökta Lyckan.

Saga af Walter Scott.

Efter en Fransysk Öfversättning.

Det var en gång uti *Serendihb* en Sultan som hette *Soliman*, och som var särdeles plågad af Regenternas vanliga sjukdom: han hade ledsamt, och hans kungliga ledsnad trotsade alla både andeliga och verldsliga medel. Förgäfves tilkallade man de lärdaste Doctorer, här var deras latin alldeles otillräcklig. Nu rådfrågades presterne, och man såg deras *Imaner* och *Fakirer* med sina kala hufvuden och hvita skägg, stå der ganska förlägne, ty deras råd blefvo onyttiga. Den höga sjuklingen beslöt ändtligen at rådfråga sin mor, hvilken likt andra gamla gummor påstod sig kunna curera alla sjukdomar. Då *Fatima* blef frågad, svarade hon *Soliman* med dessa ord: »Min son, du måste resa för at söka botmedlet för din plåga. Ha» sta öfver haf och land, och skaffa dig, likagodt hvar det sker, » den innersta beklädnaden som en lycklig menniska bär, det vill » säga hans linne; medan det ännu är varmt skall du påkläda dig » detsamma; detta är det enda medel som kan skingra din sjuk» dom och upmuntra dina lifsandar.« Sultan beslöt at följa hennes råd. Man gick ombord, Styrmannen frågade hvart man skulle segla, och en dyster tystnad följde på denna fråga. »Arabien,« sade den mjeltsjuka Prinsen för sig sjelf, »har ju i flera sekler bu» rit tilnamnet *det lyckliga;* til *Mekka*, Styrman!« och nu seglade man til Mekka. Men hvarken i *Arabien* med alla sina vällukter, eller under *Indiens* sköna palmträd, eller i det rika *Egypten*, eller det tysta ensliga *Nubien*, kunde man finna någon lycklig.

»Nu ha vi sett nog turbaner, sade Sultan gäspande, låt oss » nu besöka de otrogna. Styr åt Norden!« Skeppet klyfver den salta vågen, och snart äro de vid det sköna *Italien;* men det sköna *Italien*, som fordom utsträckte sin segrande arm öfver hela den kufvade verlden, var nu förödmjukadt af sina fordna Vasaller. »Ni » söker lyckan, « sade Påfven til Sultan, » då måste ni fara til » *John Bull*, hans flaggor segra öfverallt, och hans penningar likaså.«

Vår Furste reste för at besöka *John Bull* *), men först ville han göra en visit hos Fru *La France*, som nyss hade genomgått

---

*) England.

bullersamma öden. Hennes sköte var ännu uprördt, som oceanen efter stormen, och Sultan trodde således at det vore mindre grannlaga at fråga henne om hon var lycklig; han tog afsked och begaf sig öfver sundet.

John Bull var vid ganska elakt humör; nu var räkenskapsdagen kommen och han var nära at gråta Bonaparte. » Jag är, sade » Soliman, en främling som kommit hit för at se den lyckligaste » man på jorden. « » Lycklig! *God Dam!* jag lycklig! då kriget » och taxorna knappt lemnat mig kläderna på kroppen. « — I det fallet, min Herre, tar jag afsked af er; jag kom för at begära hjelp af er, men jag ser väl..... Hjelp, sade *John Bull* och rynkade ögonbrynen; vänta! ni tycks mig vara en fattig satan; se här har ni en guiné för at skaffa er en middag och en skjorta. — Nej! jag tackar, svarade Sultan; jag söker i sanning en skjorta, men icke mera hos er. Farväl, min Herre!

I nästa hus intil, bodde *Johns* syster *Peggy* *), något ceremonialisk, men för öfrigt en glad flicka, som dansade af själ och hjerta vid säckpipans ljud. Förtjust af hennes glädtighet, frågade Sultan henne helt förtroligt om hon var lycklig i sitt vackra land. » Huru kan ni fråga det, svarade *Peggy;* jag är fattig och förtryckt, » jag lefver blott i mina fordna minnen, och utom mina gamla bal» lader som ännu roa mina barn« ..... här glänste tårarne i *Peggys* ögon. » Alltid olyckliga varelser! suckade *Soliman,* jag tror » at jag får återvända som jag kom. «

Nu seglade skeppet til det grönskande *Erin* **), bebodt af den hederliga *Paddy*, *John Bulls* cousin. Länge hade *John Bull* med hotelser och slag af sina knytnäfvar styrt *Paddy*, til dess den stackars gossen, likt et barn som orättvist fått aga, blifvit envis och tredsk. Dermed hade han likväl ingenting vunnit, hans lott var alltid lika dålig, och hans boning högst anspråkslös; men hvad munterhet och infall beträffade, hade han kanske icke sin like.

Sultan såg *Paddy* en helgdag, då han öfverlemnade sig til alla sina glada nycker, språng, dansar och sånger. » Vid Mahomet! » utropade Sultan, den der uslingen i sina trasor är säkert den man

---

*) På Skonska: *Margaretha, Scottland.*

**) Irland.

Isfarten
(ur Frithiofs Saga.)

Musiken af B. Berckenmeyer.

Andante Maëstoso.

Kung Ring med sin Drottning till gästabud far:

På sjön ligger i sen så spe-gel klar; ligger isen så spe-gelklar:

ligger i- sen så spe- gel klar.

»jag söker, tag fast honom, och gif mig hans skjorta!« Man fasttog honom, ej utan möda, man kastade honom til jorden, man afklädde honom, men ack! ..... den stackars *Paddy* ägde icke en gång en skjorta. —

Ch . . .

Pl. 7.

Isfarten,

utur Frithiofs Saga.

Musiken af B. Berkenmeijer.

Kung Ring med sin Drottning til gästebud far,
på sjön ligger isen så spegelklar.

»Far ej öfver isen, den främling sad':
han brister, för djupt är det kalla bad.« —

»Kung drunknar icke så lätt, sad' Ring,
den som är rädd, kan gå sjön omkring.«

Den främling blickar så mörk med hot,
han spänner stålsko i hast på fot.

Slädtrafvarn sätter med magt åstad,
han frustar lågor, han är så glad.

Sträck ut, skrek Kungen, min trafvare god,
låt se om du är af Sleipners *) blod!

Det går, som stormen går öfver sjön,
den gamle ej aktar sin Drottnings bön.

Men stålskodd kämpe står heller ej still,
han far den förbi så snart han vill.

Han ristar mång runa i isens famn,
skön Ingeborg åker öfver sitt namn.

Så ila de fram på den glatta ban,
men under dem lurar den falska Ran.

---

*) Odens häst.

Hon stöter et hål i sitt silfvertak
och släden ligger i öppen vak.

Skön Ingeborg vardt så blek på kind,
då kommer den gäst som en hvirfvelvind.

Han borrar sin stålsko i isen fast,
och griper i gångarns man med hast.

Då svänger han lätt med ett enda hopp
båd häst och släde på isen opp.

Det tag vill jag prisa, sad' Kungen fort,
ej Frithiof den starke det bättre gjort.

Så vände de åter til kungsgård om;
den främmande blef der tils våren kom.

Pl. 8.

Mode-Costymer för Damer.

Fig. 1. Svart sammetshatt prydd med strutsfjädrar. (Tyget hvaraf man begagnar sig til sjelfva kullen, förlänges åt venstra sidan til, der det bildar et slags skärp, ofvantil fästadt med tvenne agraffer, är prydt med två hvita silkesfransar hvilkas långa trådar falla ned åt axeln). Sidensarsklädning rundtomkring halsen garnerad med en bred blond. Hvita handskar, svarta skor.

Fig. 2. Krusflorshatt prydd med tvenne paradisfåglar. (Den runda kullen är plattad, omgifven af et band som bakåt bildar en enkel bandros hvars ändar tjena til bakband, eller hänga lösa, såsom här på planchen). Klädning af *Satin royal* garnerad nedomkring med fransar äfvensom kring lifvet och på ärmarna. Hvita handskar, svarta skor.

Fig. 3. Mössa *(Bonnet)* af blonder prydd med blommor. Klädning af brocheradt Smyrnaflor *(gaze de Smyrne brochée)*. Hvita handskar, svarta skor.

Fig. 4. Sedd från tvenne sidor. Bart hår af Herr Croisats upfinning, til större delen utgörande en hårmatta.

NB. Ingen synnerlig förändring har ägt rum i Dans-costymen sedan förra vintern. —

Rättelse:

I föregående Häfte sidan 6 raden 31 står: storartiga, läs: storartade *(grandiose)*.

STOCKHOLM
Tryckt hos Carl Deleen, 1830.

4
3
4
1
2

N:o III.

Magasin
för Konst, Nyheter och Moder.
Mars Månad 1830.

Pl. 9.

Is-transport på Newa-Strömmen.

De dagliga Is-transporter ur Clara sjön och Mälaren hafva gifvit oss anledning at i denna Planche lemna en föreställning af en dylik förrättning i Petersburg på Newa-strömmen, som, ehuru af alldeles enahanda art, likväl har något mera pittoreskt, något mera nationelt än hos oss, såväl i anseende til våra åkares costym och åkdonets utrustning, som i omsorgen för hästen, (emedan Ryssen alltid har en höbundt med sig som hänger vid sidan af hästen,) och dessutom de transporterande äro af et annat slägte än Stockholms åkardrängar: detta egna slag af en rå, ohyfsad caste ibland sina andra landsmän.

Pl. 10.

Sjö-Fröken.

3:dje Sången.

(Forts. från Pl. 6.)

Rodrik begärde högtidligt Elins hand, men fick afslag, hvilket med ömhet och värdighet meddelas honom af Douglas sjelf, hvarefter Rodrik utbryter i et svartsjukt raseri emot Malcom Graham, hvars ytterlighet endast genom Fru Margrets och Douglas' mellankomst förhindras,

Och blod visst flutit ganska snart,
Om Douglas ej med jättearm
Dem åtskiljt, då med ädel harm
Han ropade: jag heligt svär!
Den som drar först, min ovän är.

Derefter förklarar Douglas at han icke längre vill uppehålla sig med sin dotter hos Rodrik, utan råder honom försona sig med Konungen, följa honom med sin Clan som hans Vasall, och öfverlemna Douglas åt sitt öde, medan han

- - - - - - - med Elin går
Långt bort i skogens mörka vrår.
Der bidar Douglas bättre dar,
Tils himlen åter blifvit klar.

Sedan Rodrik förklarat at Malcolm endast hade gästfriheten och Douglas at tacka för det han ostraffad finge färdas hädan,

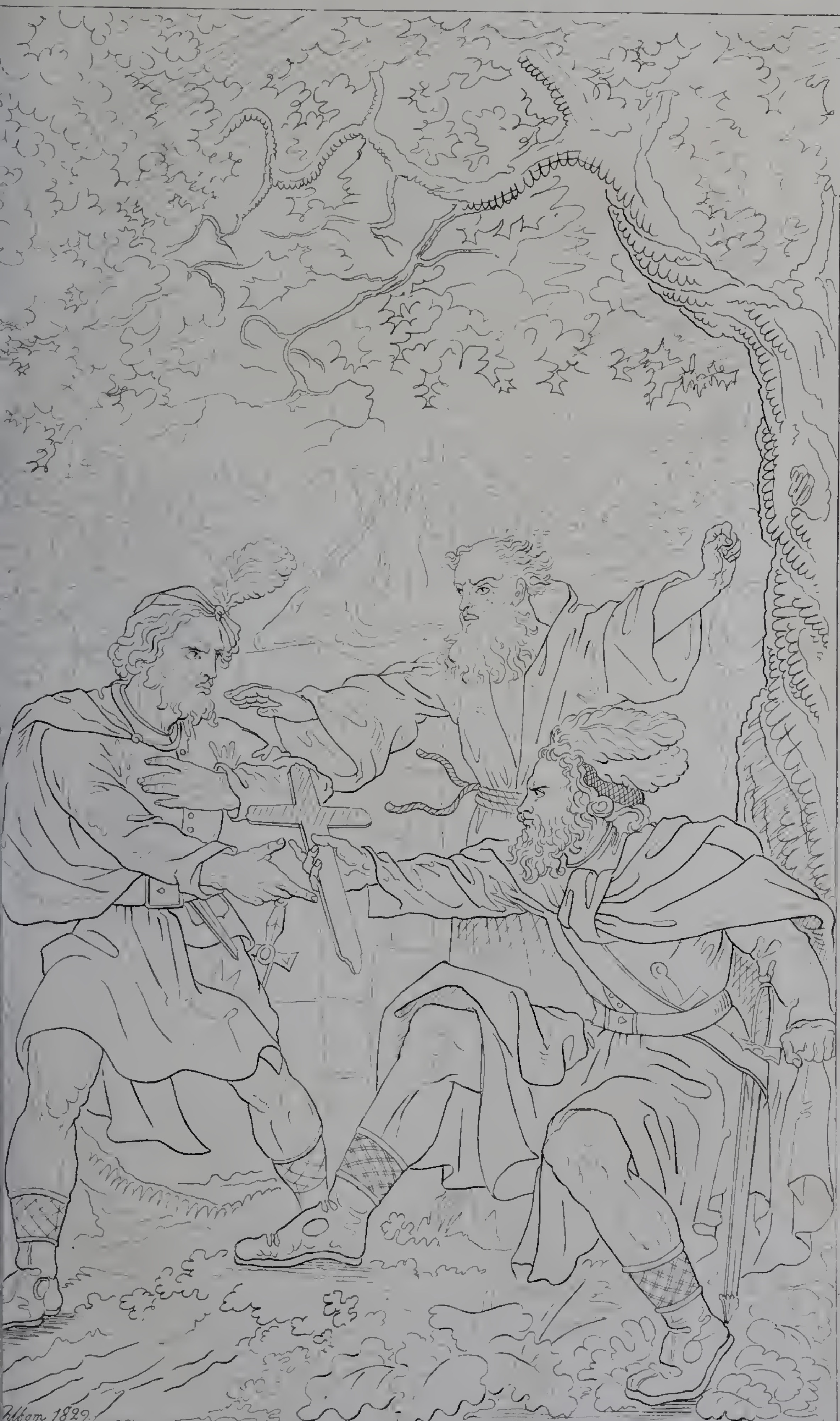
I slidan Rodrik svärdet stack
Och sade hånligt: Malcolm! gack
Til hvila, - - - - - - -
I morgon kan du gå din väg,
Och då åt Jacob Stuart säg:
At Rodrik släpper ingen hit;
Ej heller uti kungasvit
Sin fria Clan han nånsin fört.
Hvad mer du här har sett och hört,
För Kungen du må sqvallra om.

Rodrik befaller at gifva

- - Malcolm Graham säker lejd
Igenom hela Clanens nejd;
Men Malcolm svarte stolt och käckt:
» För denna ö var ej förskräckt!
Det ställe som en Engel prydt,
Är heligt, om ock röfvarn flytt
Til samma rum; din lumpna lejd
Du spara kan, jag öppen fejd
Med Rodrik frugtar ej, och jag
Går lika trygg, så natt som dag,
I skogen, fast du låg på lur
Med alla dina kreatur.
- - - - - - - - - - - - -
Vi träffas också innan kort! «
Sad' han åt Rodrik, och gick bort. —

Den förtörnade, upretade Rodrik besluter at til krig och brand sammankalla och upbåda hela sin Clan på ofligt sätt:

Man reste up et bål af En
Och vilda Apelns torra gren,
Med spillror af en ek betäckt,
Dem åskan ut ur stammen bräckt.
Vid bålet klädd i kåpa grå.
Sågs Eremiten *Brian* stå.

…hlbom 1829.

\- - - - - - - - - - - -
Allt redo var: en vördig bock,
En hjordens ättfar, på en stock
Nu lades, vid det tända bål,
Och stacks af Rodriks blanka stål.
\- - - - - - - - - - - -
Den dystre prest emedlertid
Tog fram et alnslångt kors af Id,
Af samma träd som Alpins graf
I många år sin skugga gaf,
På Nunn-ön, och vid vestans flägt
Til evig ro söft Rodriks slägt.
Hemsk tystnad rådde uppå ön
Då Brian mumlade en bön,
Men snart besvärjarns blick blef vild
Då han med krigets sinnebild
Mot himlen sträckt, til ordet tog
Och allas ögon til sig drog.
\- - - - - - - - - - - -

Et allmänt svärdsklang och skrik hördes bland folkhopen som utöste ve och förbannelse.

Snart tystnade det vilda skri
Och hemskt blef Munkens signeri
Med låga utrop, ve och ack!
Då han i brasan korset stack.
\- - - - - - - - - - - - -
Sist skrek han, höjande sin hand
Med lilla korset fullt i brand:
»Ve den, som detta tecknet ser
Och ej til strids sig strax beger!«
\- - - - - - - - - - - - -
Det gnistrande, halfbrända kors
Han släckte uti blodets fors,
Men strax han lyfte det igen
Och dundrade förbannelsen:
\- - - - - - - - - - -
Han teg, och folkets båda kön,
Med amen slöto prestens bön.

Med häftig åtbörd, blicken vild,
Tog Rodrik krigets sinnebild:
»Med detta kors, som Brian gjort,«
Han ropade: *»spring Malise fort!*
»Vår mötesplats är Lanricks äng:
»Spring Malise fort, min trogne dräng!«

Fru Lenngrens skugga til Frithiofs Skald.

Sångar-Kungen uti Norden
Sjöng den ädle, gamles lof,
Som ifrån et utdödt Hof
Dröjde ensamt qvar på jorden. *)

O Tegnér! Hur skönt Du talar
Om den gamles sinnesfrid!
Och om sångens gyllne tid
I den store *Gustafs* salar.

Svea hör i glad berusning
Dina höga toners slag,
Dessa ädla, djerfva drag
Denna bildrika förtjusning.

Ack! jag hör de namn så gerna,
Som jag hört så mången gång!
Vännen *Kellgren*, *Oxenstjerna*,
Du har nämnt dem i din sång.

Bellman hörs Du återkalla,
Thorild får en gärd af Dig.
Du har nämnt dem alla, alla —
Ack! Du glömde endast mig!

Sångerskan med glada lyran,
Som åt mången dårskap log,
Och med löjets gissel slog
Skämtande i skaldeyran;

Hon som uti treflig hydda
Lefde anspråkslös och säll,
Och hos sig, så mången qväll,
Samlat *alla dessa flydda.*

Hör hon ej til *Gustafs* tider?
Har Du glömt den blygas namn?
Ser Du ej hur hennes hamn
Tyst vid Minnets tempel skrider?

Ack! jag mins det väl! jag hördes
Med förtjusning, äfven jag;
Af min lyras enkla slag
Äfven Gustafs öra rördes.

Denna ära tusen gånger
Gaf jag, fastän kär för mig,
För et bifall utaf Dig,
För et namn i dina sånger.

Då din höga ande svingar
En gång fri från stoftets band,
Med de sköna Cherubsvingar
Til odödlighetens land;

Då skall Gustafs sångarskara
Ifrån Templet helsa Dig,
Och fastän Du glömde mig,
Äfven jag i kretsen vara.

Äfven jag, skall vänligt trycka
Och beundransfullt, den hand,
Som har skildrat *Sveas* land,
Axels sorg och *Frithiofs lycka.*

Ch . . .

*) Grafskrift öfver Leopold.

Pl. 11.

Teckning af Grandville.

Uti förra Årgångens X Häfte Pl. 39 meddelades en teckning af Grandville och nämndes äfven något om hans utgifna *Les Métamorphoses du jour*, til hvilkas förklaring han endast betjenar sig af en kort underskrift för hvarje, och hvaraf närvarande teckning har följande: *Monseigneur, je vous présente mes hommages ainsi que ma fille.* (Min nådig Herre! jag och min dotter hafva den äran betyga vår vördnad).

Då Tecknarens syftemål med dessa Métamorfoser enligt Inledningen är: » at häckla sina samtidas dårskaper, under det han åt de spelande, dem han satt på scenen, gifvit *de sedvanor de fått af naturen eller åtminstone af opinionen;*« äro vi verkligen brydde vid förklaringen af denna scène, och en illasinnad skulle nästan falla på den tankan, at han velat föreställa i den herrn med laxhufvudet i sin *habit habillé*, en rik och derigenom förnäm blifven parvenu, den der lik laxen sträfvar allt jemt upföre, och nu äfven speculerar at gifta bort sin dotter (rysligt at uttala! —) en kalkonhöna, til Monseigneur le Duc, som i en roffågels skepnad, ser på det sköna eller rika bytet. — Men vi fritaga Herr Grandville ifrån en så ohemul beskyllning, och påstå tryggt och fast, det hela hans afsigt helt enkelt varit, at figurligt föreställa huru menniskor stundom hafva, hvad vi kalla, vålnad af vissa djur, och at han sålunda uttryckt denna sin tanka utan alla vidare allusioner.

Napoleons Bref til Josephine.

(Fortsättning från N:o II.)

Nizza den 10 germinal *).

Jag har icke tilbragt en dag utan at älska Dig, ingen enda natt utan at trycka Dig i mina armar; jag har icke druckit en kopp thé utan at förbanna äran och ambitionen som hålla mig fjerran ifrån själen af mitt lif. Midt ibland göromålen, i spetsen för trupperne, under vandringarne i lägren, är min dyrkade Josephine ensam i mitt hjerta, sysselsätter min själ, bemägtigar sig min tanke. När jag med Rhônens hastiga fart aflägsnar mig ifrån Dig, är det för at snarare få återse Dig. När jag stiger up midt i natten för at åter arbeta, sker det i hopp at kunna påskynda några dagar min

*) Den 2 April 1796?

ömma väns ankomst, och det oäktadt, kallar Du mig i ditt bref af den 23 och 26 ventôse för *Ni. (vous.)* — *Ni* må Du vara sjelf. Ack din elaka! Huru har Du kunnat skrifva detta bref? Hvad det är kallt! och sedan ifrån den 23 til den 26 äro fyra dagar! hvad har Du gjort, efter Du icke skrifvit til din man? ...

Ack min vän! detta *Ni* och dessa fyra dagar hafva nästan låtit mig ångra min förra liknöjdhet. Olycklig den som vore orsaken dertil! måtte den til straff och plåga, erfara hvad öfvertygelsen och den klara sanningen som ledt din vän, skulle låta mig känna! — Helvetet har inga straff och Furierna inga ormar! — *Ni, Ni!* ack! hvad lär det bli om fjorton dagar? — Min själ är bedröfvad, mitt hjerta är fjättradt, och min inbillningskraft skrämer mig.... Du älskade mig mindre, Du skall bli tröstad. En dag skall Du icke mera älska mig; säg mig det, jag skall åtminstone veta förtjena min *olycka*.... Farväl, qvinna, plåga, sällhet, hoppet och själen af mitt lif, som jag älskar, som jag frugtar, som ingifver mig ömma känslor hvilka kalla mig til naturen, til stormiga rörelser, volkaniska som åskans. Jag begär af Dig hvarken evig kärlek eller trohet, men endast.....*sanning*, en gränslös *uprigtighet*. Den dagen då Du säger mig *jag älskar dig mindre*, blir den sista af min kärlek eller den sista af min lefnad. Om mitt hjerta vore nedrigt nog at älska utan genkärlek, skulle jag sönderhacka det med mina tänder. Josephine! Josephine! påminn Dig hvad jag sagt någon gång: naturen danade min själ stark och bestämd; Dig gjorde hon af flor och spetsar. Har Du uphört at älska mig!! Förlåt mig, Du min själs sällhet! min känsla hålles spänd öfver vidsträckta förhållanden. Mitt hjerta helt och hållet sysselsatt genom Dig, har räddhågor som göra mig olycklig. Jag är ledsen at icke kalla Dig vid ditt namn. Jag väntar det skriftligen af Dig.

Farväl! ack! om Du älskar mig mindre, lärer Du aldrig hafva älskat mig, och då skulle jag vara mycket at beklaga.

Bonaparte.

P. S. Man känner icke igen kriget detta år. Jag har låtit gifva kött, bröd, fourage; mitt bevärade Cavaleri skall snart marchera; mina soldater visa mig et förtroende som icke kan beskrifvas: Du allena bedröfvar mig, Du allena, mitt lifs nöje och plåga. En kyss til dina barn, om hvilka Du icke nämner något. Hvadserra! det skulle göra dina bref hälften längre; de besökande, klockan 10 om förmiddagarne, skulle då icke ha det nöjet at få se dig. *Qvinna!*

Til Medborgarinnan Bonaparte
hos Medborgarinnan Beauharnais,
gatan Chantereine, N:o 6, Paris.

Franska Republiken.

I Högqvarteret Milano, den 23 prairial, 4:de året af den ena och odelbara Republiken *).

Josephine, Du skulle resa den 5 ifrån Paris, Du skulle resa den 11; Du var icke rest den 12.... Min själ hade öfverlemnat sig åt

*) Den 15 Juni 1796.

glädjen: hon är full af smärta. Alla kurirer anlända utan at medföra bref ifrån Dig.... När Du skrifver mig några ord; uttrycker ditt skrifsätt aldrig någon djup känsla. Din kärlek var endast en flygtig nyck, et infall; Du inser redan hur löjligt det skulle vara om den qvarhölle Ditt hjerta; det förefaller mig, som hade Du redan gjort Ditt val, och at Du vet til hvem Du bör vända Dig för at ersätta mig. Jag önskar Dig lycka.... om den kan vinnas genom obeständighet, jag säger icke trolöshet..... Du har aldrig älskat.... Jag hade påskyndat mina operationer, iag hade uträknat at Du skulle vara i Milano den 13, och Du är ännu i Paris. Jag ransakar i min själ, jag qväfver en mig ovärdig känsla, och om äran icke gör tilfyllest för min lycka, skapar hon grundämnet til odödlighet och död.... Hvad dig angår, må minnet af mig icke vara Dig förhatligt.... Min olycka är at hafva för litet känt Dig; din, at hafva bedömt mig lika med de karlar som omgifva Dig. Mitt hjerta har aldrig känt något medelmåttigt......det hade förvarat sig emot kärleken; Du har ingifvit det en gränslös passion.... en yrsel som vanhedrar det. Tanken på Dig var i min själ innan tanken på hela naturen fans der; din nyck var för mig en helig lag. At kunna få se Dig var min högsta sällhet; Du är skön, Du är behaglig; din ömma och himmelska själ målar sig i dina anletsdrag. Jag tilbad allt i Dig; hade Du varit mera naturlig, mera ung, hade jag mindre älskat Dig. Allt behagade mig ända til minnet af dina misstag och det bedröfliga uppträdet fjorton dagar före vårt bröllop; allt hvad Du gjorde var dygdigt; hvad Dig behagade var hederligt; äran hade ingenting lockande för mitt hjerta, utom derföre at hon var Dig behaglig och smickrade din egenkärlek. Ditt porträtt var ständigt på mitt hjerta: aldrig någon tanka utan at se derpå, ingen time utan at beskåda det och hölja det med kyssar. Du, Du har låtit mitt porträtt ligga i sex månader utan at taga fram det: ingenting har undfallit mig. Om jag fortfore, skulle jag allena älska Dig, och det är den enda roll jag icke kan ikläda mig. Josephine, Du hade gjort en mindre besynnerlig mans lycka. Du har gjort min olycka, jag vill i förväg säga Dig det; jag kände det då min själ fästade sig, när din med hvarje dag vann et gränslöst välde och kufvade alla mina sinnen. Grymma! hvarföre låta mig hoppas en känsla som Du sjelf icke rönte!!! Men at förebrå, passar mig icke...., Jag har aldrig trott på lyckan. Dagligen sväfvar döden omkring mig: men lönar väl vårt lif mödan at göra så mycket väsende!!! Farväl Josephine; blif qvar i Paris; skrif mig icke mera til, och vörda åtminstone min fristad. Tusen dolkar sönderslita mitt hjerta; tryck dem icke djupare deruti. Farväl, Du mitt lif, Du mitt allt som fans för mig på jorden!!! *Bonaparte.*

Til Medborgarinnan Bonaparte,
gatan Chantereine N:o 6. Paris.

Franska Republiken.

(Skrifvit samma dag.)

Josephine, hvar lärer Du vistas när Du får detta bref? är det i Paris, så är min olycka afgjord; Du älskar mig icke mera. Mig återstår endast döden.... Skulle det vara möjligt!!! Furiernas alla ormar fräta mitt hjerta, och redan existerar jag blott til hälften.

O Du!... mina tårar rinna, ingen hvila, intet hopp mer. Jag vördar ödets vilja och oföränderliga lag; det öfverhopar mig med ära, för at låta mig mera bittert känna min olycka. Jag skulle kunna vänja mig vid allt i detta sakernas nya skick; men jag kan icke vänja mig vid at icke mera värdera det; dock nej, det är icke möjligt, min Josephine är på vägen; hon älskar mig, åtminstone något litet; så mycken lofvad kärlek kan icke alldeles försvinna på två månader.

Jag afskyr Paris, Fruntimren och Kärleken....Denna belägenhet är förskräcklig.....och ditt upförande.... Men bör det anklagas af mig? Nej, ditt upförande ligger i ditt öde. — Så älskvärd, så skön, så öm, skulle du bli hufvudmedlet til min förtviflan?

Den som öfverlemnar dig detta bref, är Hertigen af Lesbeloni, den förnämste magnaten här i landet, som går i egenskap af Deputerad til Paris för at complimentera Regeringen.

Farväl, min Josephine; tankan på Dig gjorde mig lycklig, allt har mycket förändrat sig; omfamna dina söta barn; de skrifva til mig förträffliga bref. Sedan jag nu icke mera får älska Dig, håller jag mera af dem! I trots af ödet och hedern, skall jag älska Dig så länge jag lefver. — Jag har denna natt åter igenomläst alla dina bref, äfven det som du skrifvit med ditt blod: hvilka känslor hafva de återlifvat hos mig! *Bonaparte.*

Til Medborgarinnan Bonaparte,
gatan Chantereine N:o 6. Paris.

Pl. 12.

Mode-Costymer från Paris.

Fig. 1. Klädning af *vapeur*-gult Palmyrienne med en upviken bred garnering på kjorteln, hvars öfra del är uttaggad i halfrunda uddar, fodrade och kantade med sidensars-rullar. Dessa uddar äro något rynkade för at forma sig musselartade, och dylika äro äfven kring bröstet på lifvet. Hatten är af det slaget som kallas en *amour*, med rund kulle och bakföre med en bandros. Halsband af svart sammet med spänne.

Fig. 2. *Costume de visite.* Klädning af *satin prismé* (skiftande sidensars) med lif och kjortelns nedre garnering af helskurit sammet af samma färg som klädningen. Lifvet är infattadt med en frans och ärmarne rynkade på axeln hvilket kallas bilda *Jokey;* öfre kanten af garneringen på kjorteln består af en någorlunda tjock fläta eller snodd. Hatten af pluche, isynnerhet anmärkningsvärdt genom färgens skiftande i olika dager, för öfrigt ganska enkel til sin skapnad. Pantalonger af et slags bomullstyg *(basin).* Halsband af svart sammet med spänne. Bruna kängor.

Fig. 3. *Gossens Costym,* är af en alldeles ny och lycklig upfinning, bestående af fint grönt merinos med upveck af rödt sammet samt hvita klädes-pantalonger.

STOCKHOLM
Tryckt hos Carl Deleen, 1830.

1
3
2

Ce qui nous flatte le plus c'est de vivre dans le souvenir des hommes—

N:o IV.

Magasin
för Konst, Nyheter och Moder.

April Månad 1830.

Pl. 13.

Grefve Johan Capo d'Istrias.

Under det de stora Magterne ännu äro sysslosatte med den stora idéen at göra det gamla Hellas til et Konungarike med alla dithörande attributer efter en ägta monarkisk snitt, samt villrådige i valet af en Prins (utan eget land *), som de skola påtruga det på nytt födda Grekland til souverain Furste, en Prins, som, främmande för Nationen och dess sanna intressen, utan andel i de stora upoffringar och det hjeltemod som befrielsen ur det musulmanska barbareriet kostat Nationen, icke ens förstår det språk hvarpå han skall tiltala den: — under allt detta, torde våra läsare gerna vilja hafva et porträtt af den mannen, som sedan 1827 under det enkla namnet President styrt Grekland och gjort sig förtjent af Nationens tacksamhet, efterverldens beröm, och kommer at lefva i erkänsamma menniskors minne, på hvilket sednare han sjelf tyckes sätta et stort värde, såsom han yttrar det i et nedanföre porträttet meddeladt facsimile af hans handstil: *Hvad som smickrar oss mest, är at lefva i menniskornas minne.* — Hvad likheten af närlagde porträtt angår, så har en Svensk, som flera gånger sett Grefve Capo d'Istrias i Geneve, försäkrat Redactionen derom.

Grefve Johan Capo d'Istrias, hvars fader var läkare, är född år 1780 på ön Corfu, och studerade läkare-vetenskapen i Venedig. Då Ryska trupperne år 1799 besatte Ioniska öarne, var hans far i spetsen för Regeringen; men när öarne efter freden i Tilsit år 1807

---

*) England, hvars egna intresse spelar en hufvudroll i denna skapelse, torde genom sina minnen hänga vid idéen *utan land*, emedan det sjelft haft en Konung, som i Historien fått namnet *Johan utan land*, år 1199—1216.

åter kommo under Frankrike, nedlade han sin befattning och gick i Rysk tjenst. Längre fram återvände han til Corfu, men hans son qvarblef i Ryssland, der han i början fick en beställning i Grefve Rumänzows Cancelli, men sedermera förflyttades til Ryska missionen i Wien. Sedermera kom han i Ryska högqvarteret, der han förvärfvade sig Kejsar Alexanders förtroende, som utnämnde honom til Stats-Sekreterare i utrikes ärendenas departement. Han var närvarande vid Congressen i Wien åren 1814 och 1815. Efter utbrottet af Grekernes revolution, lefde han en tid bortåt som privat man i Geneve, och år 1827 utvaldes han til Greklands President, i hvilken egenskap han visat den största drift och verksamhet.

Pl. 14.

Sjö-Fröken.

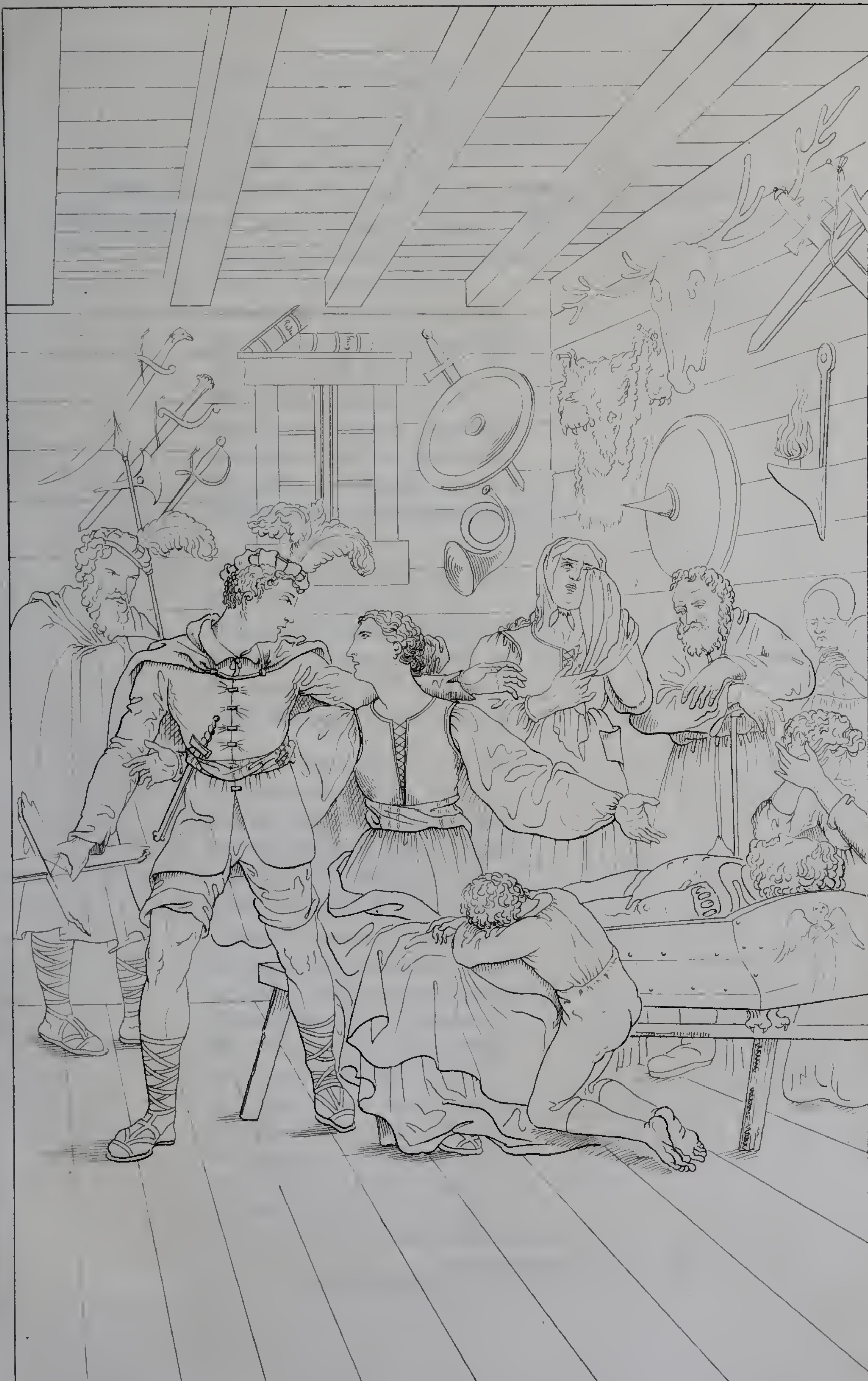
3:dje Sången.

(Forts. från Pl. 10.)

Ehuru Redact. icke ämnat gifva mer än en teckning öfver hvarje Sång af detta Skaldestycke, har den dock icke velat underlåta at, på bekostnad af en fixe idée, beröfva läsaren och konstälskaren nöjet, at meddela ännu en ur tredje Sången af dessa Hr. C. Wahlboms lyckligare compositioner, så mycket hellre, som just genom dessa tvenne ur samma Sång, han visat huru sant han upfattar och utför så olika föremål och vet at införlifva sig med Skalden och andan af hans romantiska diktning.

Spring Malise fort: du aldrig haft
Slikt skäl at nyttja all din kraft!
- - - - - - - - - - - - -
Du krig och fasa med dig bär
Och sjelfva dödens härold är.
- - - - - - - - - - - -
Med död och fasa far omkring
I Clanens bygd; spring Malise, spring!

I hvarje koja, hvarje by
Dit tecknet kom, blef vapengny.
Från treflig dal, från ödslig skog,
Hvarenda man til mötet drog.

Ej Malise saktade sin takt,
Ty sen han tecknet höjt, och sagt:
»Vår samlingsplats är Lanricks äng!«
Så ilade han bort i fläng.

Budbäraren kommer til *Duncraggans* hyddor i det ögonblick, då den fordom så tappre *Duncan* nyligen aflidit:

Man dagen stängt från sorgens hus,
Men uti salen brunno ljus
Kring Duncan, liggande på bår,
Och på hans lik föll Enkans tår;
Hans äldsta son med sorgens blick
På tå til hufvudgärden gick;
Hans yngsta son som mamma gör:
Han gråter; men vet ej hvarför.
En liksång qvinnor föra ut
Med högljudd klagan, gråt och tjut.

\- - - - - - - - - - - - -

Af häpnad hvarje gäst stod stum
Då i det starkt uplysta rum
Så varm och dammig Malise stod,
Höll fram sitt kors, bestänkt med blod,
Och ropade med röst så sträng:
»Vår mötesplats är Lanricks äng!«

Som hufvudman för Duncans stam
Den unge *Angus* trädde fram;
Han mottog korsets hemska tolk
Och spände fädrens svärd och dolk
Vid sidan. Nu han såg sin mor,
Hvars sorgsna blick kring rummet for.
I hennes öppna famn han flög,
En afskedskyss på kinden smög;
Och snyftande hon sad': »min son!
»Farväl! Farväl! Fort härifrån!
Han hastigt såg på faderns bår,
Från ögat slängde bort en tår,
Drog andan djupt, men oförskräckt,
Med fjädrad mössa stod betäckt,
Och fålen lik, som första gång
Får ila fritt i modigt språng,
Så öfver berg och dal och fors
Han sprang med Rodriks brända kors.

Fortsättning i nästa N:o.

Pl. 15.

Porträtterne.

Handteckning af H. L. W. K——g.

För at rigtigt upfatta det förtjenstfulla af denna teckning, torde det tillåtas oss, at helt och hållet införa här ur Fru Lenngrens Skaldeförsök detta stycke.

Uppå et gammalt Gods, et arf af gamla fäder,
En skinntorr greflig Enka satt,
Var skral, drack ständigt thé på fläder
Och hade ben som spådde väder,
Och leddes merendels besatt.
En dag, Gud vet hur det var fatt,
När hon med kammarpigan satt
Uti den stora saln, beklädd med gyllenläder
Samt här och der med et porträtt
Af hennes högvälborna ätt,
Hon i sitt höga sinne tänkte:
Om jag likväl så lågt mig sänkte,
At tala med det lumpna hjon,
Kanske det gaf min gikt en liten diversion;
Och fast ej denna dumma flundran
Förstår en fin conversation,
Så får min lunga en motion,
Och detta stackars våp skall falla i förundran
At höra på min extraction.
Susanna, sade hon, du sopar denna salen,
Och sopar den mest alla dar;
Du ser de conterfej den har,
Men gapar som du vore galen
Och vet ej af hvad folk du spinnelväfven tar.
Hör då — til höger främst, det är min farfars far,
Den vidtberömda Presidenten,
Som kände flugors namn på Grekska och Latin,
Och förde med sig hem och skänkt Akademien
En metmask ifrån Orienten. —
Nå, den der nästintil (af våda satt i vrån)
Är salig Fändriken, min enda kära son,
I ställning och i dans et mönster,
Mitt och Familjens hela hopp;

Pl.15.

Som sju slags stångpiskor fann opp,
Men fick en flägt ifrån et fönster,
Och slöt i en catharr sitt ärefulla lopp;
Hans grafvård resas skall af marmor. —
Det här är til min mor, grefvinnan, en fru Farmor;
Hon var, uppå sin tid, för skönhet vidt i rop
Och, som det verkligt händt, och icke är en sagen,
Halp Drottning Kirstin kröningsdagen,
At häkta understubben hop. —
Nu, den der Damen i mantillen,
Det är min Grand-Tante, kära barn;
Och den der gubben med Talarn
Det är en Oncle i famillen,
Som spelte en gång Schack med sjelfva Ryska Czarn. —
Det der porträttet sen til venster,
Är salig Öfversten, min man;
Hvem ägde skicklighet, talanger och förtjenster
I rapphönsjagt, om icke han? —
Men, se nu väl på denna Damen,
I den ovala, vackra ramen,
Som i sin höga barm den der buketten bär,
Se hit åt — inte på den der —
Hvad stolthet kan man ej ur hennes ögon läsa!
Se, hvilken ädelt bugtad näsa!
Kung Fredrik blef en qväll i denna Skönhet kär,
Men hon var dygden sjelf, och började at fräsa
Och Kungen underdånigt snäsa,
Så at han blef helt flat och sade: »ack, ma chère,
Bevars, hvad hon är fasligt fière!« —
Ja, ja, den händelsen kan ännu mången sanna —
Nå, ser du inte hvem det är?
Hvad, käns jag inte strax på denna stolta panna? —
Men, kors bevars väl, skrek Susanna,
Och släppte nålar, sax och tråd,
Skall detta vara Hennes Nåd!!! —
Hvad! skall det vara? hvad! hvad! slyna!
Fort ut på dörrn med dig och med din knyppeldyna. —
Hvad harm! — men det med rätta sker,
När man med slika djur i nådigt tal sig ger.

Grefvinnan fick på stund en ny attack af gikten
Och det är alltihop som lärs af denna dikten.

Sångmön.

Tyst suckande i qvällens timma
Inunder lundens hvalf jag satt,
Och tårfull såg hvar stjernas strimma
Försvinna uti molnens natt.

Likt tårar föllo regnets droppar
På blommornas förödda kind,
Och bladen ifrån trädens toppar
Borthvirflade i höstens vind.

På vissna bladet, menskans hjerta
Sitt hela öde skrifvit ser,
At hvirfla kring i storm och smärta
Och sist förtorkadt sjunka ner.

Då hastigt stormen åter tiger,
Och molnet flyr för månens pragt,
Och från de delta skyar stiger
En okänd, vänlig Gudamagt.

Omkring dess ljusa lockar vrider
Den fagra Immortell'n sin krans,
Och himmelsk eld sin klarhet sprider
Uti de milda ögons glans.

I hennes suckar ömhet röjes,
Hon genom tårar vänligt ler;
Än tjust, dess blick mot Himlen höjes,
Än blyg mot jorden sjunker ner.

På hennes klara panna strålar
Et öfver tiden höjdt begär;
Af skyar väfd dess slöja prålar
Så rik som gördeln Iris bär.

Den lyra i dess händer blänker,
Blott med Cypresser kransad är,
Men ljuf dess ton i slummer sänker
Hvar sorg, hvar oro hjertat tär.

Nu mildt dess silfverstämma klingar:
»Hvi suckar du förutan tröst?
»Vet at en njutning fins, som bringar
»Sin fröjd åt sjelfva sorgens bröst.

»Sjung, vid de milda. Sångens toner
»Upblomstrar än en gyllne tid;
»Tjust hjertat flyr til bättre zoner
»At glömma lifvets sorl och strid.

»När verklighetens törne sårar,
»Bryt diktens friska rosenknopp,
»Då, glänsande i nya vårar,
»Står det försvunna Eden opp.

»Ej ödets stormar mera ryta
»Då handen lyrans strängar slår;
»De heta qvalens flammor byta
»Sig uti känslans ljufva tår.

»Så sjung då, glömsk af lifvets smärta,
»Glömsk utaf verklighetens tvång,
»Sjung, och med tröstadt, hänryckt hjerta,
»Finn sällheten uti din sång.«

Hon talte och mot skyn sig höjde,
Der för min syn hon snart försvann;
Men uti fjätet, hvar hon dröjde,
Jag minnets blåa blomma fann.

I gräset lyran ännu blänkte;
Då jag försagd dess strängar slog,
Hvar smärtfull oros röst sig sänkte,
Och bröstet, lättadt, andan drog.

Du som så mildt min sällhet hägnat,
Som löst min själ ur bojans tvång,
Hör mildt den tack dess känsla egnat,
Tag, ömma Sångmö, mot min sång!

Med rosor strör du lifvets öcken
Och klipper Tidens vinge hän,
Tänd af din hand i sorgens töcken
En vänlig stjerna skimrar än.

Fast glömskans flor på lyran hvilar
Och ingen lager prunkar der,
Och döende i stormens ilar
Dess matta ljud försvunnit är;

Hon skingrar dock de mulna stunder
Utaf min snart försvunna dag,
Och glädjens flygtiga sekunder
Förlängas vid dess milda slag.

För skämtets lek och nöjets tjusning
Den likväl inga samljud fått,
Af känslans tår och suckens susning
Dess blyga strängar dallra blott.

Då önskningen förgäfves svingar
Kring tomma rymden utan hopp,
Den lånar hennes gyllne vingar
At flyga emot ljuset opp.

O du, min rikdom uti nöden!
Min lyra, evigt trogna vän!
Med dig mot alla bistra öden
Jag äger mod och styrka än.

Och sist när döden frälsning bringar
Och natten kommer lyckligt lång,
Likt Svanens röst dess stämma klingar,
Ännu en gång, den sista gång.

C. A. S.

Pl. 16.

Mode-Costymer från Paris.

Fig. 1. Bart hår med blommor af Hr. Narcisses upfinning, med en bandeau i pannan af Smaragder. Brocherad florsklädning garnerad med blommor. Denna Costym är användbar såväl i större soiréer som til dans.

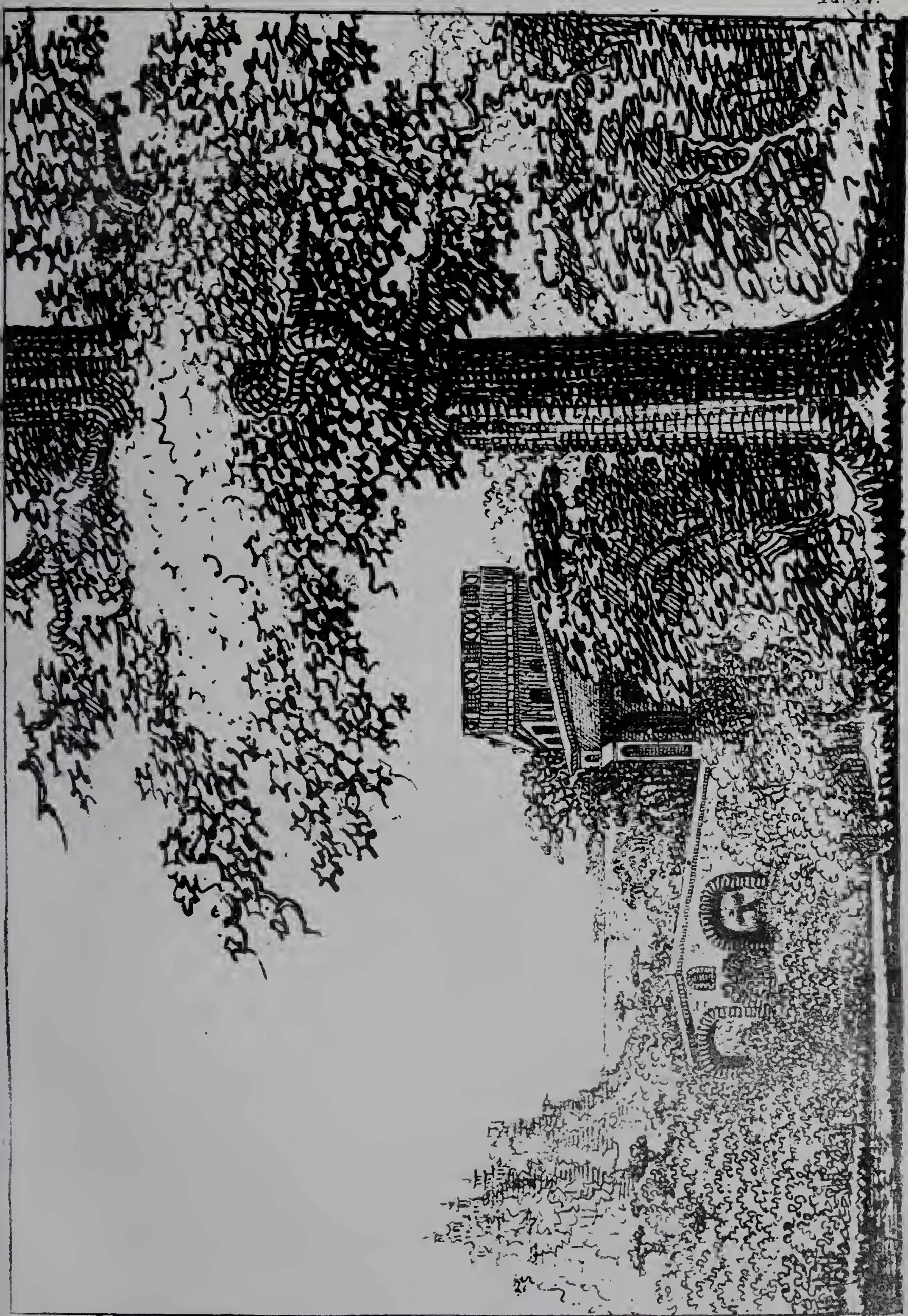
Fig. 2. Elegant Costym i större Soiréer. Hufvudbonad af guldbroderadt sammet, prydd med tvenne paradisfåglar. Den är af Herr Nardins upfinning och ses föreställd från tvenne sidor. Klädning af et tyg som kallas *étoffe-duchesse*, är öppen framtil, hvarigenom sjelfva kjorteln af hvit atlas är synlig. Detta slags klädningar ha varit och äro ännu ganska omtyckto, och man har gjort dem af sidensars, popeline eller krusflor, hvaraf några endast hafva en bred fåll til garnering, hvars öfra kant är försedd med sidensarsrullar eller en smal infattning.

Fig. 3. Herrarnes hårklädsel har undergått någon förändring; i stället för at håret var yfvigt vid sidorna och lågt på hjessan, är nu förhållandet tvertom såsom Fig. utvisar. — Trekantiga hopslagna hattar (*chapeau-claque*) blifva allt mera på modet.

STOCKHOLM
Tryckt hos Carl Deleen, 1830.

3
2
1
2

N:o V.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

Maj Månad 1830.

Pl. 17.

Ett Landskap,

aftryck ifrån Zinkplåt.

Allt sedan Lithographiens uptäckt, hafva åtskilliga försök blifvit gjorda at, med bibehållande af sjelfva hufvud-proceduren, betjena sig af något annat ämne til den jemna ytan at rita på, än den såkallade Solenhofer-sten; så har man t. ex. försökt begagna dertil porslins-plåtar, et slags prepareradt papp, m. m., men af alla försök hafva Zinkplåtar gifvit de bästa resultat, och til pennritningar och skrift äro de ganska användbara. — De äro mindre kostsamma, mindre tunga och intaga en tjugondedel mindre rum än stenen, hvadan de til alla ambulanta Stentryckerier, såsom i fält, med största fördel kunna begagnas. — Som det nu likväl medför olägenheter och fordrar en större öfning at rita på sjelfva Zinkplåten, oansedt svårigheten at all skrift måste skrifvas baklänges, har man funnit, at ritningar på papper kunna fördelagtigare än hvad hittils låtit sig göra på sten, transporteras ifrån papperet och fästas på Zinkplåten, och deraf sedermera på vanligt sätt tagas så många aftryck man behagar. (Papperet på hvilket man ritar måste förut vara prepareradt, som vi tro, med något corrosivt ämne, och til bläck betjenar man sig af det vanliga Lithographiska *).

Närlagda Landskap visar et försök af en ritning med penna på papper och sedermera derifrån transporterad på Zinkplåt, hvaraf

*) Stentryckaren Hr Carl Müller i Stockholm, är hitintils den ende som befattar sig med Zinktryck, och håller behandlingen deraf ännu hemlig, ehuru den i Tyskland redan är mera allmänt känd.

600 aftryck blifvit tagna, och förenar med nyheten af detta förfarande ännu den egna förtjenst, at vara tecknadt af Herr Öfversten och Riddaren *J. P. Lefrén,* hvars Landskapsstil i penn-maner är lika så egen som den är otvungen, behaglig och stundom grandios, i förening med en förvånande rikhaltighet, hvarom de större samlingar vittna, hvilka hans vänner varit måne at bevara ifrån förgängelsen, enär han sjelf, med det anspråkslösaste sätt, efterlemnar dem i den krets, der han under deltagande af samtalet, lik som lekt med pennan; aldrig i ändamål at visa hvad han kan göra, utan huru han gör det — man skulle nästan kunna säga: huru han skrifver Landskap.

Hvad nu sjelfva aftrycket angår, så vidlåda det ännu några små ofullkomligheter, hvilka äro oskiljagtiga ifrån alla nya försök, och innan man blir bekant med små hjelpredor och förbättringar vid handarbetet, hvarvid isynnerhet et eget slags press vid transporteringen ifrån papperet på Zinkplåten, torde intaga första rummet.

Pl. 18.

Sjö-Fröken.

4:de Sången.

(Forts. från N:o IV.)

Mellertid hade Douglas, trogen sitt gifna löfte,

Från holmen flyttat samma dag
Och i en berggång, mörkt och krökt
En fristad i den kula sökt,
Som uppå Celtiskt tungomål
Besjöngs som »*vilda mannens hål*,«
Men Sachsarn sedermera gaf
Det bättre namnet »*trollets graf.*«
\- - - - - - - - - - - -
Här ville vargen sjelf ej bo
Hit aldrig flyktat någon lo;
Dock Douglas dit med Elin gått
At gömma sig — en sorglig lott!

Rodrik Dhu bekämpar den sista känsla af kärleken til Elin, beger sig vid dagens slut til Lanricks äng, der hans Clan redan var samlad at emottaga honom. Af Brian får han den spådomen:

» Den går med seger hem igen,
Som dräper främsta fienden, «

hvaröfver Rodrik yttrar sin tilfredsställelse, då han är säker at vara den förste som skall utgjuta fiendens blod, emedan han updragit *Murdoch* at hitföra en spion som visat sig i trakten.

C. Wahlbom 1829.

Elin bedröfvad och sorgsen öfver sin fars frånvaro och det högtidliga afsked han tagit af henne med de orden:

Jag dig i himlen återser,
Om icke här vi träffas mer!

tröstas af Allanbane genom harpospel och sagors berättelse, när oförmodad Fitz James kommer fram ur skogen, ledsagad af Murdoch. Medan Allanbane på Elins begäran går at utforska Murdoch, hvars förrädiska afsigter med Fitz James hon misstänker, begagnar denne tilfället förklara Elin at det är kärleken til henne som fört honom hit, och at han kommer för at be om hennes hand. Elin bekänner för honom sin kärlek til Malcolm Graham och at hon således icke kan svara til hans kärlek, ehuru högt hon värderade honom; dessutom vore et giftermål med henne, den fridlyste Douglas' dotter, icke tänkbart, hvarefter hon slutar sålunda:

Se der min hemlighet, helt kort.
Förlåt! var ädel och gå bort.

Fitz James blir slagen af denna bekännelse, men yttrar i det han ämnar gå:

Förrän vi evigt skiljas åt,
Ännu et afskedsord förlåt:
Jag i en strid så lycklig var
At rädda Skottska Kungens dar,
Och til bevis af tacksamhet
Monarken gaf mig sitt signet,
Med löfte, at om någonting
Jag önskar, kan med denna ring
Jag dristigt ställa fram min bön
Och vara säker om min lön.
Men jag ej trifs i hofvets verld:
Jag lefver af min lans, mitt svärd;
Min riddarborg är krigets tält,
Mitt jordagods på stridens fält,
Och hittills jag ej känt behof
Af rikedom och ynnestprof.
Se här, tag denna underpant,
Som nog på hofvet är bekant;
Begif dig til din Konung, fort,
Signetet öppnar slottets port,
Och fordra dristigt hvad som helst,
I namn af den sin Konung frälst.
Med värma han det talet slöt
På Elins finger ringen sköt,
Och se'n han kysst den mjuka hand,
Sprang han til lilla strömmens strand
Som mellan dalens sjöar går,
Och Murdoch följde i hans spår.

Tyst, försänkt i djupa betraktelser vandra de utmed bergets brant, då de fingo se der nedanföre en qvinna, hvars åtbörder förrådde den yttersta grad af vansinnighet. På Fitz James' tilfrågan uplyser Murdoch at hon heter Blanca, at hennes Brudgum blifvit mördad på hennes bröllopsdag af Rodrik, hvaröfver hon förlorat förståndet. Fitz James närmar sig henne och blir genom hennes sång varnad för Murdoch samt at icke följa förrädaren, som försät-

ligt förer honom til förderfvet. Murdochs hotelser styrka Fitz James' misstankar och han

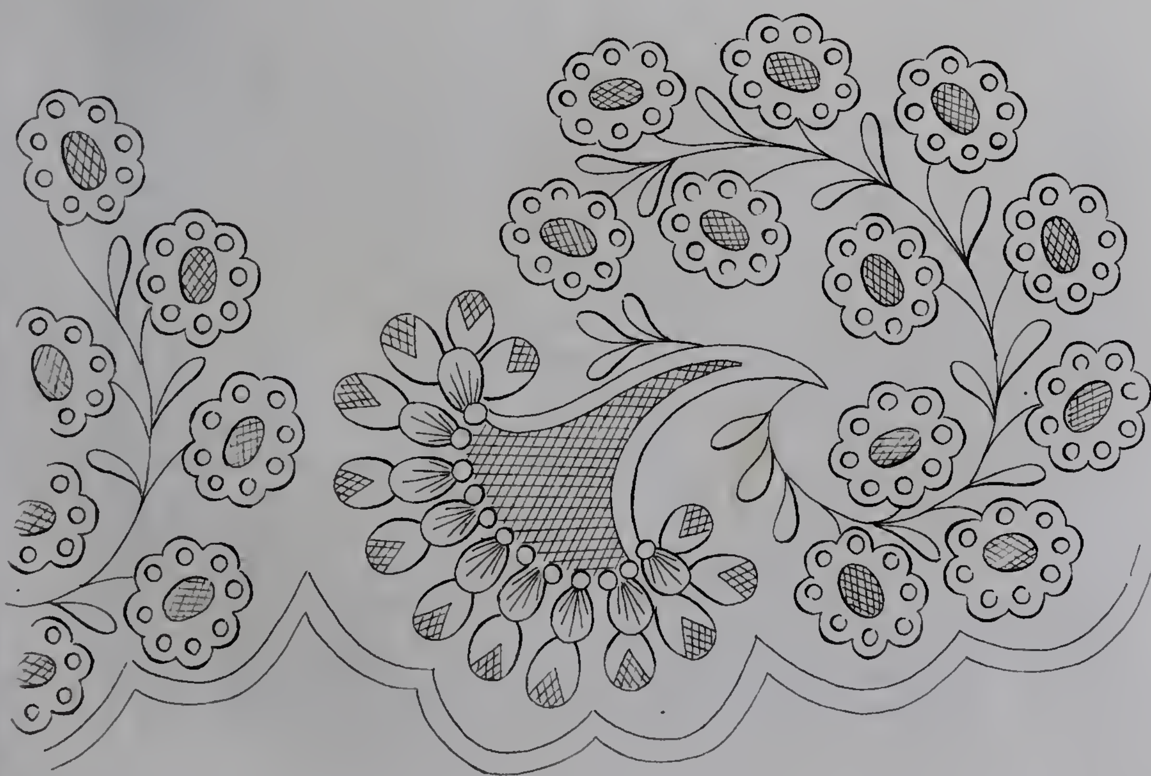
- - Knappt Elins varning hört;
Hans sinne då var alltför rördt,
Men nu han Murdochs falskhet märkt
Och Blancas sång hans misstro stärkt.
Han hastigt svärdet drog och skrek:
»Dö, eller yppa strax ditt svek!«
Men Murdoch sig på flykt begaf
Och i sitt språng en pil sköt af,
Som snuddade vid Riddarns arm
Och fastnade i Blancas barm.

Fitz James springer efter honom och genomborrar förrädaren, hvarefter han gick tilbaka til Blanca.

Hon hade satt sig vid en lind,
Med handen under bleknad kind,
Och då hon piln ur såret drog,
Såg hon derpå och bittert log.
Sin blomsterkrans och fjäderpragt
Hon blodiga i gräset lagt;
Och då Fitz James, så huld och öm,
Försökte hejda lifvets ström,
Hon sade matt: »det fåfängt är,
Jag känner at mitt slut är när;
Men jag på många Herrans dar,
Så redig mig ej funnit har,
Och i den mån mitt hjertblod flyr,
Blir äfven hjernan mindre yr.
Fast stackars Blanca måste dö,
En oförrättad, värnlös mö,
I dig en hämnare hon får;
Jag det af dina ögon spår. —
Se denna hårlock! i min nöd,
I galenskap och til min död
Jag ständigt bar den vid mitt bröst;
Den var min jemmers hela tröst.
Det håret förr var gult som ditt,
Fast det af tårar nu är hvitt;
Jag vill ej säga när det skars
Och af hvad orsak som det bars:
Jag blir så yr; men denna skatt
Som plym på mössa, hjelm och hatt,
Du bära skall, tils solen stekt
Och regnet denna blodfläck blekt;
Jag yrar än! — O Gud mig gif
Förnuft vid slutet af mitt lif!
Hör främling! svär, en riddar-ed,
Vid Blancas blod som för dig led;
At när en gruflig man du ser,
Som Alpins Clan sin hyllning ger,
Med fjädrar svarta, manteln grof
Och handen blodig, rik af rof;
Din lit til Himlens bistånd sätt
Och hämna Blancas oförrätt!
Smyg bort: försåtet väntar dig!
Farväl! gå ej på trampad stig.«

Fitz James var käck, men öm och god:
Ur ögat brast en tåreflod,
Då han med vred och sorgsen blick
Såg Blancas sista ögonblick:
»*Må Gud ej hjelpa i min nöd,*
Om jag ej hämnar Blancas död!«
En lock af flickans hår han tog,
Som han med Williams' sammanslog,
Och flätan, blodsprängd, satte fast
På mössan, vid sin fjäderqvast:
»Vid sjelfva sanningen jag svär
Ej annan sinnebild jag bär,
Tils värjan jag i Rodrik stött
Och flätan i hans hjertblod blött.«

Fortsättning i nästa N:o.

Pl. 19.

Sy-mönster.

Hertigen af York,

utur *Mémoires d'une Contemporaine.*

La Contemporaine eller Madame S:t Elme, som hon kallar sig, (en Fru som ännu lefver och hvars berättelser hitintils icke blifvit motsagda) är dotter af en Ungersk Grefve Tolstoy, som gifte sig år 1775 i Haag med en rik Fröken Van Aylde-Jonghe, hvars namn han antog och hvarigenom han kom i besittning af en ganska betydlig förmögenhet. Deras enda dotter, La Contemporaine, föddes d. 26 Sept. 1778 på en vacker villa nära Florens, der hon vistades med sina föräldrar til sitt tionde år, då hon med dem återvände til Holland, hvarest hennes far dog genast efter hemkomsten, och hon år 1790, ännu blott på sitt trettonde år, blef gift med en ung och rik Holländare Van M***. — När Fransyska revolutionens grundsatser omfattades med enthousiasm af många hans landsmän, blef Van M*** en af dess ifrigaste anhängare, isynnerhet sedan 1792, då Fransmannen begynte intränga i Belgien, och han misstänktes, icke utan skäl, at vara i hemligt förstånd med de annalkande Franska Republikanerne. Det är i anledning härutaf, som La Contemporaine berättar följande händelse:

»En afton (1792) då vi suto i en af paviljonerne på vår egendom (Sgravsand) som låg nära landsvägen, sågo vi oförmodadt Van Daulen, en af min mans förtrognaste vänner, anlända. Efter et temligen långt samtal med hvarandra, gaf min man mig tilkänna, at vi bittida andra dagen skulle lemna landet, och ej återvända förr än med Hollands befriare, Franska Republikens soldater. Den förestående resan, den lilla betydenhet hvartil jag utan tvifvel skulle lyftas af omständigheterne ibland hvilka min man var kallad at spela en roll, allt detta gaf en ny flygt åt mina idéer; jag sysselsatte mig genast med en utomordentlig driftighet, med tilredelserna af vår resa, och försummade icke, som man väl kan föreställa sig, den så mycket magtpåliggande omsorgen af min toilette. Under det jag med min kammarjungfru var sysselsatt med dessa vigtiga göromål, hördes et häftigt ringande på porten, och en betjent underrättade mig, at jag skulle emottaga flera Officerare af Hertigens af York Stab, som blifvit inqvarterade på vår egendom. I samma ögonblick anlände fem til sex Engelska Militärer. Jag befallde at de skulle föras i salongen och serveras med förfriskningar. Sedan jag i hastighet städat min klädsel, lagade jag mig i ordning at gå min man til mötes, för at underrätta honom hvilket besvärligt besök vi måst emottaga; men just som jag skulle gå, lemnades mig den underrättelsen, at våra gäster begärde at få tala med mig; och för at icke synas skrämd, gick jag genast ned i salongen.

Då jag steg in, såg jag åtskilliga Officerare vårdslöst utsträckta i länstolarne och på soffan: de ankommandes antal ökade sig i hvar minut. Några talade med ganska hög röst i det inre af rummet; andra bundo sina hästar utanföre vid det prägtiga grönmålade och förgyllda staketet som omgaf min blomsterparterr och mina rabatter. Ingen hade ens gjort mine af at stiga up då de sågo mig komma in i rummet: somliga sågo på mig med en högst impertinent upmärksamhet, andre sade mig några osmakliga complimenter på dålig holländska: en enda ville taga mig i handen. Tvenne betjenter som hade följt mig, voro redan färdige at med knytnäfvarne försvara mig mot alla oförrätter, när jag med hög röst och en föraktlig ton utbrast: »Jag förstår icke ert språk: Italienskan är mitt modersmål; men af alla språk talar jag helst Fransyska. Således, svara mig på Fransyska: hvar har ni era inqvarteringssedlar?« Det oförskräckta i mina ord, hade genast väckt mina åhörares förvåning. En af dem, af en skäligen vacker figur, men oformligt fet och utan allt behag, bad mig höfligt sitta ned. Han lät upvisa för mig befallningen hvarigenom vi ålades at hysa honom och hans svit: denne Officer var Hertigen af York sjelf. Vid detta namn blef jag betagen af en hemlig aning, och jag darrade från denna stund för min mans säkerhet. Det sammanträffande af dagen då en sådan person blef vår gäst, med den som min man hade utsatt för at möta Franska armén, syntes mig vara resultatet af en i förväg upgjord plan til förekommande af våra förslags utförande. Från samma ögonblick denna tanke for mig genom hufvudet, var jag betänkt på at frälsa Van M***. Hertigen af York försökte med höflighet at qvarhålla mig; men det oaktadt, lemnade jag genast salongen under förevändning af några befallningar jag vore nödsakad gifva. At i hast skrifva en lakonisk bref-lapp, befalla min mans kammartjenare at på något afstånd ifrån hufvudbyggningen passa på sin herre, och lemna honom min underrättelse: allt detta var et ögonblicks verk. Medlertid var min försigtighet onyttig; ty i samma stund hemkom min man tillika med sin vän Van Daulen, escorterad af Engelska soldater som förde honom til deras General.

Så snart Van M*** fick se mig utbrast han, som redan darrat för mitt öde, i et utrop af glädje; jag för min del, i trots af soldaterne, kastade mig i hans famn. Man förde oss fram för Prinsen: Van M*** svarade med stolthet på de frågor honom förelades; harmen målade sig i hans anletesdrag och lyste ur hans ögon. »J ären de befallande här på stället, sade han til Hertigen vid slutet af förhöret; min frihet är i edra händer; j kunnen kasta mig i fängelset, men mina önskningar skola alltid blifva oförändrade för mitt fäderneslands sjelfständighet.«

Resultatet af detta förhör var sådant som vi borde vänta det. Hertigen af York förklarade Van M*** och hans vän för statsfångar och gaf dem tilkänna, at de genast andra morgonen skulle under god escort föras til Engelska Arméns högqvarter i Amersford. Man förde fångarne sedan i nedra våningen i en sal som gick åt trädgården och tvenne poster sattes vid hvarje dörr. Mig tilläts likväl at obehindrad få se min man: jag var visserligen långt ifrån

tilfridsställd öfver hans öde; men jag misströstade icke, och en hemlig aning sade mig at jag skulle lyckas rädda honom.

Hertigen hade, som jag tror, smickrat sig i förväg at se mig förödmjukad falla bedjande til hans fötter. Han syntes icke litet förundrad af den skenbara sinnesstyrka som jag bibehöll: min fintlighet öfvergaf mig icke et ögonblick. Jag gick, jag kom; jag gaf befallningar med hög röst, under det jag i tysthet var betänkt på alla utvägar at med det snaraste kunna fly. Af vår betjening voro vi älskade; vi hade alltid varit godt husbondfolk: jag räknade på deras medverkan. Den oinskränkta tilgifvenhet som de bevisade mig, rättfärdigade det förtroende jag satt til dem: tid efter annan gick jag om aftonen at besöka begge fångarne. Omgifven af soldater och svärd, såsom jag öfverallt var det, aktade jag mig noga, at meddela Van M*** min upgjorda plan, af frugtan at uttrycket i hans physionomi eller blickar, icke måtte förråda våra förhoppningar. Han kunde likväl gissa dertil genom säkerheten i uttrycket af min blick, liksom jag gissade af hans, at han var nöjd med mig. Engelska Officerarne och sjelfva deras General möttes öfverallt under mitt besök: jag låtsade icke ens bemärka dem; den uteslutande omsorgen som jag tycktes lemna endast åt mitt hushåll, bidrog icke litet at aflägsna ifrån våra väktare all misstanka rörande min person.

Jag var knappt 14 år gammal; min helsa var förträfflig: den fullkomligt liberala upfostran jag fått, hade tidigt utvecklat min fattnings-förmåga; men allt sedan mitt giftermål, hade min mans allvarsamma conversation, värman med hvilken han inpräglade hos mig sina principer af en allmän frihet, ganska mycket uplyst mitt förstånd och utvidgat sferen af mina idéer. Jag var långt ifrån en Judiths eller Deboras gudfrugtigt-barbariska fanatism: genomträngd, som jag då för tiden var det, af en hustrus heliga pligter, hade sjelfva hoppet at frälsa Bethulien, icke kunnat förmå mig höra två minuter på någon tungrodd Brittisk Holophernes' complimenter. Men ömheten för min man, lyfte mig öfver mig sjelf, och gaf mig en tiltagsenhet vida öfver mina år. Då jag om aftonen sista gången omfamnade min man för at taga god natt, fick jag tilfälle hviska vid honom, at han icke skulle insomna och at jag innan dagningen skulle frälsa honom ur Engelsmännernes våld.

Vi hade qvar i huset trettio Soldater och fem Officerare utom Hertigen af York, hvilken man burit i en säng der han sof i et fullkomligt rusigt tilstånd. Antalet af buteljer som lågo öfverallt på salongs-golfvet, vittnade om vår vinkällares härjning, och ökade förtroendet til mina uträkningar af medlen til vår flykt. Soldaterne voro lika fulla som deras befälhafvare; det dröjde icke länge förr än en fullkomlig sömn nedtryckte deras ögonlåck. När allt var tyst i huset, gick jag sagta ur mitt rum och skyndade mig in i et bad-kabinett bredvid salen der begge fångarne förvarades. I detta kabinett var en panelad dörr i communication med salen men derinifrån undangömd genom et skåp fullt med porslin: jag öppnade det; porslinet blef hastigt borttaget, och några minuter derefter gingo min man, Van Daulen och jag med stora steg, ehuru i största tysthet, genom de stora trädgårdarne och ängen som stötte in-

til dem. Vid ändan af denna äng väntade vår resvagn på oss jemte fyra väl beväpnade och raska betjenter. Hemma i huset voro ännu öfver tolf af vår betjening qvar åt hvilka jag hade anförtrott upsigten. Vi reste utan minsta dröjsmål; men nödvändigheten at fara bivägar i et land fullt med kärr, hindrade oss at komma undan med den hastighet som tycktes vara första villkoret för vår räddning.

(Fortsättning i nästa N:o.)

Anecdot.

Dunderfelt en afton gick
Med en vän omkring i staden;
Stolt i åtbörd som i blick
Skröt han under promenaden
Om sitt mod, sin tapperhet,
Men hur han i synnerhet
Fyra gånger duellerat
Och hvarenda gång ej blott
På sin motpart seger fått,
Utan ock i stridens yra
Stack ihjel dem alla fyra.

Under det han talte så,
Mötte han på gatan två
Herrar som han icke kände,
Och til vännen strax sig vände
Med en fråga hvem det var? —
» Bror! jag känner dem väl föga,
» Men jag tror, om ej mitt öga
» Allt för mycket mig bedrar,
» Det var två utaf de fyra
» Som du uti segerns yra
» Nyss så hastigt stack ihjel. — «

Ch . . .

Pl. 20

Mode-Costymer för Damer.

Fig. 1. Turban prydd med såkallad *Saule.* Turbanen göres af en 3 alnars lång Shawl; håret lägges mycket slätt i nacken och kammas väl upåt, på det Turbanen icke må bli för yfvig eller utstående bak; äfven bör någon hårlock i pannan ligga framom och falla på tyget.

Fig. 2. Coëfyr af sammet prydd med Strutsfjädrar.

Fig. 3. Hatt af Gros de Naples med rutiga florsband.

Fig. 4. *Sedd från tvenne sidor.* Hatt af Gros de Naples prydd med blommor och monterad med tyll och blonder.

Fig. 5. *Sedd från tvenne sidor.* Mössa *(Bonnet)* af blonder prydd med blommor och band.

Fig. 6. Bart hår med blommor af Hr Nardins upfinning. Den kallas *à la Donna Maria.* (Dermed menas Drottningen i Portugal, Donna Maria da Gloria).

STOCKHOLM
Tryckt hos Carl Deleen, 1830.

Pl. 20.

1

2

4

3

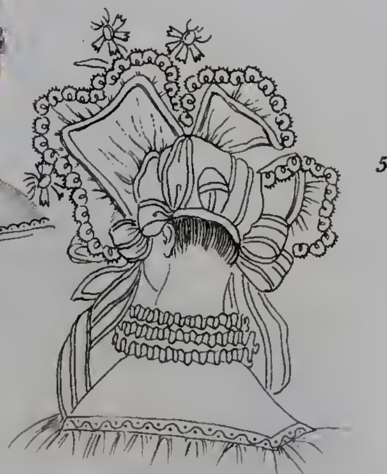
4

5

6

5

Sjunde Årgången

N:o VI.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

Juni Månad 1830.

Pl. 21.

Teckningar af Bellangé.

Våra läsare torde påminna sig de i förra Årgången meddelade teckningar af Bellangé, och vi lära således icke behöfva at nu göra dem upmärksamme på det förtjenstfulla af denna mästares arbeten, så väl i crayon-manér som blott ritade med penna. — Bellangés stil (såsom i allmänhet de nyare franska artisters) utmärker sig genom en säker teckning och et caracteristiskt upfattande af sitt ämne, et omdöme som närlagda teckningar til alla delar besanna; och det apparent vårdslösa vid deras behandling vittnar ganska fördelagtigt om en utmärkt skicklighet, som, stundom missförstådd af unga konstnärer, gör at deras teckningar urarta til osmakliga carricaturer, hvilket aldrig är fallet med Bellangés.

Pl. 22.

Sjö-Fröken.

5:te Sången.

(Forts. från N:o V.)

Fitz James lydde Blancas råd, vek af ifrån den banade stigen in i skogens snår;

Så gick han i den hemska natt
Förfrusen, hungrig, ledsen, matt,
Til dess Fitz James en kulle hann
Der strax invid en vakteld brann.

Såsom en villsegången främling och med de stränga begrepp om gästfrihet som caracteriserar tidehvarfvet, hvilken jemväl utöfvades

emot en fiende, blir han af *Gaelen* *) vederqvickt med mat och dryck samt erbjuden begagna et fredligt nattläger bredvid hans sida,

Tils morgonrodnans första glänt
Sitt ljus på österns himmel tändt.

Andra morgonen, under det Gaelen, i enlighet med sitt löfte, förer Fitz James igenom denna vilda trakt bortom Clanens sista vaktpost, yttrar den sednare under ömsesidigt samtal, at han framdeles ämnar återkomma med vapenstyrka, emedan han förpligtat sig at straffa Rodrik Dhu och hans här. Gaelen svarar härpå:

»Din vilja ske!« — Han gaf signal
Besvarad ifrån berg til dal,
Och hvissling flög från häll til häll
Som Snäppans stämma, fin och gäll,
Och strax från ljung och snår stack ut
En mängd af bågar, svärd och spjut.
Til höger, venster, fram och bak
På en gång hördes vapenbrak.
\- - - - - - - - - - - -
Ty vid den enda hvisslingen
Sig reste minst femhundra män.
\- - - - - - - - - - - -
Först Gaelen upåt såg förnöjd
På den med krigsfolk klädda höjd,
Se'n vände han sig stolt och tver,
Til Riddarn, talande så här:
»Du Alpins krigsmagt skådar nu,
Och främling: jag är Rodrik Dhu.«

Vid dessa ord drar Fitz James sitt svärd och förklarar at han ämnar försvara sig emot hvarje anfall af en eller flera, hvarpå Rodrik

Med handen han et tecken gaf,
Och hären sjönk som i en graf;
Bland snår och klyftor hvarje man
På stället der han stod, försvann.

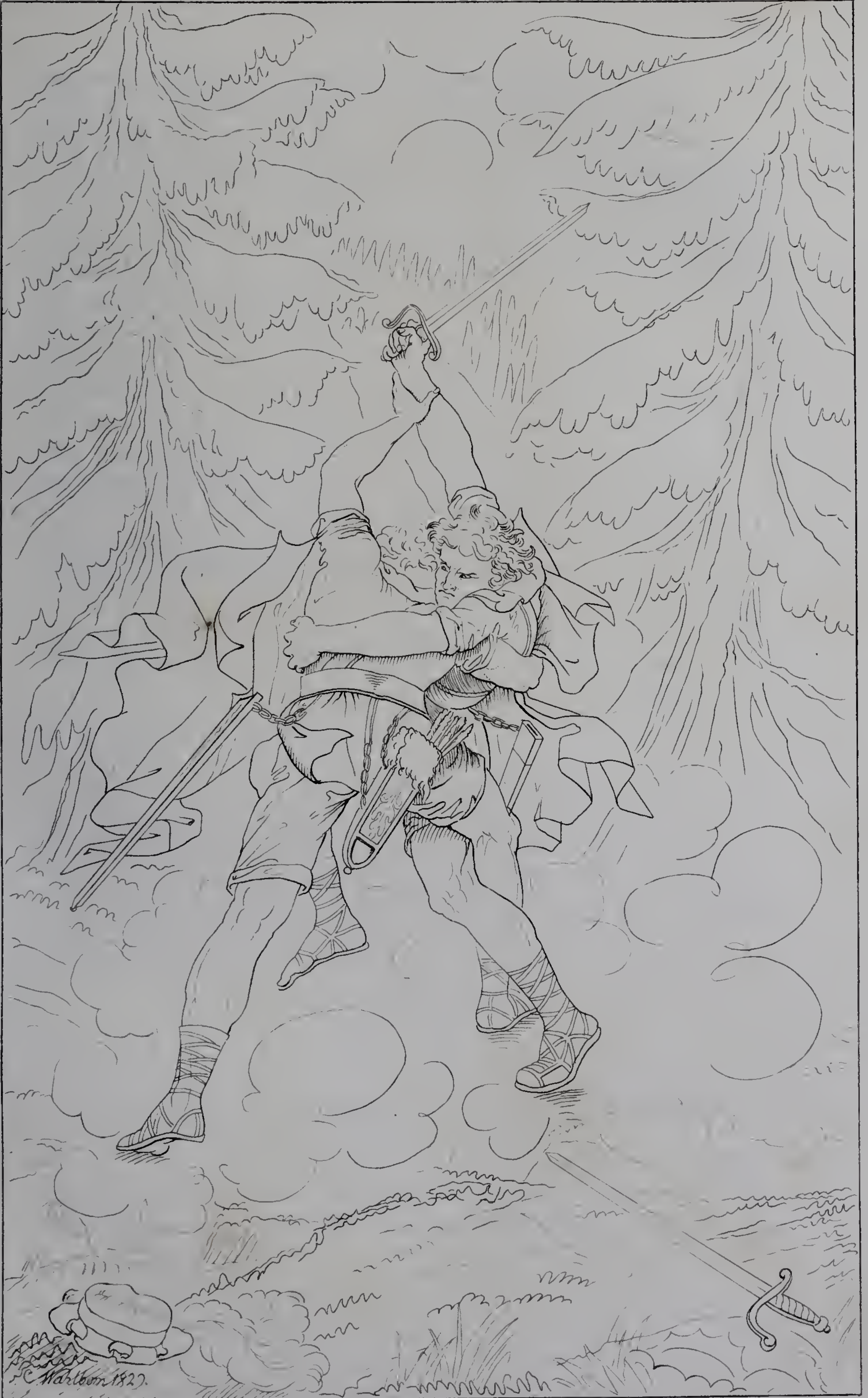
Rodrik försäkrar Riddaren om upfyllandet af sitt löfte at vägleda honom utom sin Clans område och in på låglandet; men sedan de kommit dit, upmanar han honom til enviges kamp. Fitz James full af erkänsla för hans bevisade gästfrihet och trofasthet, frågar om deras tvist denna gången icke kunde slitas utan mord och blodsutgjutelse, hvarpå Rodrik svarar: nej! och meddelar honom ödets dom, at

»Den går med seger hem igen,
Som dräper första fienden.«

Hvarpå Fitz James svarar:

»Vårt blod då fåfängt blir förslöst,
Ty gåtan har jag redan löst:
Sök ibland bergen, och du skall
Der finna Murdoch styf och kall.
Se'n ödet så förklarat sig,
Vik då för ödet, ej för mig!

*) Skotska Högländaren kallar sig *Gael* eller Gallier, och ger Lågländaren namnet Sassenas eller Sachsare.

C. Wahlbom 1827.

Kom med til Stirling *), följ mitt råd:
Och om du ej får Kungens nåd;
Men tvisten slitas bör med strid

Skall du få draga hem i frid,
Ledsagad säkert til din här;
Jag det uppå min ära svär.«

Efter någon ordvexling som gjorde alla vidare fredsförslag til intet, och sedan Fitz James å sin sida uplyst Rodrik derom, at äfven han genom en signal med sitt lilla jagthorn, skulle kunna i et ögonblick framkalla et manstarkt understöd, hvilket han likväl föraktade emot en ensam man,

Ur slidan Gaelens värja flög,
Ej heller Sachsarns nu var trög,
Och båda stodo fot mot fot
Och spets mot spets, i trotsigt hot.
Med hetta striden fördes snart
Och huggen haglade med fart.
\- - - - - - - - - - - - -
Fitz James tre gånger högg och stack,
Och blod hans svärd tre gånger drack;
\- - - - - - - - - - - - -
Tils med en fint, på luftig färd
Han sände Rodriks tunga svärd;
\- - - - - - - - - - - - -
Nu skrek Fitz James: »dig fången gif,
Om du behålla vill ditt lif!«

Rodrik:

»Ditt hot, din nåd föraktar jag!
Den som för döden räds, är svag.«
Som ormen hoppar ur sin ring
Då han vill göra dödligt sting;
Som tigern slår med sina klor,
Så han Fitz James i kragen for;
Et hugg han modigt emottog
Men armarna kring Sachsarns slog.
Försvara, Riddare, ditt namn!
Du nu ej trycks i qvinnofamn;
Och fast du vore hård som sten,
Går detta tag til merg och ben! —

De brottas, falla omkull; Rodrik höjer sin dolk at gifva Riddarn banesåret, men afmattad af det förspillda blodet, förmår han icke fullfölja stöten och faller döende på stället. Fits James doppar Blancas hårlock i hans blod, ger signal hvarigenom hans tjenare framkomma med hästar, befaller åt några at vårda den med döden kämpande Rodrik, och tar sjelf vägen åt Stirling.

Slutet i nästa N:o.

Pl. 23.

Prinsessan Charlotta Eugenia Augusta Amalia Albertinas *vagga.*

Carl XII:s vagga (hvars utseende vi lemnat i Planchen 21 af Tredje Årgången), har hitintils varit begagnad af de trenne unga Arf-Fur-

*) Skottska Konungen Jakob V:s residens.

starne efter hvarandra; men sedan vårt Konungahus til dess och folkets glädje blifvit förökadt med en Prinsessa, begagnas nu en ny vagga i en nyare tids stil och smak, sådan som närlagda teckning utvisar. Den är öfverklädd med blått sammet med broderade guldkronor, allt bildhuggarearbetet i matt och polerad förgyllning samt inuti klädd med hvitt sidensars. Hon är föreställd stående på sin estrade (uphöjning) af et mycket väl inlagdt snickarearbete, och det hela af et ganska vackert och prydligt utseende.

Engeln.

Insändt.

I.

Sommartid uti blomsterhof
Låg en liten flicka och sof.

Först hon lekte med bäckens sand,
Lade sig se'n til ro vid strand.

Jag vill sofva, sade hon nyss.
Sof, sade blomman, och bäcken, vyss!

Ljuft hon slumrade in. Då kom
Dit en Engel, som flög derom.

Barnens Gud uti himlen är,
Englarne hålla barnen kär.

»Sof, lilla ros, voro Engelns ord,
Sof, lilla syster, på grönskande jord!

Kyssar förråda; men kyssar ge
Himlens rika välsignelse.«

Nu han sig böjde til barnets mund.
»Barn til allt heligt är kärlekens grund.

Tro på det ljusa hoppets land!«
Sade han, lade på pannan sin hand.

Pekade sedan mot himmelen opp.
»Tålamod födes af kärlek och hopp.

Himmelens skatter du har. Det är nog.«
Flickan det hörde i drömmen och log.

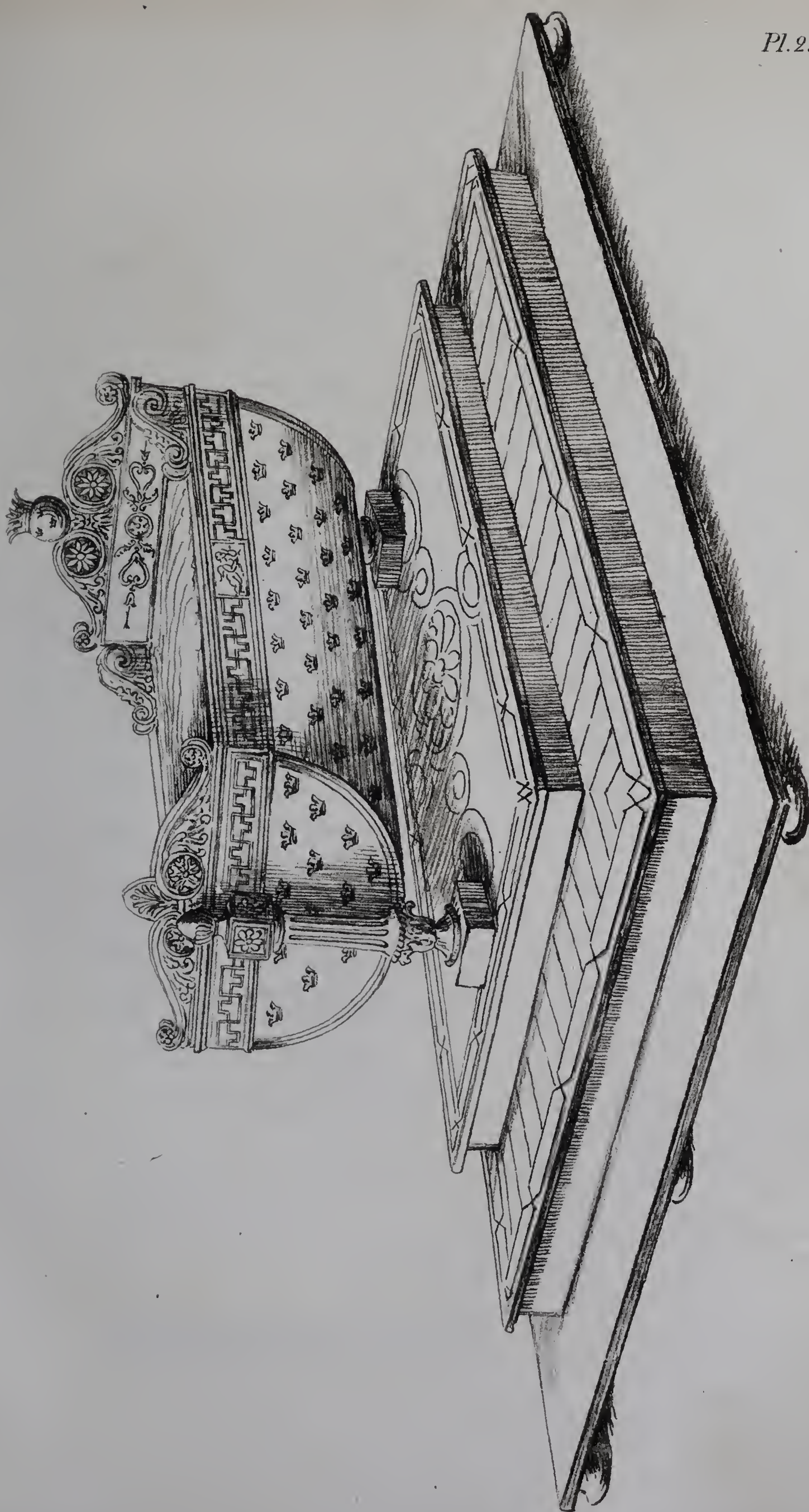
»Väx och förkofras! välkommen se'n opp,
Mognade tålamod, kärlek och hopp!«

Flög så den strålande Engelen bort.
Ack, hur hvar vacker dröm är kort.

II.

Flickan vaknade: »lilla bäck,
Såg du hvad den Engeln var täck?

Blomma, som står i dalen der,
Såg du, om ens den gossen var här?

Ack, han var här för kort, för kort,
Kom så sent, for så tidigt bort.«

Blomman tröstade: »lilla vän,
Nog kommer Engelen hit igen.«

Bäcken hviskade: »lilla ros
Den kommer åter, som flög sin kos.«

»Bäck och ros, då han kommer igen,
Tänker jag följa bort med min vän.«

»Vänta, bad blomman, tils sommarn far,
Då tänker ingen blomma bli qvar.«

»Nå, jag vill springa, sjöng bäcken, fort.
Jag vill ock skynda til annan ort.«

Du flicka, du bäck, du blomma, så kort!
Så sent och så snart, så tidigt bort.

III.

Men tiden äger ljungeldsfart,
Och åren flyga bort så snart.

Den lilla växer på sin ö.
Den är så skön. Hon vill ej dö.

Från himlen inga Englar mer,
Men Englar nog kring sig hon ser.

Ty modern lägger vänligt hand
På lockigt hufvud ned ibland.

Och fadern lyfter kärligt opp
Och kysser liten rosenknopp.

Och muntert stojar henne kring
Den glada, glada syskonring.

I poppellunden, björk-allén,
Hon leker glad i solens sken.

Se'n skiner nattens drottning ljus
Och mild kring hennes faders hus.

Och nattens tysta stjernor gå
Som hopp vid hopp på himmel blå.

Den lilla trifves på sin ö.
Den är så skön. Hon vill ej dö.

IV.

Då kommer Engeln åter från fjerran land.
Ljust är hans öga, men tung hans hand.

Alltmera bleknar kinden, i ögat står en tår,
Bröstet tynges och hjertat slår.

Mot grafvens vindar är rosen alltför vek,
Skön blir hon dock som lilja, fast ganska blek.

»Kom, säger Engeln sagta, du ville följa mig.
Se, jag är kommen at hemta dig.

Hör Edens floder susa, räck mig din hand!
Vi vilje flyga til deras land.«

»Ack, gerna vill jag följa och vara der,
Men lemna så de mina — nej, blif du här!

Om jag blef död. Min mamma, hon kan ej trösta sig.
Nej, blif du qvar hos henne — och mig.

Ew —

Hertigen af York;

utur *Mémoires d'une Contemporaine.*

Slut från N:o V.

— — — — — Klockan nie om morgon anlände vi til den lilla köpingen Woerdorp och uppehöllo oss der endast en kort stund. Vi hade farit kl. tre om natten ifrån Sgravsand: det var troligt at man nu först vid denna tiden hade blifvit vår flykt varse. Men vi hade några timmars försprång, och det var tvifvel underkastadt hurnvida upläckten hade varit nog liflig at helt och hållet skingra dunsten utaf vinet och gifva de Engelska soldaterne den behöfliga verksamheten at uphinna oss. Det oaktadt, just som vi skulle fortsätta vår resa, blef på en gång vår vagn omringad af et detachement Engelskt Cavaleri. Officeren som förde befälet vände sig til oss och anmodade höfligt Van M * * * och Van Daulen at följa sig. Allt motstånd hade varit fåfängt och vi nödgades följa med til Amersford, åtföljde af escorten som noga bevakade calechen deruti vi alla tre sutto. Anlände til Amersford stego vi in i värdshuset gyldene Lejonet. Huru förskräckt blef jag icke när man kom at hemta min man och hans vän för at föra dem til högqvarteret! Förgäfves begärde jag at få följa honom; förgäfves utropade jag, at som de icke vore militärer, de icke borde vara ansvarige för deras upförande inför någon annan än civila autoriteterne. Engelsmännerne förblefvo döfve för mina föreställningar; man måste lyda. Van M * * * slet sig ur mina armar, rekommenderade mig med enträgenhet åt värdinnan, och reste. Denna värdinna var, til min lycka, en god och hederlig Holländska, som hade för mig all möjlig omvårdnad. Hon ville icke öfverlemna mig åt min sorg, och höll mig träget sällskap, jemte sina begge döttrar, stora, vackra flickor, som icke mera gingo ur huset sedan Engelsmännerne satt sig i besittning af Amersford.

Efter trenne rysligt ängsliga timmar fick jag ändtligen en biljett af min man: »Var utan frugtan, skref han, jag löper ingen »fara: til följe af et missförstånd eller en envishet som jag väl framdeles skulle kunna låta straffa, är jag nödsakad at resa utan dig

»til Zutphen. Jag har befallt Kluaas och Sevret *) at genast in»ställa sig hos dig; de skola följa dig jemte en af värdinnans släg»tingar. När du läser detta, är jag redan långt ifrån Amersford; »far genast, bibehåll ditt courage och var viss på at vi snart äro »återförenade.« Genomläsningen af detta bref gaf mig nya krafter; jag rättade mig til punkt och pricka efter min mans föreskrift: på mindre än en half timme voro alla tilredelser färdige, och jag ånyo på resan med mina domestiker väl beväpnade til häst.

Mot aftonen midt på ljunghedarne blefvo vi tvungne at stanna i anseende til en convoj af hästar och rustvagnar som kom rakt emot oss. En engelsk Officer nalkades för at titta in i calechen; mina drängar ville stöta honom tilbaka, han hotar dem med sin pistol. Striden var på vägen at bryta ut, om icke mina rop, i det jag hejdade mina försvarares ifver, hade ådragit sig soldaternas uppmärksamhet som utgjorde convojens escorte. Man bemägtigade sig mina trogna tjenare, tvenne karlar lyfte mig med våld ur min vagn, och jag befann mig i ögonblicket placerad i en Officers pack- (fourgon-) vagn, vid sidan af tvenne mycket vackra fruntimmer och Hertigen af York i egen person. Jag darrade i början för mina begge betjenter; men blef snart tilfredsställd då jag såg at man låtit dem behålla deras hästar, och at de följde efter calechen uti hvilken satt värdinnans i Amersford Cousine, som enligt min mans önskan, hade varit mig följagtig. Vreden hos mig följde snart på frugtan; jag vände mig til Hertigen och sade honom at, såvida han icke vore säker derom at undangömma mig för allas ögon, borde han frugta at man ju snart skulle hämnas det nedriga och löjliga våld han gjorde anspråk på at utöfva på min person. Dylika förgripelser hade väl kunnat bli ostraffade när de haft fruntimmer af en vanlig conduite til föremål; men at förhållandet icke vore samma när man finge veta, at han valt til sitt offer en ansedd mans hustru såväl genom sin börd, som sin förmögenhet, och hvars familj vore här i landet så mägtig. Hertigen afbröt mig vid dessa ord, och sade med en ironisk höflighet, at jag hade orätt göra så säker räkning på värdet af en familje-protection, som han hade fast beslutit at för framtiden sätta en gräns för min mans extravaganser och hejda loppet af hans förräderier. Jag svarade på dylika framställningar endast med en föraktfull tystnad. En af de tvenne fruntimren som voro med mig i vagnen, tiltalade mig då och försökte mildra hvad hon kallade mitt vildsinnta lynne. Jag vände mig å nyo til Hertigen och sade: »Ers Höghet, om Ni har den minsta känsla af anständighet qvar; förbjud dessa damer at tiltala mig ett enda ord.« Han fogade sig efter min begäran, och ålade damerna at tiga. En af dem gaf honom et svar på engelska som gjorde at jag rodnade öfver hela ansigtet, och lemnade intet tvifvel åt Hertigen at jag ju fullkomligen förstått det.

Vi fortsatte resan escorterade af vid pass 20 Cavalerister; oaktad det lugn som jag låtsade äga, började den lifligaste oro at bemägtiga sig mitt inre. Fördjupad i mina betraktelser, hade jag mina blickar fästade på landsvägen, igenom den lilla gluggen som gaf både luft och dager in i packvagnen. På en gång fick jag på et skäligt afstånd se en liten karavan, som mötte oss i motsatt rigtning

*) Tvenne af våra lakejer som följt oss.

på vår väg. Jag trodde mig genast i den igenkänna franska emigranter: det var då för tiden icke sällsynt at möta på de stora landsvägarne hela flockar af dessa landsförvista, hvilka sökte gästfrihet i främmande land, och hopsamlade vapen at återeröfra de privilegier och rikedomar deras fädernesland beröfvat dem. Ju närmare vi kommo, ju mera förvissades jag at icke hafva bedragit mig i min förmodan. Min plan var genast upgjord i mitt hufvud: med händighet och försigtighet lossade jag kroken som sammanhöll främre delen af packvagnen; jag höll mig färdig at kunna svinga mig ut, och när vi voro nog nära den lilla troppen, hoppade jag ur vagnen under utrop: »Fräls mig om J ären Fransmän!« Hertigen försökte genom en ganska oanständig åtbörd at qvarhålla mig, hvarpå jag endast som hastigast svarade med en örfil som jag gaf honom midt i ansigtet. Jag kände ingen af dem hvilkas hjelp jag anlitade; men min mors och sjelfva Van M * * *:s namn, hvilken, ehuru ifrig anhängare af franska revolutionens lärosatser, hade ofta lindradt deras olyckor, blifvo likså många förespråkare til det beskydd jag anropade. Oaktadt antalets underlägsenhet, och ehuru de icke hade andra vapen än käppar, ville de försöka at försvara mig. Striden var på vägen at börjas med föga hopp för dem om framgång, om icke några och trettio bönder, som voro sysselsatte at sticka torf, hade hastigt sprungit til hjelp och medelst deras spadar, hackor och skoflar utgjort en frugtansvärd slagordning för Engelska Cavaleriet. — Anblicken af denna förstärkning som anlände i tid, sagtade på en gång Hans Höghets martialiska ifver; han befallte sin trupp at åter sätta sig i marche, gömde sig in i packvagnen, och snart försvann hela convojen för våra blickar.

Pl. 24.

Mode-Costymer från London och Paris.

Den glädjefulla tildragelsen af en Prinsessas födelse (d. 24 April), har gifvit Redactionen anledning at ur *Ackermanns Repository of Fashions* för Mars månad d. å. lemna sina läsare denna fruntimmers Costym, som tillika påminner om en lycklig mor med sitt späda flickebarn på knäet, och således i dubbelt afseende torde intressera.

Fig. 1. *En morgon eller förmiddags-Costym för fruntimmer, från London.* Bonnet af blonder prydd med blommor och band. Klädning af Gros de Naples med tvenne rader fransar af samma färg som klädningen.

Fig. 2. *Mode-Costym för Herrar, om förmiddagen eller såkallad ridklädning, från Paris.* Hatt med hög kulle och smala brätten. Skjorta med bröstkrås och en krage som går rundtomkring halsen utan öppning eller snibbar frammanföre. Fracken är öppen i bröstet med en garnering af snörmakarearbete eller *gancer;* metallknappar. Casimirs-vest samt engelska hvita skinn-pantalonger; stöflar med klacksporrar.

STOCKHOLM
Tryckt hos Carl Deleen, 1830.

Pl. 24.

N:o VII.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

Juli Månad 1830.

Pl. 25.

Utsigt af Svinesund.

Detta sund, som numera endast i geographiskt hänseende skiljer Sverige från Norrige, är å båda sidor omgifvet af höga klippor som hafva en gemensam physionomi. Strömmens lopp, ehuru icke föranledt af några fall (på närmare håll) är dock så snabbt at böljan aldrig tilfryser. Om man väl kan säga at denna utsigt är något vild, är den dock i hög grad pittoresk, romantisk och framför allt har något imposant, som väcker helt andra känslor än åsynen af et slätt lands utsigter. Man skulle kunna jemnföra dessa båda slag med de olika intryck kärleken åstadkommer. De nordiska klippor med deras branter och brusande strömfall, en bild af elementernas strid med hvarandra, likna kärleken til en brunette, hon, med svarta hår och stora bruna ögon, hvars majestätiska blickar snarare tyckas befalla än upväcka vår kärlek, som njuter af oro och ytterligheter och föranleder til det, hvad Fransmännen kalla: *une grande passion*. De flacka fältens landskap åter, der tårpilen speglar sig i den klara, lugna insjöviken, och husdjuren trefligen finna en yppig vegetation, likna kärleken til blondinen, denna, hvars ljusa silkeshår, fina hy och blå ögon förråda kärleken, förleder hjertat oförmärkt til ömma utgjutelser, fria från våldsamma utbrott, och smälter tilsamman med likstämmiga känslor. En skald har kanske kortare och tydligare förklarat hvad vi här yttrat, i följande fyra rader om ögat:

Uti det bruna tydligt står:
Jag vill ej öm, men dyrkad vara;
Det blåa säger med en tår:
Om jag blir älskad, vill jag svara.

Men vi återkomma til Svinesund, för at ännu tillägga något som för hvarje Svensk äger intresse. — På höjden å svenska sidan och tätt utmed landsvägen, stupade för en fiendtlig kula under kriget 1808 (den 29 Juni), en förhoppningsfull, skicklig och tapper yngling, Capitenen i Arméen och Lieutenanten vid Bohus Läns Regemente samt Riddaren af Svärds-Orden, Grefve *Axel Gabriel Oxenstjerna* på sitt 21 år, hvaraf minnet förvaras genom en inskrift, huggen i klippan utmed landsvägen på det ställe der han föll.

Pl. 26.

Sjö-Fröken.

6:te Sången.

(Slut från N:o VI.)

Den ädle Douglas, förebrående sig at hafva vållat Grahams olycka, som han vet vara fjättrad, och äfven at Rodrik för hans skull nu rusar til sitt förderf, beslutar at sjelf uppoffra sig och derigenom rädda dem. Han beger sig til Stirlings slott och anländer dit just då åtskillige täflings-strider och lekar äro tilställda i Slottsparken i Konung Jacob V:s öfvervaro. Douglas öfverträffar alla i bågskjutning, brottande och kastning, samt emottar af Konungens händer de utsatta prisen. Vid öfningsspelens slut lössläpptes en hjort som hetsades af Konungens hundar, men Douglas' trogna hund, *Lufra*, rusar förbi dem och biter sig fast i ljumsken på hjorten. En af Konungens jagtbetjening ger Lufra et väldigt slag öfver ryggen, hvaröfver Douglas förargad gaf Konungens dräng en örfil så at han föll til marken.

Af Kungens följe höjdes knot
Och lyftes svärd och käpp med hot;
Men Douglas skrek med värdig ton:
»Tilbaka, lejda tjenstehjon!
För Douglas vrede akten er. —
Min Kung! En fridlös man du ser
Som, för at styra af et krig,
Åt lagen öfverlemnar sig
Och underkastar sig sin lott,
Men ber om nåd för vänner blott.«

C. Wahlbom. 1829.

Konungen befaller Douglas's gripande och bortförande, hvaröfver folket knotar och et upror til hans försvar är nära at utbryta, hvilket likväl stillas af honom sjelf.

Under tiden hade emellan de Kongl. trupperne och Rodriks Clan en häftig strid ägt rum vid sjön Katrine, som slöts genom Kungens meddelade underrättelse, at Rodrik vore dödligen sårad i enviges kamp med en Riddare och jemte Douglas fången, sedan den sednare godvilligt öfverlemnat sig åt lagen. — Allanbane och Elin flydde undan krigets faror och bege sig vid stridens slut til Stirlings slott för at söka nåd för sin far. I förmåga af den ring hon erhållit af Fitz James, införes hon i et prägtigt rum der hon bemöttes med vördnad och omsorg. Allanbane går emedlertid i fängelset til Rodrik, berättar för honom stridens utgång och tilsluter hans döende ögon.

Sorgsen och bedröfvad ger Elin föga akt på de nya föremål som omge henne, när hon från et närbeläget torn får höra Grahams bekanta röst, som i en melancholisk sång klagar öfver sin fångenskap och Elins förlust. Vid sångens slut träder Fitz James in i rummet och Elin går emot honom med de orden:

»Fitz James, välkommen!« sad' hon huld,
»Hos er jag står i helig skuld.«

Fitz James:

»Ack, säg ej så, jag dig besvär!
Du ingen tack mig skyldig är.
Ty värr, jag ej den magten har
At återskänka dig din far.
Men du med Kungen tala bör,
Och jag til honom strax dig för.
Han är ej hård, fastän ibland
Hans hetta tager öfverhand;
Kom, goda Elin, följ med mig,
Din Konung redan väntar dig.«
Hon gick och tog emot hans arm
Liksom en brors, med tack så varm.

Flygeldörrarna öppnas och Elin träder in i en prägtig sal, der allt lyste af hofvets glans och Konungens omgifning. Hennes blickar forska försagde at uptäcka Kungens person;

Men hvar och en stod obetäckt
Och flickan stirrade förskräckt,
Ty här Fitz James den ende var,
Som mössa på sitt hufvud bar,
Och, alla blickars föremål,
Bland siden och juvelers prål
Stod han i Jägardrägt, så lugnt,
Den granna cirkelns medelpunkt.
Han var ej Riddarn Snowdoun mer,
Men Elin Skottlands Konung ser.
\- - - - - - - - - - - - - -
Nu Elin ned för Kungen föll
Och sina händer sammanhöll,
Men yttrade ej någon ting
Och räckte endast fram sin ring.

Konungen reste up Elin, kysste henne på pannan och förklarade at han redan förlåtit hennes far, som hädanefter är sin Konungs och thronens stöd, hvarpå Douglas springer fram at omfamna sin dotter. — Konung Jacob spörjer Elin, hvad hon i kraft af sin pant (ringen) begär och fordrar af sin Konung? Elin, som väl märkte at Kungen ville pröfva hennes hjertas svaga sida, begär likväl endast nåd för Rodrik Dhu. Då Konungen uplyser at Rodrik är död, tilstädjer han henne at begära någon annan gunst, *kanske för någon fången vän?* Men Elin räckte blygsamt och tigande fram ringen och får af Kungen följande svar:

»Min pant då mist sin kraft, och jag
Skall endast dömma efter lag;
Kom Malcolm!« — Fram nu Graham gick
Och föll på knä, med nedsänkt blick —
»Förmätne yngling! ingen ber
För dig om skonsmål, som du ser;
Jag derför lagens röst blott hör
Och strängt vasallen straffa bör,
Som lönt sin fosterfaders nåd
Med trolöshet och öfverdåd
Och sökt ibland sin trogna Clan
En fristad för en biltog man.
Dig, som din pligt så barnsligt glömt,
Til evig fångenskap jag dömt!« —

Sin guldked Kungen af sig tog
Och den kring Malcolms nacke slog;
Se'n knäpptes hop det gyldne band,
Och låset smögs i Elins hand.

Ehuru ofullständigt och fragmentariskt Redactionen sett sig nödsakad at endast meddela några hufvud-scener ur detta vackra skaldestycke (kanske det lyckligaste af alla Walter Scotts arbeten), hoppas den dock, at genom de anförda ställen hafva gifvit läsaren et tilräckligt begrepp om det hela och framför allt om den förtjenstfulla svenska öfversättningen. — Vi hafva icke särskilt commenterat teckningarne; men onekligen gäller om dem alla det omdöme, at de utmärka stort anlag hos en ung man, som, när han componerade dem, ännu blott i några veckor varit Elev af de Fria Konsters Akademi, hvadan dessa hans arbeten således böra bedömmas såsom foster af hans Natur-anlag och ej såsom Konstens, ehuru de visserligen lofva et ernående af dess högre fullkomlighet.

Et besök hos Sir Walter Scott.

Från Fransyskan.

Sedan författaren til denna berättelse egnat sin beundran åt Skottlands sjöar och berg, ville han se poeten, hvilken, då han icke träffades i Edinburg, han upsökte i Abbotsfoord, et göthiskt Slott vid Tweeds stränder, nära de vackra ruinerna af Melrose. Walter Scott sätter mycket värde på detta residens, och har der författat största delen af sina arbeten. Våra läsare skola säkerligen med nöje förflytta sig dit et ögonblick.

Slottet Abbotsfoord dominerar icke trakten, såsom dessa uråldriga borgar hvilka fevdalismen uprest på höjderna. Til hälften doldt af skog, beläget vid foten af en sluttning, vid stranden af en långsamt flytande ström, är det en tystnadens och fridens tilflyktsort, lämplig för studier och djupa tankar. Man intages af en utmärkt rörelse då man mellan träden uptäcker dessa små, prydliga torn, dessa tandade murar, denna til utseende göthiska byggnad der en författare döljer sig, hvars arbeten äro kända af hela Europa. — Det första som på gården faller i ögat, är et monument

uprest af Walter Scott åt hans favorithynda Maida *). Hon sofver nu der hon fordom vakade; bredvid hennes bild i marmor, läser man en inscription på latinsk vers.

En liten port på venster hand, leder från gården til den med mycken smak anlagda parken. Det behöfs väl icke sägas at de engelska trädgårdarnes vanliga prydnader äro hopade i Walter Scotts. Resande genomvandra den endast för at här och der plocka några blommor åt sina hemmavarande vänner, och spara sin nyfikenhet för Slottets inre.

Den första salen hvaruti man inträder är uplyst genom höga och smala fönster som sparsamt insläppa dagen. Väggarne äro beklädda med värjor och spjut. Vid salens begge ändar, äro fullständiga rustningar upresta, som man är frestad at taga för Riddare, hvilka med sluten hjelm och lans i handen, orörlige vaka vid Skaldens dörr. Alla *Ivanhoes* eller *Puritanernes* gamla vapen, äro der ordnade med symmetri. Porträtter af Robert Bruce och de Konungar som föregått eller efterträdt honom, synas omgifna af deras vapensköldar. På bord stå täcka göthiska byggnader i miniatur; och man igenkänner, med ett ord, större delen af de föremål som den berömde romanförfattarn i sina arbeten så väl beskrifvit.

Då Walter Scott var utgången, stannade vi en stund i vapensalen, liksom förflyttade in i medeltiden. Man förde oss sedan til salongen, som vi hade tilräcklig tid at skärskåda. Den utgöres af en lång fyrkant, uplyst af trenne fönster som gå ut åt parken. Tapeterna föreställa höga palmträd och chinesiska figurer. Stolarne äro af ebenholtz och klädda med siden; och at dömma af deras friska utseende, skulle man kunna tro dem vara nyss komna ifrån en tapetserare i trettonde seklet. Två ofantliga, för sömn och om vintern för sagberättande, förträffliga länstolar, stå på hvar sin sida om spisen. Sedan vi hade mönstrat möbleringen, närmade vi oss med nyfikenhet til et med grönt kläde täckt bord, ställdt midt i salongen. Derpå låg en engelsk afhandling om tyska litteraturen, en bok innehållande blomster och insekter, med mycket vackra plancher, och en volym af *The Monastery*, hvarpå man läste denna devis: *Clausus tutus ero*. Det är förklaringen af den anonym som Wawerleys författare så länge bibehållit.

---

*) Uti beskrifningen af 46 Planchen i Femte Årgången för år 1828, är något mera nämndt om denna hund.

2
1
3

Men den vackraste prydnaden i Walter Scotts salong, är en på et långt bord, framför et fönster, stående urna, innehållande aflidne personers stoft, funnet inom Athéns murar.

Gifs väl något mera vördnadsväckande än dessa heroiska lemningar, flyttade från Parthenon, som tidens hand förstört, til den Skottska bardens prydliga boning? Detta stoft bör under Skottlands molnhöljda himmel sakna Greklands sköna sol; men der är det åtminstone skyddadt för barbarerne, och det hör ännu en harmonisk lyras ljud. Rörelsen fördubblas då man besinnar: at denna heliga urna är en skänk af Lord Byron; at sedan han lemnat sin berömda vän denna sista gärd af sin aktning, han sjelf, icke långt från Athén, blifvit dödens rof, och at man i den andra ändan af salongen skulle, med hans aska, kunnat göra et dylikt monument.

Forts. i nästa N:o.

Pl. 27.

Mode-Costymer från London och Paris.

Fig. 1. *En Engelsk Brud-Costym.* Slätt benadt hår i pannan, prydt med en krans af hvita törnroser, öfver hvilket hänger en slöja af Brysselska spetsar. Halsband af perlor med vidhängande kors af guld eller juveler. Rund klädning utan släp af Brysselska spetsar öfver en underkjortel af *gros de Tours.* Lifvet går högt up i halsen och igenfästes bak. Et slags turkisk rock af hvitt sidensars bäres ofvanpå spetsklädningen, men är öppen framtil liksom lifvet, hvilket går i et veck öfver halsen och är på axeln itudeladt. De rymliga ärmarne *à l'imbècille* gå öfver underklädningens korta berètärmar. Guld-armband med juvelslås, hvita sidenskor.

Fig. 2. En hvit siden- eller krusflorshatt (sedd bakifrån) ornerad med tyll och band jemte en törnroskrans; inuti äro dessa hattar oftast fodrade med brokigt sidentyg.

Fig. 3. *Mode-Costym ifrån Paris.* Hatt med hög kulle, svart silkeshalsduk, vest af piqué och Bonjour-rock med en krage i shawlform; den igenknäppes med aflånga öfverspunna knappar. Nankinspantalonger.

Pl. 28.

Ny Turkisk Militär-Costym *).

Ehuru den nya organisationen af Turkiska Militären, af hvilken man lofvade sig så mycket, icke tyckes hafva svarat mot dessa förhoppningar, åtminstone med sin nya Costym och förändrade taktik icke kunnat hindra Ryska hären at nalkas Constantinopel på få dagsmarcher nära, torde några korta underrättelser om förhållandet dermed, icke sakna allt intresse.

År 1826 afskaffade nuvarande Sultan Mahmud II, icke utan våldsamma medel, den gamla Turkiska Milicen, känd under det frugtade namnet Janitscharer, hvilka til större delen mördades; hvarefter han inrättade Militären på et nyare, til en del Europeiskt sätt och med förändrande af den gamla Costymen. Så t. ex. är Infanteriet nu klädt i en kort jacka med bälte, vida byxor som räcka til knäet, små halfstöflar och en mössa liknande en melon med guldränder längs efter. Hvart Infanteri-Regemente består af 6 Compagnier och hvart Compagni af 100 til 110 man. — De på Planchen föreställde Militärer äro: Fig. 1 en Officer vid Flottan och Fig. 2 en såkallad *Toptchi* eller Artillerist.

*) Redactionen hade ämnat lemna denna Pl. i den vanliga Mode-Costymens ställe; men vid nogare eftersinnande funnit, at det på visst sätt varit en oförrätt emot prenumeranterne, och at den kunnat beskyllas för et mindre noga iakttagande af dess förbindelse, at månadtligen meddela det nyaste af den eleganta verldens klädbonad, hvarföre Red. också hellre velat vidkännas den ökade kostnaden af tvenne illuminerade Plancher i stället för en i samma häfte, än at genom någon underlåtenhet gifva anledning til missnöje, helst prenumeranternas tilfredsställelse alltid utgjort hufvudföremålet för Red. bemödanden.

STOCKHOLM,
Tryckt hos Carl Deleen, 1830.

1.
2.

Flintoe del. & sc.

VUE D'UNE CAVÉRNE DANS LE URLANDSDALEN,
Évêché de Bergen.

N:o VIII.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

Augusti Månad 1830.

Pl. 29.

Utsigt af en Grotta i Urlandsdalen i Bergens Stift.

Vetenskaperne och de bildande Konsterne beklaga förlusten af författaren til *Voyage pittoresque aux Alpes Norvégiennes.* Herr Öfverste-Lieutenanten och Riddaren W. M. Carpelan dog den 19 Maj d. å., och det är med de mest smärtsamma känslor Redaktionen meddelar denna sorgliga tildragelse åt sina läsare, hvilka, utom hans mångfaldiga geografiska arbeten, genom flera bidrag af hans skickliga aquatinta gravyrer i detta Magasin, gjort hans bekantskap. De förtroliga, vänskapliga förbindelser mellan den aflidne och Redactionen hafva våldsamt blifvit uplöste genom dödens allt härjande magt, och den driftige, arbetsamme och skicklige mannen, har vid 42 års ålder lemnat detta jordiska, tillika med sin andre son, som på samma gång med honom och i samma graf går sin förvandling til mötes. — Men minnet af hans goda hjerta, hans outtröttlighet och arbetsdrift, skall aldrig utplånas hos dem som personligen känt honom, och i hans umgänge tilbragt lärorika och glada stunder, samt vetat värdera den dugliga Embetsmannen, den varma Konstälskarn, den pålitliga vännen och nyttiga medborgaren. — Fjorton dagar före sin död, förärade han Redactionen närlagda Planche, som varit ämnad at utgöra et N:o i ofvannämnde *Voyage pittoresque* (hvadan vi ock bibehållit den Fransyska inskriften); med den uttryckliga begäran, at Redactionen vid meddelandet deraf skulle göra läsaren upmärksam derpå: »at denna verkligen nordiska Utsigt vore tecknad och graverad af en Norman, Herr *Flintoe,* hvars första försök i aquatinta manér det varit, och som til stil och

utföringssätt vittna om utmärkta anlag hos den unga Konstnären, dem han sedermera fördelagtigt utbildat.»

Vi hafva härigenom fullgjort den aflidnes begäran, och det så mycket hellre, som den karakteriserar hans tänkesätt och den värma med hvilken han alltid gjorde rättvisa åt hvarje förtjenst. Frid med hans aska!! —

Pl. 30.

Gustaf Wasa i lifsfara.

XIV.

(Fortsättning från Pl. 37 år 1829.)

Ifrån Upsala skref Gustaf et bref til Erkebiskopen, förmanandes honom at öfverge Tyrannen; men i det stället begaf sig Trollen med 3000 man fotfolk och 500 ryttare på vägen och stadnade vid Widbo, två mil på denna sidan Upsala. Efter en tid, inom hvilken Gustaf förgäfves väntade svar på sitt bref, visade sig fienden andra morgonen kl. 6 utanför Upsala på vägen til Dannemarks Kyrka. »Gustaf höll med sin häst öfverst uppå det sandberget, der nu Upsala Slott står, och anskådade fiendens styrka, under dess framtågande. Han fann omöjligt at kunna, med det ringa antal som följde honom *), göra motstånd, och drog sig fördenskull, med all försigtighet, tilbaka. Erkebiskopen försummade ej, at söka honom på det hårdaste. En af dess skickligaste och raskaste Höfvitsmän, Staffan Henricson, kom fördenskull efter, uti fullt ridande, med tvåhundrade ryttare. Vid *Läby* vad, vester om staden, träffades de, då ännu en del af Gustafs rytteri ej hunnit öfver. Fältherrn var sjelf midt uti vadet, då hans drängar som följde honom tätt efter, blefvo fienden varse. En Finsk Adelsman rände, i häpenheten, så när in på sin herre, at den Klipparen, som Fältherrn red uppå, deraf stupade i vattnet. Vår Hjelte hade dervid råkat uti en bedröflig olägenhet, derest icke hans behjertate bussar strax vändt sig emot fienden, och med besynnerlig mandom afhållit honom, til dess deras anförare väl var öfverkommen. Med sjuttio mans förlust vände Staffan tilbaka.«

*) 700 man til fot och 100 til häst utgjorde hela hans styrka. *Strindholm.*

Thorborg *).

I friarevärf hän til Ullåkers slott
Båd' Jarlar och Konungar draga,
Hvar storättad höfding, hvar segerrik drott
Vill Thorborg den fagra behaga:
Kring borgen, dit hoppet har styrt deras färd,
Än klagan, än härskri hörs skalla;
Nu hotande blotta de stridsyx och svärd,
Nu åter om kärlek bönfalla.

Men fåfängt til stjernan, den strålande, ser
Du trånfull och händerna höjer,
Från fästet ej lockar dess fackla du ner,
På afstånd hon leende dröjer:
Så Konunga-dottern från borgen ser ned
Med löje til Friarnes skara,
Och gör med sitt svärd åt de djerfve besked,
Och låter de suckande fara.

En blomma utsprungen på Asarnas stam,
Hon ärfde ej Freya allena,
Men kraften af Thor i sitt hjerta förnam
At mandom med fägring förena:
Dess gyldene lockar ej kärlekens krans,
Men hjelmen, den jerntunga, prydde,
Och himmelsblå ögats förblindande glans
Blott seger och frihet betydde.

Som Konungslig Jungfru at lefva och dö,
Hon svor på sin stålsmidda klinga;
Så otämd som böljan i svallande sjö,
Hvem mägtar den stolta betvinga?
Så skön, men så kall som en vinter i Nord,
Så hög, men så hård som dess fjellar,
Med friarnes blod hon befugtar sin jord,
Och stänker dess mossiga hällar.

Och vidt ikring Norden dess rygte går ut
At kärlekens anspråk förfära,
Och hvilande stödd mot sitt segrande spjut,
Hon glädes at tystnad dem lära:
Då kommer en hjelte från Vestgötha land,
Rolf Götrikson väldig i striden,
Som flammande Surtur vid verldsklotets brand,
Men älsklig som Freyer i friden.

Af Skalder besjungen, med byten belönt,
En Konung i Hjeltarnas rike,
På sjö och på land utaf segren bekrönt
Än fåfängt han sökte sin like:

---

*) Vi hänvisa läsaren til *Berättelser ur Svenska Historien af And. Fryxell*, första Delen pag. 57—65, för at med så mycket mera nöje upfatta det förtjenstfulla af Författarinnans lyckade försök at på detta sätt återgifva enskilta berättelser ur vår äldre Historie.

Kring Vesterhaf frugtad och vördad i Nord,
Hans lefnad i bragder försvinner,
Och djerf uti handling, men blid uti ord,
Båd' strider och hjertan han vinner.

Dock Thorborg den stolta, förblifver sig lik;
Sitt slagsvärd i handen hon väger:
»Se här är min brudgum! — Du friare vik,
»För dig jag blott banesår äger!« —
Den hotelse eldar mer hjelten, han svär
At böja den jernhårda klinga,
Och drager kring borgen sin bragdrika här,
At Sköldmön med vapen betvinga.

Nu gäller at kämpa för hjerta och slott,
Fort, Thorborg, ditt svärd utur bälte!
Mot muren, förfärlig, som thordönets Drott,
Nu stormar den segrande hjelte,
Och Sköldmön, som väpnad, med oförskräckt håg,
At möta hans anfall står färdig,
Med undran bekänner at aldrig hon såg
En fiende henne så värdig.

Hvad är det, som rörs i den stålkläddas barm?
En suck? — Nej, blott andan hon drager;
Och glöden på kinden? — Är krigarens harm,
Då retad til svärdet han tager:
Som eken i stormen oböjlig och fast,
Han ordnar sin väpnade skara,
Och skurar af pilar nerregna med hast,
At fiendens stormskri besvara.

Sin ljungande skotteld de Murslungor snart
Så skräckfullt från vallarna lossa,
Och hopade stenar nedvälta med fart
At Götriksons kämpar förkrossa:
Det sjudande beck, som en lavaflod far
At fiendens leder förhärja,
Förtvifladt är anfall, förtvifladt försvar,
Och muren blodströmmarna färga.

Men hjelten har svurit hemföra sin brud,
Om ock utur Muspelheims lågor;
På svärdsudden bär han sitt friare-bud,
Och klyfver de blodiga vågor:
Som lian de mognade axena slår,
Han mejar de krigare alla,
Och hög som en Gud uppå krigsmuren står
At stridernas öden befalla.

Och Thorborg förtviflad, med ögat i brand,
Sitt kastspjut mot höfdingen rigtar —
Hvad gör at dess fordom så stadiga hand,
Nu oviss och darrande svigtar? —
Ej hugstora Sköldmön kan glömma sin ed,
Dock säg hvi det vingade stålet,
Som alltid likt Falken på rofvet slog ned,
Nu vilsefördt felar om målet? —

Men uti dess slagsvärd, det dvergsmidda, bor
Än död som i Asa-Thors hammar;
Ur slidan förgäfves än aldrig det for,
Mot Rolf det förödande flammar;
Som bölja mot bölja i stormande sjö
Förtviflan mot kärleken strider;
Men kämpen han famnar den stålklädda mö,
Och svärdet ur handen han vrider.

»Tag lifvet jemväl!« — hon förtviflande ber,
»Hvad äger jag mera at mista?
»Den stund, som min nesa och nederlag ser,
»Den stund blir för Thorborg den sista!« —
Från stupande branter til Gudarnas sal,
Nu språnget den djerfva vill våga,
Men fjettrad af hjelten, hon känner sitt qval
Försmälta vid kärlekens låga.

Än höjer väl stolthet sitt knot mot dess röst,
Hon ängslig och rodnande tvekar;
Men halfqväfda sucken, som flyr hennes bröst,
Bekänner hvad munnen förnekar:
På sköld, med sin sköna, motsträfviga brud,
Är segrarn af kämparna buren,
Och kärlekens tro under vapnenas ljud
Vid svärdsklang och härskri besvuren.

Som snön uti massor på fjellenas höjd
I vintriga månader dröjer,
Men störtar från branten med lekande fröjd,
Då sommarsols eldblick den röjer;
Så Konungadottern bevarat sin köld,
Då än ej beundran hon kände,
Men fåfängt dess hjerta sin tredubbla sköld,
Mot hjelten, den segrande, sände.

Och hjelmen med brynjan nu lägger hon af,
Och glad sig til sländan begifver,
I slidan förrostar dess stridslystna glaf,
Och ospänd dess båge förblifver:
Och frihetens vilda ungdomliga mod,
Med vapnens och bragdernas minne,
Sen blott som en saga från fordomdags stod,
I drömmen så blekt för dess sinne.

Hon glömmer den gerna — på skyhöga fjell,
Den ros för en Halfgud blott grodde,
Och fäst vid hans hjerta, hon finner mer säll
Sin lott än hon segrarnas trodde:
»För frihetens tjusning, blef lydnadens skön«,
Hon hviskar, »då äran man lyder,
»Men äran då räcker sin ljufvaste lön,
»När älskade hjelten hon pryder.« —

C. A. S.

Et besök hos Sir Walter Scott.

Slut från föreg. Nummer.

Efter en stunds väntan, hörde vi ljudet af en manlig röst, i närmsta rum, och några tunga steg. Mera spände i vår väntan än jag kan utsäga, hade vi våra ögon fästade på dörren hvarigenom Walter Scott skulle inträda: den öppnades, han var åtföljd af trenne prägtiga jagthundar. Hans breda och höga panna frapperar genast; hans hår börjar hvitna; hans mörkgrå ögon täckas ofta af ögonlocken och öppnas endast til hälften; hans hy är frisk; hans något stora näsa ger hans ansigte en prononcerad karakter, och i hans mun råder et uttryck, fullt af behag och frihet. Charles Nodier som endast sett hans byst af Chantroy, har mycket väl beskrifvit de tvenne hufvuddragen i hans ansigte, då han säger: Det är Homers panna och Rabelais' mun.

Vid sitt inträde helsade han artigt och välvilligt på oss; vi stego up, och jag anlitade de grannaste engelska ord som jag viste, tiltalande honom mera förlägen än en byfogde som complimenterar en monark, och sade honom en artighet som jag, Gud ske låf! glömt. — Efter ömsesidiga complimenter, bad han oss sätta oss, hvilket vi äfven gjorde så nära intil honom som möjligt, för at ingenting förlora af hans uttryck eller ögonkast. Vi hade gerna velat tala fransyska, för att åtminstone i ord få ersättning för allt hvad vi i tankar förlorade. Men det tilhörde Walter Scott att välja: han ville tala engelska, ursäktande sig med svårigheten at uttrycka sig på vårt språk. Jag gjorde mitt bästa för at inte förbli stum; och min res-kamrat, temligen hemma i engelska språket, dessutom electriserad af en stor mans närvaro, drog sig ganska hedrande från detta vådliga samtal. — Conversationen vexlade först emellan väder och vind, regn och solsken; ty genier liksom andra menniskor tillita dessa gemensamma källor. Sedan talade vi om de ruiner vi hade besökt; och vår värd, som då befann sig på ett fält som han så väl hade undersökt, jemförde Holyroods, Kenilworths och Melroses ruiner. Som poet och som granne, gaf han de sednare företrädet. Holyrood är för mörkt och nedtryckt af den närgränsande höjden; vid Kenilworth återstå endast stenmassor utan karakter; men vid Melrose är byggnaden hvarken för mycket förstörd eller för mycket conserverad. Lik gladiatorn, har den fallit med be-

hag, och man finner en anda i alla dess lemningar. Vi nämnde at vi kommo från Edinburg, och complimenterade honom öfver skönheten i hans romantiska stad (*romantic city*) som han i flera arbeten kallar henne. Ja, sade han, allt är der förenadt; det är två städer i en; i den ena finner man palatser, i den andra minnen. Han talade sedan om London, som vi ännu icke hade sett, och bad oss dröja der någon tid. Första anblicken, sade han, är icke förledande: man ser endast nedrökta gator der tusentals menniskor trängas; men efter några dagar urskiljas föremålen, och midt i detta chaos finner ni underverk.

Nu tog Conversationen hastigt en annan vändning. En af hundarne kom til mig liksom för at bli klappad. Jag frugtar, sade genast Sir Walter, at dessa hundar besvära er, men de äro mina favoriter och hålla mig ofta sällskap. Kom hit! min pojke (*boy*), sade han i det han lockade den som redan förtroligt hade lagt sitt hufvud i mitt knä. — Dessa hundar, fortfor han, äro af et ganska sällsynt slag: de komma från Skottlands nordliga öar. — De äro prägtiga, svarade min reskamrat; tvifvelsutan håller ni mycket af jagt? — Ack! jag har gjort det, svarade han, talande med mera värma än ditintils; men vid mina år måste man lefva af försigtighet och hvila. Walter Scott sade oss då at han icke hade tyckt om jagt i och för sig sjelf, men alla de omständigheter som åtfölja den: denna mängd af hundar, så förståndiga, så tilgifna, så oförskräckta, detta buller af vapen och hästar, hela denna krigiska ställning, som icke kostar menniskoblod, villbrådets fintlighet, jägarens activitet: se der hvad som behagade honom. Han saknade dessa vågsamma lopp, dessa vilda utsigter som hastigt visa sig då tiden icke medger at njuta dem, jägarhornens ljud som återskalla mellan bergen, frukosten i den glesa skogen, den lilla droppen Wisky blandad med källklart vatten, aftonmåltiden, så gerna njuten vid eldbrasan, bredvid en god husmoder, och sjelfva tröttheten, som påminner om det förflutna nöjet, och den så oartiga sömnen som öfverraskar er uti er länstol, under en påbegynd saga eller jagtberättelse. — Men i anledning af måltid, bjöd Walter Scott oss frukost, ganska förbindligt, som vi likväl afslogo, ty det hade varit olämpligt at längre besvära honom med vårt råbråkande af språket.

Vi stego således up, och Sir Walter äfven för at följa oss några steg. Han haltar mycket, och denna ojemna gång svarar icke mot hans längd eller det ädla uttrycket i hans ansigte. En olyckshändelse, för flera år sedan, har vållat detta. Byron hade en felagtigt formad fot, hvilket i förbigående sagdt, icke så litet förargade honom; Milton var blind, och Pope puckelryggig: besynnerligt öde som drabbat de engelska poeterna! — Walter Scott följde oss genom salongen och vapensalen. — Då jag skulle lemna honom, fägnade det mig at se honom et ögonblick mellan sina rustningar och sina riddare. Han tog nu afsked af oss sedan han tackat oss för vårt besök, och önskade oss, med det behagligaste leende: en *good journey*.

Pl. 31.

Den unga Rosen.

Från Fransyskan.

Du unga Ros så frisk och täck,
Bild af de tjusande behagen,
Dölj dig i denna gröna häck
Och undangöm dig väl för dagen.
Räds solens blick så klar och ren,
Dess strålar så förrädiskt falla!
För unga rosen är dess sken
Den största faran utaf alla.

»Jag skulle solens blickar fly?«
Hörs den förmätna rosen svara,
»Då jag så bländande och ny
»Bör hennes första gunstling vara.
»Nej! segrande och stolt vill jag,
»Högst ibland mina systrar alla,
»Se från min äras thron i dag
»För mina fötter blomstren falla.«

Så var den stoltas tal och hopp;
Hon trotsande sitt hufvud höjer
Mot solens ljusa blickar opp,
Men innan kort sitt misstag röjer,
Då solens eld tär dess behag
Och vissna bladen blott stå åter —
Ack! morgonrodnan nästa dag
Den unga Rosens öde gråter!

Ja, gråt den stoltas sorgsna lott,
Tag Er til vara, unga sköna!
Dölj det behag, det vett ni fått,
Som sippan döljs ibland det gröna.
Ej nånsin lugn och sällhet vans
Der stolthet och der högmod råda;
Kom väl ihåg at ljusets glans
Är unga Rosens största våda!

Ch . . .

Pl. 32.

Mode Costymer ifrån Paris.

Fig. 1. Hatt (såkallad *Capote*) af blonder och florsband (sedd ifrån tvenne sidor) Broderad Nettelduks-klädning. Halsremsa *(tour de gorge)* af tyll. Blå långshawl, hvita handskar och blå skor.

Fig. 2. Bonnet af blonder prydd med blommor och band. (sedd från tvenne sidor) Broderad Netteldnks-rock med en tyllpelerin och krage. Hvita handskar och svarta skor.

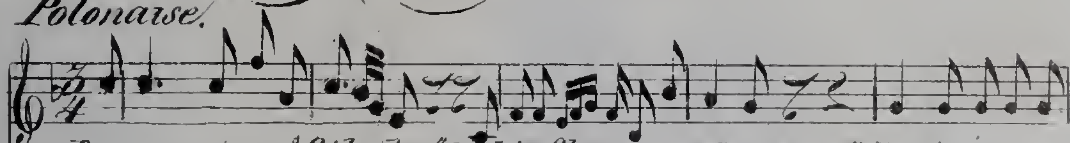
STOCKHOLM,
Tryckt hos Carl Deleen, 1830.

Den unga Rosen.

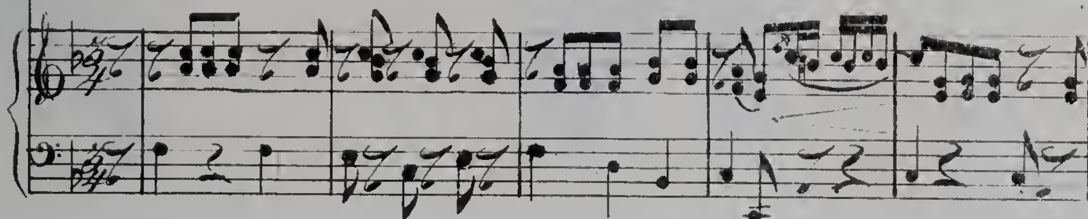
Pl. 31.

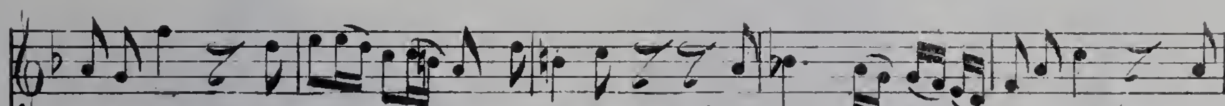
Polonaise.

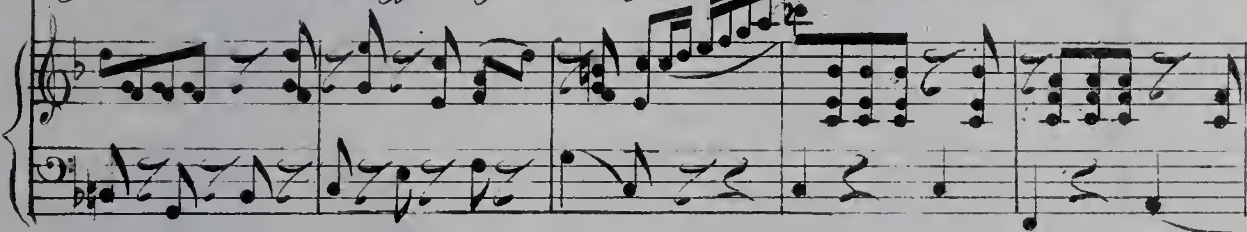
Rösten.

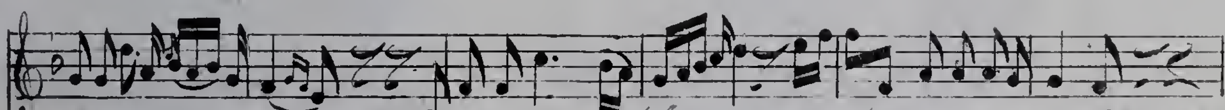

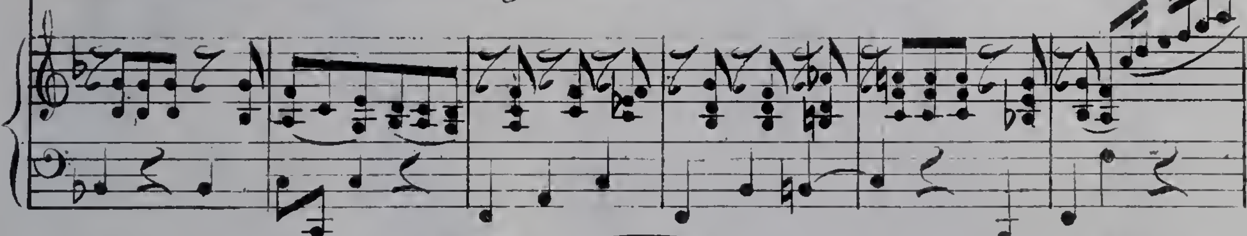

Piano.

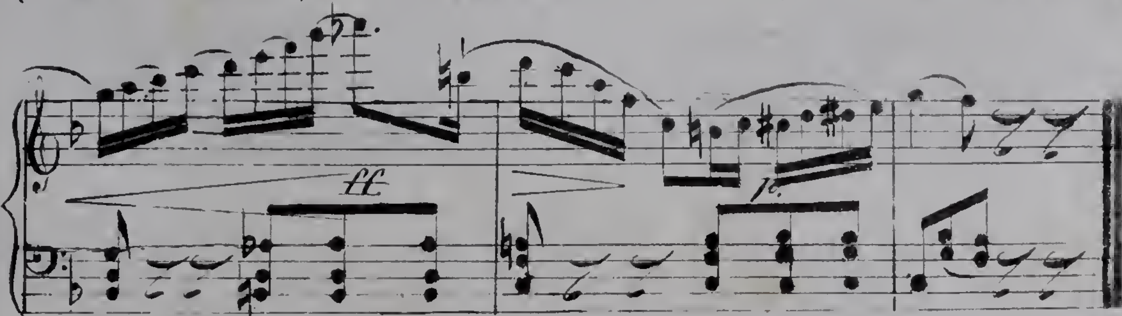

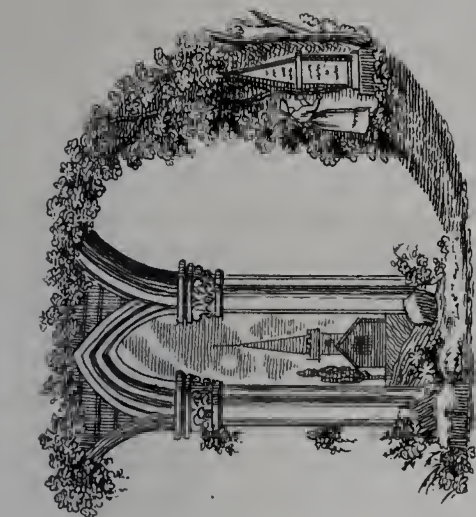

1

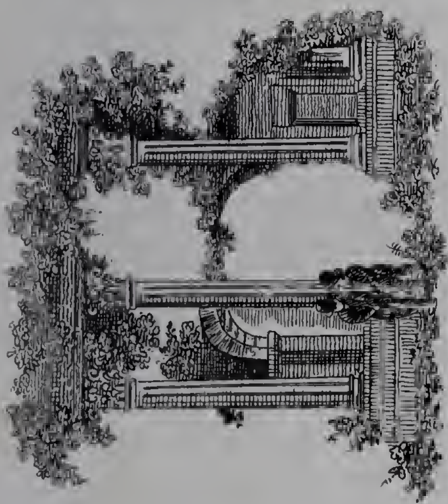

2

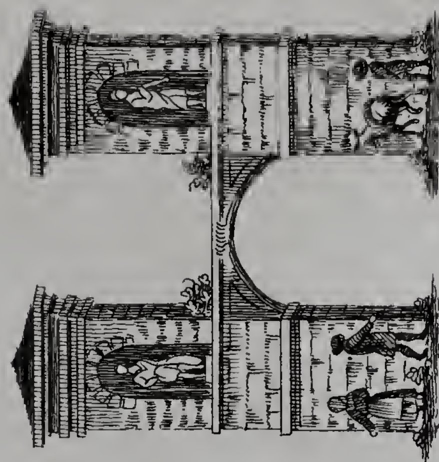

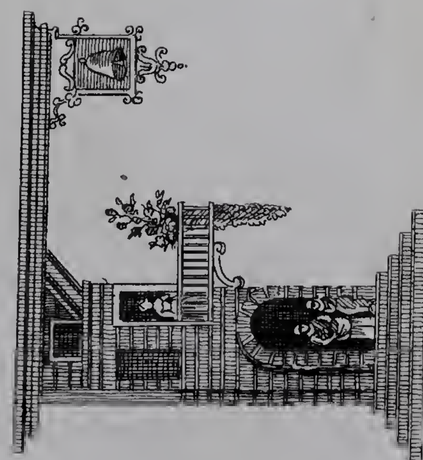

1830

N:o IX.

Magasin
för Konst, Nyheter och Moder.

September Månad 1830.

Pl. 33.

Pittoreskt Alphabet.

Under benämning af Grammatoki meddelade vi i Konst och Nyhets Magasinets Tredje Årgång 1821 Pl. 45, det första försöket at låta hvarje bokstaf för sig utgöra en egen bild, som inom conturen af bokstafven föreställer derjemte något annat föremål. I förra Årgången Pl. 45 lemnade vi et ytterligare bidrag i denna väg med någon större utsträckning; men dessa försök inskränkte sig egentligen inom menniskofigurens olika ställningar och sysselsättningar, hvaraf bokstäfverne formades. Man har nu gått längre i försöken och gjort af hvarje bokstaf en egen liten tafla eller vignette, och som denna vitterlek öppnar et vidsträckt fält för fintligheten och en smakfull behandling af mångfaldiga ämnen och föremål, torde våra läsare gerna emottaga et helt Alphabet i detta slag, nyligen utgifvit i Paris, såsom en vägledning för deras egen upfinningsgåfva. — Den fransyske författaren har derjemte til en del sökt localisera sina små taflor; så kallar han t. ex. A *Treille de vigne en Provence;* B *Ruine d'un Temple à Rome;* C *Barque fesant route sur la mer;* D *Ruine d'un Monastère, genre Gothique;* E *La maison de plaisance en France;* F *L'hotellerie de la Cloche en Angleterre;* G *Ruine d'une Eglise Gothique;* H *Porte de Ravenne en Italie.*

Som begagnandet af dylika Bokstäfver förmånligast lånar sig til namn, hvarmed man vill hedra en vän eller göra sig behaglig för en älskarinna, hafva vi trott det vara passande at här bifoga en liten afhandling om derivationen jemte

Alfabetisk Förteckning

öfver

Svenska Personliga namn.

Personers namn hafva äfven i Sverige från äldre tider haft sin Moraliska och Historiska grund, hvilket af deras bemärkelse i tidens språk kan inhemtas. Sedan det gamla Språk, ur hvilket de äldre namnen upkommit, under tidernas lopp blifvit ändradt och til en del glömdt, torde förtjena at i korthet återkalla åtminstone ordens bokstafliga betydelse.

För namngifningen låg redan i sjelfva gifvarens tanka något, vigtigt och betydningsfullt, när han med det gifna namnet åsyftade at fastställa ej endast et ljud, hvarmed personen från andra utmärktes, utan isynnerhet genom namnordets i språket gifna och kända bemärkelse erinra innehafvaren vissa aktningsvärda egenskaper, dem denne skulle lika väl och beständigt som namnet ihågkomma och i verket visa; en väntan, hvilken icke sällan bestämdt uttrycktes såsom en aning eller förutsägelse om barnets framtida öde, och hvilken, bestämdt yttrad, påtroddes såsom något, hvilket framdeles nödvändigt skulle upfyllas. At älskade, allmänt aktade och vördade personers namn uptogos, syntes äfven ej sällan höra til en billig omtanka om barns väl, helst dervid kunde påräknas, at jemte namnets egna innehåll och vunna anseende, äfven den högaktade personens föredöme skulle för nya ägaren blifva en stark driffjäder at göra sig genom lika berömliga bragder förtjent af lika aktning och således värdigt motsvara föräldrars förhoppningar och forntidens tro blifva verklig at »lyckan följde namnet;« och erinrade således namnen ej sällan om både bestämda upmaningar, förhoppningsfulla förutsägelser och aktade minnen.

De gamla och länge fortplantade Nordiska namnen härleda sig således som nämndt är, från förfädrens eget brukliga språk, och hemtades än från tidens gudomligheter, under hvilkas beskydd personen derigenom anbefalltes, än på sinnebildliga åsigter af egenskaperna hos lefvande eller liflösa ting *), hvilka uttryckte något högt,

---

*) Så såg forntiden t. ex. i *Hästen* (fordom *jor*, *jo*, älven *mar*,) et uttryck af något naturligen ädelt och stolt i sättet at föra sig och vara; i *Björnen* något stort och kraftfullt, af menniskan användbart i moraliskt så väl som i physiskt

ädelt, starkt och orubbligt, som ägde tidens aktning, än åter från rena idealer och abstracta begrepp om en persons aktningsvärda förhållanden, och än åter någon gång från rena tilfälligheter under barnets första dagar.

Dessa namn voro ursprungligen enkla ord; med tiden har man dels för at förena flera omtyckta namn sammansatt 2:ne sådana til ett, dels ock til et bibehållet enkelt gjort åtskilliga tillägg, för at, äfven med bibehållande af det gamla helgdvunna, genom dessa nya tilsatser vinna särskilt utmärkning af särskilta personer, och tillika gifva det gamlas innehåll en vidare rigtning.

Ibland äldre enkla namn, hvilka så med hvarandra sammansattes, och hvartil äfven nämnde tilsatser fogades, voro isynnerhet följande:

Alf, Björn, Brand, Djerf, Thor (Dor), Finn, Ger, Gisl, Grim, Göt, Hall, Kell, Udd (Odd), Ulf (Olf), Rik, Sten, Ve (vi) och Vid, såsom mansnamn, och af qvinnonamn: Dis, Gärd och Hild. En del af dessa kunde man vid sammansättningen omvexla efter behag, så at man hade både *Thorkell* och Kellthor (sedermera vanligen uttaladt *Keldor*), *Hallthor (Haldor)* och *Thorhall; Ulfrek* (d. ä. *Ulrik*) och *Rikulf (Rikolf *)* o. s. v. Dessa enkla namns bemärkelse igenfinnas i namnförteckningen.

Tilsatser, som utgöra slutstafvelser, äro vid Mansnamn:

-ar *ock* -e *(fordom skrifvet med* i), hvilka antyda en man med den egenskap, som grundordet innehåller, t. e. Gunnar och Gunne, stridbar man, stridsman, af Gunn, slag, strid.

-bert (T. brecht), bjärt, klar, ren, lysande; biartr, bert; t. e. Albert.

-fast (wast), fast, säker, orubbelig, ståndagtig; fastr (uaster); t. e. Gudfast.

---

afseende; i *Ulfven (vargen)* mod, raskhet och färdighet til strids, en för sin tid behöflig och högaktad egenskap; i *Udd*, *svärd*, m. m. försvarsmedel, skärpa och efterryck i handling vid försvar eller anfall; i *Sten*, fasthet och oföränderlighet i grundsatser och tänkesätt, o. s. v.

*) *Odd*, *Olf*, skulle skrifvas *Udd*, *Ulf* lika såväl i slutet af namnen som i början; men hvad bruket häfdat (t. e. i Brynolf m. fl), har man ansett sig här böra bibehålla; hvilket äfven är förhållandet med *Grim*, rätteligen Grym; så Rik, rätteligen Rek eller Reck, såsom det ock uttalas; m. fl.

-frid, fredande, trygg, säker, dugtig, stark; fridher; t. e. Sigfrid.
-fus *(mest Isl.)*, fallen, böjlig för, villig til; fus; t. e. Vigfus.
-gar, -kar, d. ä. Ger.
-hard *(mest Tyska)*, hård, fast, handfast, stark; (hardher;) t. e. Gerhard.
-hvat *(vanligen* -vat), hvetjad, hvass, skarp; upäggad, retad; hwatr; t. e. Sighvat.
-ing, ung, ling, unge, ättling, härstammande från, tilhörande; ingher, inghi, lingher; t. e. Hadding, Folkungar, Inglingar *(Isl. skrifva* Ynglingar). Begagnas mest til benämning för personer af en viss slägt.
-lef, qvarlefva, lemning, efterlefvande ättling; leifwer, liwer; *Isl.* Leifr; t. e. Thorlef.
-lak, -log, reslig och kraftfull man; lakr, logher; *Isl.* Laugr; t. e. Gunnlak, Herlog.
-mar, svärdbärare, svärdväpnad *(enligt andra,* häst, stod, eller ock sjö); mar; t. e. Ingemar.
-mund *(är til rätta bemärkelsen en svårtydig slutstafvelse, emedan den från olika ord af olika författare härledes, och således upgifves betyda än* minne, åminnelse, hugkomst, *än* hand, magt, rådighet; handfast man: *ordet enkelt betyder dessutom:)* 1) mynd, figur, beläte, afbild; 2) hemgift, gåfva, skänk; mundher; t. e. Ingemund.
-njut *(måhända uttalas rätteligen* ny), som njuter, äger; niutr; t. e. Thornjut (Thorny; Isl. Thorgnyr); Fornjut; *Isl.* Forniotr.
-old (T. hold), huld, trogen, tilgifven; hulder, holdher; t. e. Arnold. Anses äfven någon gång för sammandragning af -vold.
-rad, råd, rådande, tilstyrkande, styrande; radher; t. e. Astrad.
-röd, röd, blodig; rödher; t. e. Herröd.
-trygg, trygg, säker, tilförlitlig; trygglier; t. e. Hertrygg.
-vald, -valde, väldig, mägtig, stark, vållande; waldher; t. e. Sigvald.
(-var *är* ar, *efter* g, *för ljudets skull,* t. e. Ingvar, *d. ä.* Ingar.
-vard, vård, vakt; vårdare, vårdhållare; wardher; t. e. Hjorvard.
-vin, vän, *äfven* segrare; win; t. e. Alvin.
-vind, vinnande, segrare; windher; t. e. Evind.

Vid Fruntimmersnamn:

-a, en Genitif- eller Adjectif-ändelse af motsvarande Mansnamn, utmärkande en tilhörighet, beroende af den Person eller det be-

grepp, som i grundordet innefattas; t. e. Thora, Thors, eller den djerfves, den djerfva, Inga, Inges eller den unges; den unga; Arna, Arnes *(tilgifna, maka, dotter, o. s. v.)*, eller den vid köksspisen, hemma i sitt hus vistande. Se -Bera, -Birna (af Björn), -halla, o. s. v.

-borg, försvar, hjelp; som har bergning, skydd, försvar af; burgh; t. e. Ingborg.

-frid, vän, vacker, skön; fridh; t. e. Holmfrid.

-gun, -gund, qvinna, fruntimmer *(äfven* strid); gun, gund; t. e. Ingegun, Adelgund.

-löf, qvarlefva, lemning, ättling; lew, lóf; t. e. Ingelöf.

-lög, tvättande, som håller snyggt, rent; lógh; t. e. Holmlög.

-ne, (-ny, *isynnerhet Isl.)* dels *detsamma som* -a, dels ny, mild, blid; ni, ny, ne; t. e. Signe; *Isl.* Signy; Gudny.

-rid, red, redebogen, benägen, färdig; som tilreder, har tilreds, framsätter; ridh, redh; t. e. Sigrid.

-run, som talar med eller om; run; t. e. Gudrun.

-thrud, mö, flicka, tärna; thrudher; t. e. Gerthrud.

-un, som älskar, tycker om, håller af; un; t. e. Ingun.

-var, varsam, försigtig; war; *Isl.* vör; t. e. Hervar.

-vi (uttalades *ve)*, helgedom; fridlyst, fridhelig; wi; t. e. Thorvi.

Dessa tilläggsord kunde nästan efter hvars och ens behag til andra namn eller ord fogas, hvarigenom inhemska namnen kunde rikeligen mångfaldigas, och Nordiska namnlistan verkligen föröktes.

Med Christendomen åter har häruti, såsom i allt annat börjat en ny period: då har en del af dessa namn blifvit aflagde och i stället antogos Patriarkers, Helgons och andra rygtbara personers namn ifrån främmande språk.

Då här uptagas de vanligaste i Sverige brukade namn med deras bemärkelse, komma följagteligen så de utländska, som de inhemska i beräkning, hvarvid efter de sednare med annan stil utmärkes deras äldre skrifsätt, för at äfven kunna betecknas med Runor *).

Namn-Lexikon.

Abel, *Ebr.* **) *betyder* fåfänglighet.

Abraham, *Ebr.* fader för mycket folk.

---

*) Et Run-alfabet finnes i föregående 3 Årgången Pl. 2.

**) Främmande ord anmärkas på detta sätt til sitt ursprung af *Ebr*eiska, *Chald*eiska, *Syr*iska, *Pers*iska, *Gr*ekiska, *Lat*inska, *T*yska och *Isl*ändska språken; *m.* utmärker mans- eller Masculina, och *f.* fruntimmers- eller feminina namn.

Adalrik, ädel, höfding, anförare; adalrikr; af *adal*, ädel; så: Adal-bert *), -sten, -vard, *m.*, *och* Adel-gund (Algun), -heid, *f.*; Adal *sammandrages äfven til* Al, t. e. Albert.

Adam, *Ebr.* röd jord.

Adil, hufvudman, stiftare; Adilr.

Adolf, upretad förhärjare.

Agatha, *Gr.* god, den goda.

Agnar, **Agne**, driftig fiskare eller jägare, frugtansvärd; Agnar, Agni.

Agnes, *Gr.* *(Agneta)*, kysk jungfru.

Albert (T. Albrecht; Albertina *f.*), ädelt eller helt och hållet ren, klar, lysande (*af* Adal *eller* Al, All- *eller* hel och hållen, *och* bjartr); så Al-got *), Al-rik, Al-vin *m.*, *och* Al-vina *f.*

Alexander, *Gr.* hjelpare, hjelpande man.

Alexius, *Gr.* (Alexis) hjelpare, hjelp.

Alf (*uttalades* Alw); En af Alfvorna, ande; Alfr, alwer (*uttalades* Alfwer); — *häraf:* Alf-björn *), -finn, -frid, -ger, -kell, sten, *m.*, *och* Alf-dis, -hild, -rid, *f.*

En stor del af dessa gamla inhemska namn anses väl nu vara nästan förglömda eller åtminstone aflagda; men finnas isynnerhet bland allmogen och, bibehållna i ställens namn, särdeles igenkännas i äldre handlingar, der de anföras mindre förkortade och förändrade än i de nyare; t. e. Alwers- (*äfven* Alvis-, AElvidz-) *ryd*, AElfwers*boda*, Elwir*sta*, Elwi*sta*; Alweim (*d. ä.* Alfhem, allt af Alf), AElfsten*storp* (*af* Alfsten); Algudz*torp*, Algus*rum*, Algurs*backa* (*af* Algot).

Fortsättning i nästa N:o.

Pl. 34.

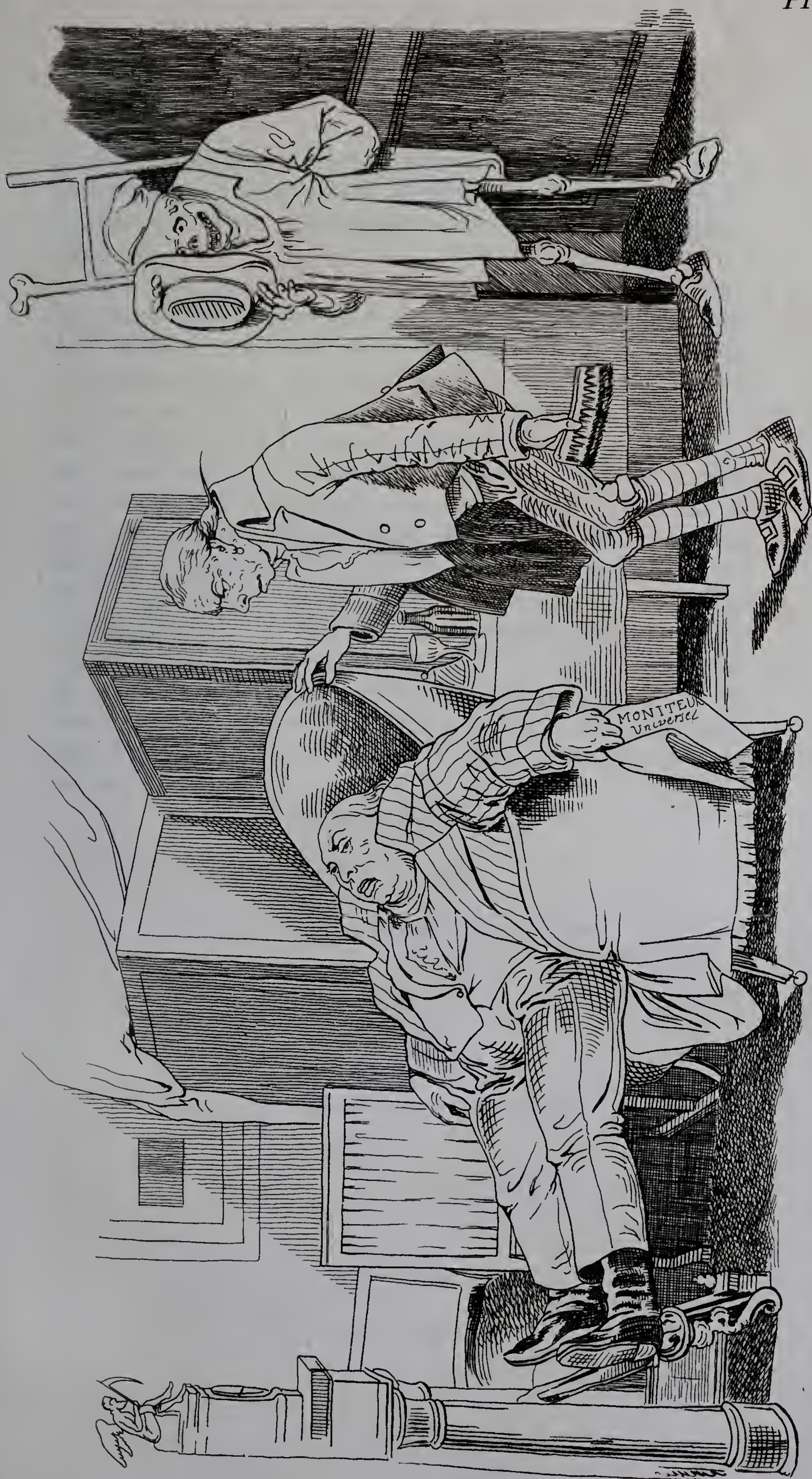
Teckning af Grandville.

Genom meddelandet af tvenne Pl. ur Grandvilles *Les métamorphoses du Jour* **), känna våra läsare redan hans manér och til en

---

*) De på detta sätt efter et ord med föreningstecken (-) före sig satte ändelser, angifva vanligare sammansättningar och tillägg til förutstående grundord, och hvilka hvar för sig, satte efter grundordet, utgöra et särskilt namn, hvars tydning af grundordets och de här förut förklarade tilsatsernas bemärkelse, kan lätt finnas; t. e. Adalbert, *af* adal *och* bert, således ädelt ren, skär, klar, lysande; *jemf.* Albert; Adalsten, ädel sten, o. s. v.; så finnes t. e. Arn-dis (*af* Arne *och* -dis), betyda hemmets, boningställets gudomlighet; Arn-vi, hemmets helgedom.

**) Sjette Årgången Pl. 39 samt Sjunde Årgången Pl. 11.

MONITEUR
Universel

del hans humoristiskt-satyriska upfattning af sitt ämne. Uti et nyligen af honom utgifvet arbete *Voyage pour l'éternité* (Resan til Evigheten) bestående af 6 teckningar, meddela vi här den tredje i ordningen.

Det torde nästan icke vara möjligt at med några flygtiga penndrag kunna göra en mera sann och målande tafla af en vällustigs sista ögonblick, som njutit och fråssat hela sitt lif igenom, och nu öfverraskas af döden. Den corpulenta Herr Baron ligger döende i en länstol med fötterna hvilande emot spiseln, på hvilken Tiden sitter til symbol och bort påminna honom om dess skyndande lopp. Hans gamla trotjenare, som nyligen borstat sin herres kläder, går varsamt och med en betänklig mine fram at tilsäga honom: der är någon som vill tala med Herr Baron *(Monsieur le Baron, on vous demande)?* hvarpå han får til svar: säg, at jag inte tar emot *(Dites que je n'y suis pas).* — Men den främmande som frågar efter Herr Baron är — *Döden,* som icke låter afspisa sig så lätt och minst med den angifna ursäkten, helst som han tyckes hålla det utrunna timglaset doldt under tröjan, och ögonblicket är inne då det är förbi med Hr. Baronen, hvilken ännu håller *Le Moniteur universel* i handen, som här efter orden betyder: *den allmänna påminnaren eller varnaren.*

Den vise,

sådan som det finnes många i verlden.

Efter Fransyskan.

Hvad jag gör löfte at bli vis
Så snart jag inga pengar äger!
Förvandladt til et sorgens läger
Jag finner jord och paradis;
Men får jag pengar in, är jag ej fallen mera
För vishet och melankoli —
Jag tänker blott på tokeri
Och låter myntet snart och lustigt circulera.

Då jag ej mer en skilling har
Af Evas kön jag frugtar faran;
Så väldig kämpe *Simson* var,
Blef han af qvinnan ledd i snaran.

Men har jag guld, jag strax för skönheten får tycke,
Farväl med min Philosophie!
Kär i hvar Nymf som går förbi,
En hel Seralj syns mig ej vara då för mycke.

Jag har en afsky för allt spel,
Då intet finns uti min kassa;
En man som äger detta fel
Tycks mig för dårhus endast passa.
Men är min kassa full, jag spelar och jag fiker
Til sekter A ... hvar ledig stund,
Jag sätter in på *lilla hund*,
Och med en öfvad hand mitt *paroli* jag viker.

At äta och at dricka jemt
Det roar ej et ädelt sinne;
Af ätning snillet blir förskämdt,
En drucken mister kraft och minne;
När jag är pank är det mitt sätt på goda grunder.
Men har jag mynt, aptiten rår,
Til bästa värdshusbord jag går,
Och ligger mätt och full, om natten derinunder.

Ch . . .

Pl. 35.

En modern Skrifbyrå (Chiffonnière).

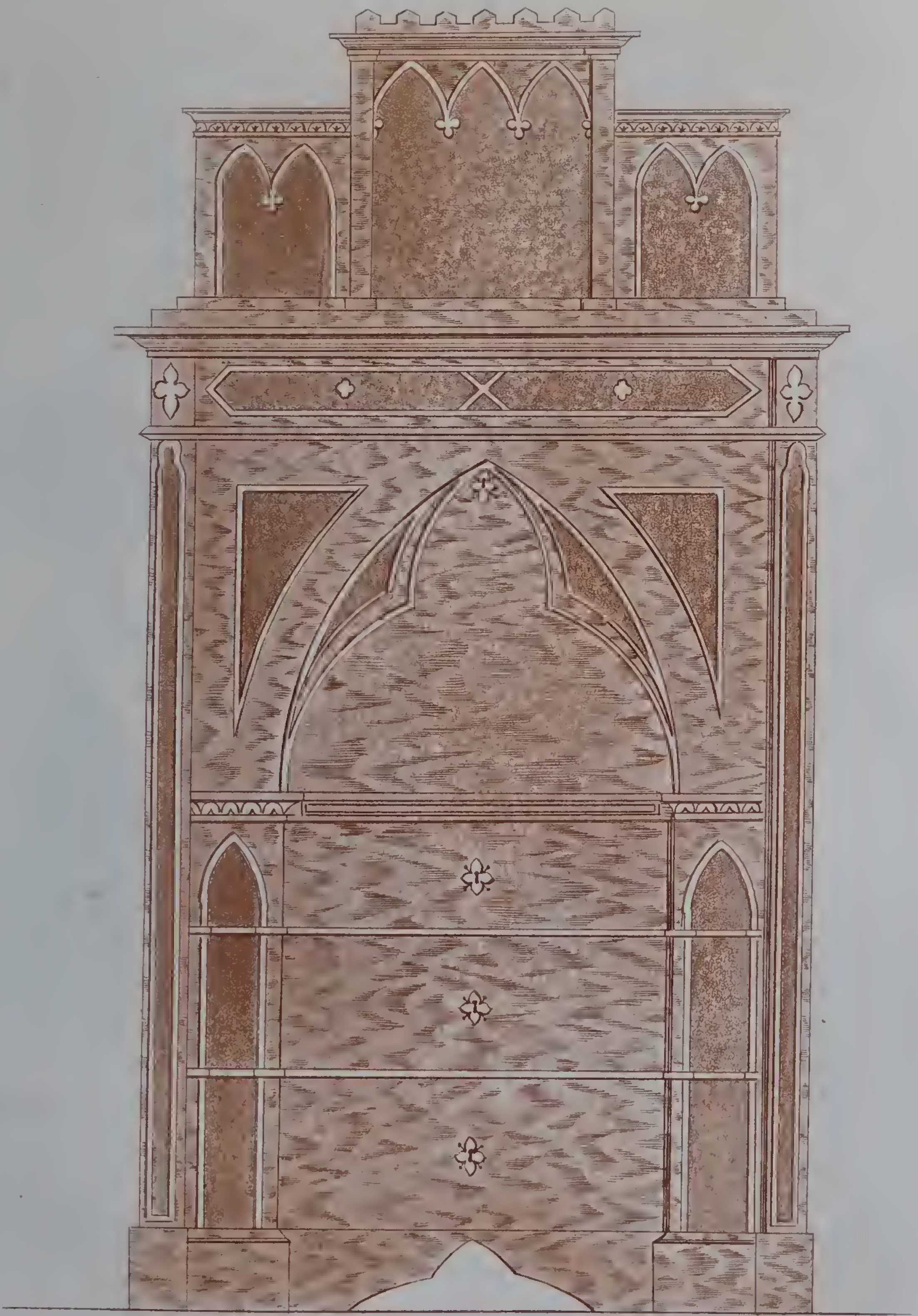
De på Teckningen lemnade hvita ställen och ränder på denna Skrifbyrå, föreställa at de skola vara af bronze.

Pl. 36.

Mode-Costymer för Damer, från Paris.

Fig. 1. Bart hår med tyll och panacher af Herr *Mulots* upfinning. Tyllklädning garnerad med blonder. Hvita handskar och skor.
Fig. 2. Rishalmshatt fordrad med sidentyg. Halskrage, såkallad *Canezou*, af broderad tyll. Klädning af Gros de Naples. Gula handskar, bruna kängor.

STOCKHOLM,
Tryckt hos Carl Deleen, 1830.

Sign de Arvånge.

1.
2.

Hedda Charl. Nordenflycht.

N:o X.

Magasin
för Konst, Nyheter och Moder.

October Månad 1830.

Pl. 37.

Hedda Charlotta Nordenflycht.

Den på sin tid så namnkunniga och genom sitt tragiska slut så omtalta Skaldinnan Fru Fabricius eller Fru *Hedvig Charlotta Nordenflycht*, som hon allmänneligen kallas, föddes den 28 November 1718. Hennes far var Kamereraren A. A. Nordbohm, adlad 1727 under namnet Nordenflycht och hennes mor, Christina Rosin. — I sitt 23 år blef hon gift med Amiralitets-Pastorn Jacob Fabricius, den hon likväl förlorade efter sju månaders lyckligt ägtenskap, genom döden den 30 Dec. 1741. Sorgen öfver denna förlust föranledde beslutet at söka den största enslighet, hvartil hon valde en liten bostad under Skoklosters herregård, den hon kallade *Lugnet* och der hon vistades til sin död. — Et dagligt, förtroligt umgänge med en hennes granne på *Sjö* herregård (belägen midt emot lugnet på andra sidan sjön), Intendenten Johan Fischerström, lät henne omsider glömma sin förlust och hade den häftigaste kärlek til påföljd; men efter erhållen visshet at han fattat tycke för et annat fruntimmer, tog hon det beslut at, likt Sappho, söka döden i vågorna, dit hon störtade sig, och ehuru räddad ur dem, dog hon dock tvenne dagar derefter, den 28 Juni 1763.

Hennes beläsenhet, språk-kunskap och poetiska snille stod i stort anseende hos den tidens lärde och snillen, hvadan hon kallades *Sveriges Uranie* äfvensom *Herdinnan i Norden*, och hennes skaldestycke *Fruntimrets försvar emot J. J. Rousseau* tilvann henne mycket beröm. Ofvannämnde Fischerström utgaf 1774 hennes *utvalda arbeten* och i sednare tider har den förtjenstfulla Skaldinnan *Euphrosyne* i sina *Nyare Dikter* hedrat henne med en *minnessång*, til hvilken vi hänvisa våra läsare.

Originalet til detta porträtt finnes på Gripsholm, med den underrättelsen at det är måladt af *Scheffel* och gifvit af Hr. Magister I. H. Schröder.

Pl. 38.

Pittoreskt Alphabet.

Forts. från föregående N:o.

I anseende til localiseringen må nämnas at utgifvaren kallar: I *Fontaine de Rimini;* J *Ruine de Terni;* K *Le Pavillon pittoresque, en Angleterre;* L *La belle cascade, en Egypte;* M *La place publique, en Irlande;* N *L'aimable récréation de la Jeunesse;* O *Ruine d'un Temple à Rome;* P *Le vaisseau à l'ancre, en France.*

Alle, alstrad, fostrad, upfostrad; Ali.

Amalia, *jfr.* Emilia.

Ambjörn, Anbjörn, *se* Arnbjörn.

Amund, Anund; Amundher, Anundher; *se* Hamund.

Andreas, *Gr.* (Anders *m.*, Andrietta *f.*) manlig, tapper.

Ane, försigtig, *eller* arbetare; Ani.

Anna, *Ebr.* nåderik, lycksalig.

Anton, *Gr.* (Antonia, Antoinette *f.*) blomstrande.

Apollonia, *Gr.* förderf.

Are, örn, som gerna infinner sig på slagfältet; Ari.

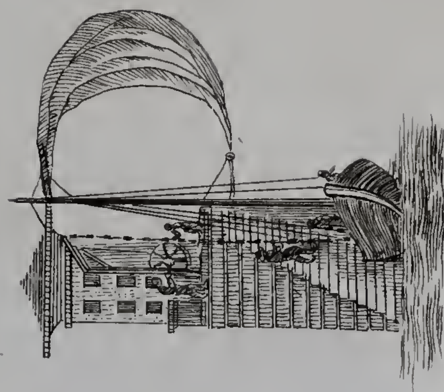
Arn-björn, -brand, -fast, -finn, -ger, -gisl (Erngisle), -grim, -göt, -hvat, -kell, -mund, -njut, -odd, -old, -olf, -sten, -thor, -vid (Arwid) *m.*, *samt*

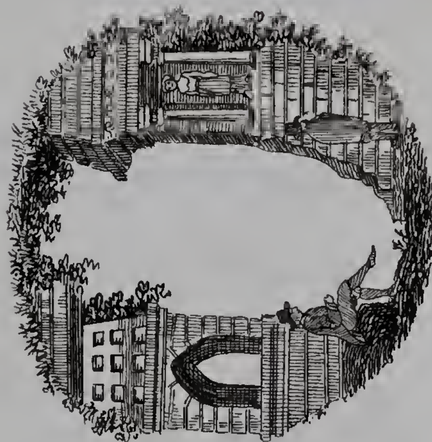
Arna, Arn-borg, -dis, -frid, -gun, -gärd, -hild, -lög, -nika (*äfven* Allicka, *nu* Annika), -ny, -ora, -run, -thora, -thrud, -vi (Erenvi) *f.*

Andre härleda åtminstone en del ifrån Arn, *d. ä.* Örn.

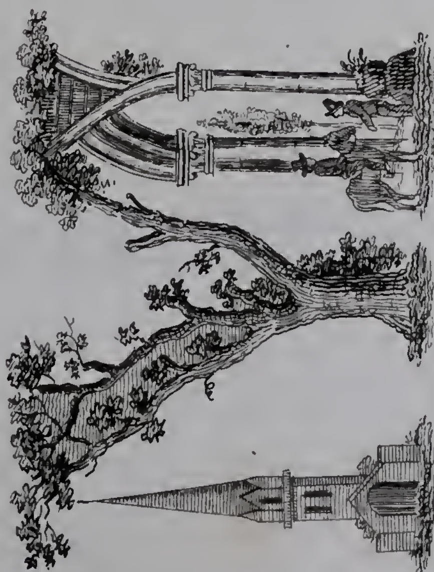
Arne, eldstad (spisel), boningsställe, hemvist; en hemmavistande person; Arni.

Amunda*lunda*, Amnada *(Amundaheda?)*, Amne-(Amunda-)*härad (af* Amund); Analef *(nu Annelöf, af* Ane); Ara*skog*, Ara*berg*, Ara*näs (af* Are); Arna*berga*, Arne-(Ærnis-)*boda*, Arnadha, Arnedhe; Anbjörna*torp;* Anfasta*ryd;* Erwasta *(af* Arn- *eller* Ern-fast); Angrims*torp*,

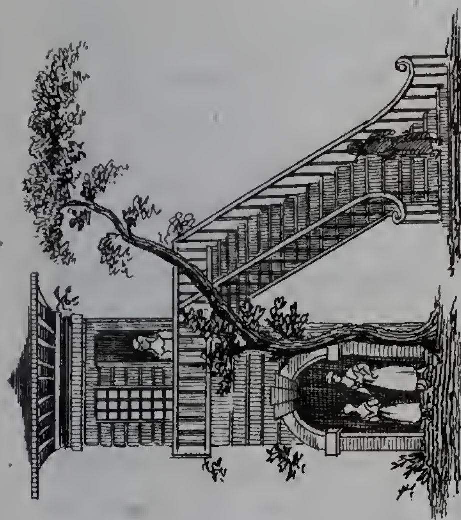

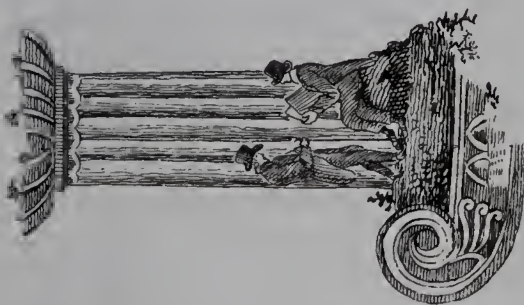

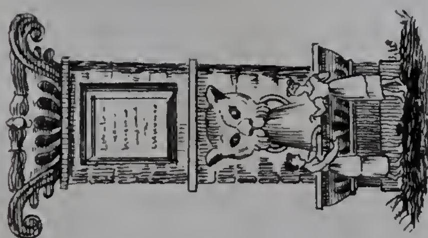

Aron, *Ebr.* Bergsman.

Arvid, *d. ä.* Arnvid, hemma (vid spiseln) vistande man; Arnwidher.

Asmund, Gudagåfva; Asmundher (*jemf. Ebr.* Matthias, Nathanael, *Gr.* Theodor, Dorothea); *af* ås, gudomlighet, *hvilket uttalades* Ås *eller* Os, *som det i namn nu vanligen skrifves. Dock finnas:* As-ger (Asker, Esger), -göt, -kell (Eskil), -lak, -lef, m. fl.

Aste, *m.* Asta, *f.* älskvärd, älskad, älskande; Asti, Asta (*Gr.* Erasmus, *Ebr.* David). Ast-olf, -råd *m., samt* Ast-rid (Estrid, *förblandadt med* Ester), Astvi *f.*

Athanasius, *Gr.* odödlig (*jfr.* Sv. Elef, Olof).

Atle, sträng, kraftfull, fiende; Atli, Atle.

Atte (*uttalades* Åtte, Otte; *Lat.* Otto), ägare; fadren tillhörig (T.); Atti, Atte.

August, Augusta, *Lat.* förmerare, utvidgare; herrlig, hög, majestätisk (helig).

Balder, skön, ansenlig; stark, tapper; Baldher.

Baltazar, Baltzar (*Chald.* Beltesazzar), Bels, den gamles eller solens skattmästare eller hemlige Prest.

Barbara, *Lat.* utländsk, främmande; vild, grof.

Bartholomeus, *Syr.* Ptolomei eller krigares son (Barthold).

Beata, *Lat.* säll, salig. Beatrix, *Lat.* som gör säll, lycksalig.

Bengt, Bengta, hopdraget af Benedictus (Bendix, *Dan.*) och Benedicta, *Lat.* välsignad.

Benjamin, *Ebr* högra handens son, förnämsta sonen.

Bernhard (Berndt), *T.* björnhård, björnstark.

Berse, björn, bjesse, stor och stark man; Bersi.

Birger (Börje), borgvårdare, borgare; som gömmer, döljer; Burgar, Börgher (*motsvarar Lat.* Urbanus). Birgitta (Brigitta, Brita) *f.* af samma ord.

Björn, björn; en storvuxen och stark man; Biurn, biarn, biern. Björn-finn, -ger, -höfde (björnhöfdad), -kell, -olf. Berna, Björnlög.

Blek, blek; Blikr (*häraf troligen* Bleckert).

Arnvidh*alunda;* Askers-(Asgers-Esgyrda-)*torp;* Askuls-(Eskils-)*rum;* Aslaks*torp;* Atla-(Alla-)*torp.*

Baldra-(Baldre-, Balda-, Baller-)*sta;* Birno*näs;* Burgars-(Borgars-, Birges-, Börgis-) *torp;* Bjarna-, Bjærna*ryd*, Bjern*hult;* Bjærkelstorp (*Björnkellstorp*); Bjærnolfs*ruda;* Birno*næs;* Blek*hem*, Blegx*boda*, Blix*rud;*

Bo, åbo, inbyggare, invånare; Bui *(i medeltiden Lat.* Boecius).
Bogislaus, *se* Buggeslef.

Bolle *(Isl. för* Budle), krigare; Butli; *eller* den båle, bålstore, grofve; Bali.

Bonde, bonde, husbonde; Bunti, Bondke *(Lat.* Bondo).

Bore, Bure, den borne, födde, son, ättling; Buri, Bore.

Bose, Buse, skräck, fasa, förskräcklig; Busi, Böse.

Bote, Budde, krigare; Buti, Boddke.

Bot-hold, -olf, -var *(Isl.* Bödvar), -vid *m., samt* Bot-hild, -vi *f.*

Brage, som ger brak, ljud; språksam, talare; Bragbi, Bragher.

Brand, skarp som en svärdsklinga; med draget svärd väpnad man, slagfärdig kämpe; Brandker.

Brodde, försedd med broddar, pikar; til lynnet hvass och fast; Brudki, Broddke.

Brune, Bråne, bränd, solbränd, brun; en mycket utevistande man; Bruni, Brune *(medeltiden Lat.* Bruno). Brun-kil *(Brunke, Bryngel)*, -olf *(Brynolf)*, -vid *m., och* Bruna *f.*

Bruse, rödbrusig, fetlagd man; Brusi, Bruse.

Bryngel *(äfven* Brunke, *rätteligen* Brunkell), den solbrända (mycket utevistande) mörkletta mannen; Brunkil.

Brynolf, den solbrända (mycket utevistande) förstöraren, kämpen; Brunulfwer.

Bugge, bebyggare, som bebor et ställe, åbo; Buggke. *Run.* Buki.

(Buggeslef, som lefver af (eller en lemning på) sitt odlade hem; Bukislaifwer, *skrifves nu* Bogislaus, *som upgifves vara wendiskt och betyda* Guds ära).

Båle, Bålle, den båle, store, groflemmade; Bali; *se* Bolle.

Bård, försedd med sköld, skyddad; Bartr, Bardker.

Böne, den färdige, rustade; Buni, Bœne *(medeltiden Lat.* Bono, *äfven* Bondo?).

Carl, karl, manhaftig, kämpe, hjelte; Karl *(Gr.* Andreas). *Af detta namn, på Lat.* Carolus, *är namnet* Carolina; *och af dess Franska beteckning* Charles, *är* Charlotte, d. ä. den karlvulna.

Bo*atorp*, Bow*atorp*, Bo*arp*, Boos*gården*, Bot*athorp*, Bot*eryd*; Bus*aby*, Budza-, Buzu*torp*, Bos*aryd*; Bra*kastad*, Brag*aby*, Brag*erup*, Brag*nem*; Braks (Brax-, Brox-, Broks-) *vik*; Brands-, Brand*atorp*, Brend*arby*; Bratha-, Broddetorp; Brugd*amala*; Brona-, Brönn*asta*: Brus*atækth-torp*; Brunk*aberg*; Brynjolfs-, Brönulfs*torp*; Bug*asta*, Bykia*torp*, Bjugga-, Bjogg*atorp*, Bjog*stad*; Bure-, Bora-, Bor*æstad*.

Caspar, *Chald.* Skattmästare.
Catharina *Gr.* (Karin), ren.
Cecilia, *Lat.* (Silla, Sisla, Sissa,) litet blind.
Christer *m.*, Christina *f.* (Kerstin, Stina), äro förändrade af Christian *m.*, Christiana *f.*, *Lat. Gr.* Christen (den smorda, den smordes tilgifne).
Christopher, *Gr.* som bär Christum (den Smorde).
Clara, *Lat.* klar, ljus, mild; berömlig, namnkunnig.
Clas (Claudius, *Lat.* tilslutare, Portnär; *äfven* halt), *förekommer ofta i äldre tider såsom afkortning af* Niclas, d. ä. Nicolaus, *som annars öfvergått til* Nils.
Clemens, *Lat.* (Klemmet) mild, god, saktmodig, stilla.
Conrad, *T.* (Curt, Cort) den rådande mannen eller anförarens rådgifvare.
Constans, Constantin, *Lat.* ståndagtig, beständig, oföränderlig (*jfr.* Sv. Faste).
Constantia, *Lat.* ståndagtighet.

Dag, dag (klar, ljus, blid); Dagher. Dag-bjert, -finna, -run, *f.*
Dan, herre (*Ebr.* domare); Dan.
Daniel, *Ebr.* min domare är Gud.
David, *Ebr.* älskad, kärt barn, trogen vän, som är Gudi kär (*Sv.* Aste).
Desideria, *Lat.* efterlängtad, åstundad, önskad; saknad; *af Fr.* Désirée, d. ä. *Lat.* Desiderata.
Detlef, Ditlof (*T.*), folkets ättling, qvarlefva; *Run.* Thiuthlaifr; *Isl.* Théttleifr.
Didrik, *T.* folkherrskare, furste, höfding; *Run.* Thiudhrikr; *Lat.* Theodoricus (*motsvarar Gr.* Nicolaus, Nils).
Djekn, fri man, huld och trogen undersåte; Diekn, Deghn.
Djerf, djerf, dristig, oförskräckt, som ej frugtar faror; diærwer; *Run.* Tiarfr.
Dis *f.*, et högre väsende, en lägre gudomlighet; Dis. Dis-alf.
Ditmar, *T.* folkets stridsman.
Domald, som äger domsrättighet; Domaldher.
Domar, domare, som dömer; Domar.
Dorothea, *Gr.* Guds gåfva (Dordi *är en afkortning häraf*).
Doter, dotter; Doter.

Dagsta, Taxtha; Danstorp; Tannaker, Diærfwenæs, Dyrffwenæs, Domastada, Domarsarfwe.

Ebba, gammal knarrig käring.

Ebbe, gammal knarrig gubbe; Ebbi; *Run.* Ibi, Ifi.

Eberhard, *T.* vildsvinshård, stark.

Edla, adelig (af adelig börd); den ädla; Edelrun, Edelvi; *af* Adal.

Edmund (Emund), som minnes sin ed; Edvard (Ewert), som vårdar, iakttager sin ed.

Egel (Ägel), förfärlig, tapper krigare; Egil, Aegkel (*Isl.* Eigil).

Eggert *är af* Egelhard, förfärligt hård; Eiglert *af* Egelvard, som tappert håller vakt.

Elef (*vanligen* Elof), beständigt lefvande, odödlig; *Run.* Ailifr; *Isl.* Eilifr (*Gr.* Athanasius). *Så:* E-djerf, -olf, -rik, -vind *m., och* E-var *f., af* E, æ; *Run.* Ai. *Isl.* Ey, beständigt, alltid.

Eleonora, *Gr.* som har medlidande, medömksam, barmhertig.

Elias. *Ebr.* Gud är herre; Herren är stark och allsmägtig.

Elisa *m. Ebr.* Guds lam, Guds salighet.

Elisabet, *Ebr.* Guds ed, Gud är vår del och salighet; *är förändradt til* Lisbet, Elsa, Lisa, *och fordom* Ellisif.

Emanuel, *Ebr.* Gud med oss.

Emerentia, *Lat.* som väl tjenar, tjenar ut; *förkortadt* Emma.

Emilia, *Gr.* fagert talande, vänlig.

Enar, ensam, den enda; Enar; *Isl.* Einar. *Häraf:* Enebrand, Enevald.

Endrid, som ensam färdas, eller tilreder; Ainridher.

Engel *f., Gr.* Ängel; utsänd, ombud. Engelbrecht *är Tyska af* Engelbert; Ingelbiarter.

Enoch, *Ebr.* invigd; välartad och skicklig.

Ephraim, *Ebr.* fruktbar, växande.

Erik, städse, för alltid herrskande, rådande; Erikr, AErikr; *Run.* Airikr.

Erland, utländning, främmande; Erlandher.

Erling, ung jarl, grefve; Erlingher.

Ern-björn, -fast, -gisle, -sten, m. fl. *se* Arn-björn etc.

Ernst *m.,* Ernestina *f., T.* allvarsam.

Esaias, *Ebr.* Herrans salighet.

Es-björn, -ger, -kil, m. fl. *Se* Ås- *eller* Os-björn, etc. *och* Eskerun *f. af* As-gerun.

Egils*torp*, Eggels*tad*, Ögils*ryd*, Uggels*torp*, Elifs*torp* (*Elletorp*), AErlix*torp* (*na Herlingstorp, af* Erling), AErlögasund (*af* Arnlög).

Ester, *Pers.* lysande stjerna. Estrid. *Se* Astrid.
Eugenia, *Gr.* välboren.
Eulalia, *Gr.* vältalig.
Euphemia, *Gr.* af godt rygte, välfrejdad, väl omtalad.
Euphrosyne, *Gr.* förnöjd, glad.
Eusebius, *Gr.* Gudfruktig.
Eva, *Ebr.* alla lefvandes moder.
Evind, alltid segervinnare; Ewindher; *Isl.* Eyvindr.

Fabian, *Lat.* böneman, som har befattning med bönor.
Fader, fader; Fadher.
Fale, en svärdrustad kämpe; Fale.
Fare, farande, resande; Fare.
Far-björn, -djekn, -olf, -vald *m., och* Fast-gun *f.*
Faste, den faste, beständige, orubblige *(jfr. Lat.* Constans); Faste.
Fast-björn, -ger, -olf, -sten (Festen) *m., och* Fasta, Fast-gärd, -lög, -run, -un, -vi *f.*
Felag, bolagsman, sällskapare; Felagher.
Fjellar, fjällbyggare; som har många förmögenheter, en mästare; Fialar, Fiæler.
Finn, upfinnare, påhittig, fintlig; Finn.
Finn-boge, -ger, -kell *(vanligen* Fincke *eller* Ficke, *som således betyder:* en mörklätt fintlig man), Finvid.
Finna, Finn-gerd, -lög.
Fjolf, som ej sparar gods eller ägodelar; Fiulfwer.
Floke, filt, hopgyttrad låck, knuta; *Run.* Fluki.
Folke, fullhugad, modig; följeslagare; mönsterherre; Fulki, Folke.
Folk-björn, -mar *(T.* Volkmar), -ung, -vard *(sedan* Folqvard, *och* Folkert), -vid, -vin.
Fornjut, som först njuter, *eller* som äger (framställer) forntiden; Forniutr.
Frans *m*, Francisca *f. (Fr. T.)*, fri, ledig, ung person.
Fredrik, Fridfurste; Fridhrikr *(motsvarar Ebr.* Salomo, *Gr.* Irenæus). Frid-lef *(sammandraget* Frille), -mund, -thjof *m., och* Frid-gerd *f.*
Frej, frejdad, välkänd; Freir.

Fathirs-, Fadurstorp *(Fastorp)*, Fal*etorp*, Fasla*berga*, Fasle*torp*, Fesl*ered*, Fastels-(Fastulfs-)*by*, Fjællars*torp*, Fjellers*löf*, Fjugul*stad*, Fjul*sta*, Flogha*boda*, Folka*boda*, Folqwide*by*.

Frej-björn, -ger (*äfven Lat.* Frödgherus), -sten (*äfven* Frösten), -vid *m.*, *och* Freja, Frej-dis, -gärd, -gun *f.*
Frigge, den frejdade spjutbäraren; *af* Frejger.
Frode, mångkunnig, som vet mycket; Frodhi, Frodhe.
Froste, Frosten. *Se* Frejsten.

Frillesås, Fridmunda-, (Fremme-)*sta*, Friggestorp, Frodawij.

Fortsättning i nästa N:o.

Pl. 39.

En Tricycle.

Detta åkdon med trenne hjul, hvaraf det fått sin benämning, är egentligen et slags Diligence inom staden Paris, som afgår på bestämda timmar och til vissa district inom denna folkrika hufvudstad. Såsom en lättad communication och mindre kostsam än hyrvagnar, täflar denna inrättning med dylika vagnar kända under namnet af *Omnibus* och *Dame blanche*, hvilka alla rymma många, til och med 20 personer, och mot en ringa afgift förflytta invånarne ifrån den ena ändan af staden til den andra.

Pl. 40.

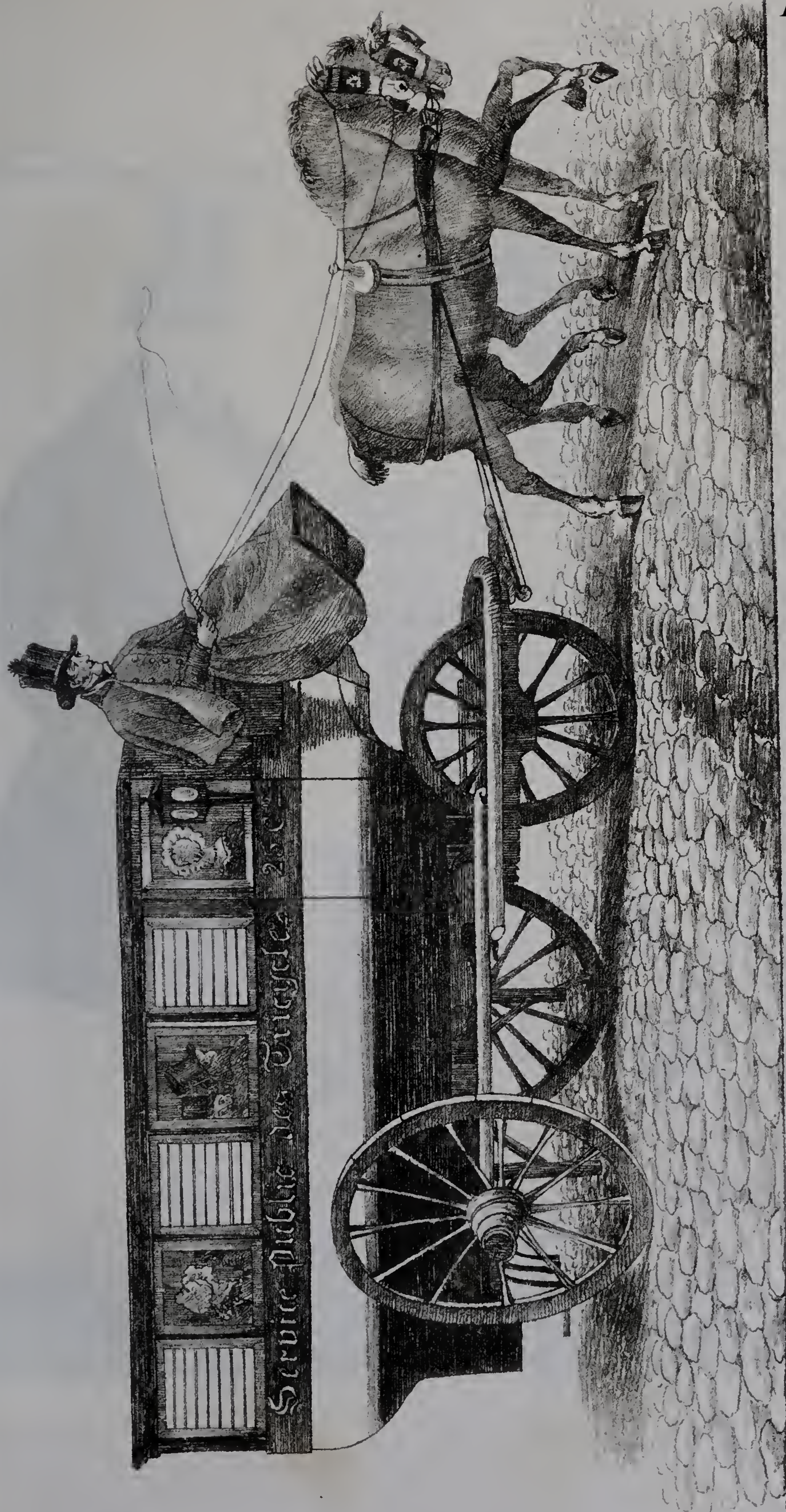
Mode-Costymer för Damer, Herrar och barn.

Fig. 1. Hatt af Gros de Naples prydd med blommor. Rock af Gros de Naples (af hvad färg man behagar) garnerad med snörmakarearbete. Lifvet framtil utlaggadt och bakåt formadt i likhet med en pelerine. Gula handskar, bruna kängor.

Fig. 2. Grå Castorshatt. Svart silkeshalsduk. Gul piquévest som igenknäppes ända up åt halsen. Bonjour-rock (*habit Redingote*) med dubbla slag och tvenne knapprader. Skörten äro utskurna i likhet med en vanlig frack. Pantalonger af treskäftadt linne (*coutil de fil*).

Flickans Costym. Hatt (*Capote*) af culört Cambric; stundom är skärmen på dessa af halm och kullen af brokigt sidentyg. Klädning af broderad kammarduk. Veckade hvita pantalonger, svarta skor.

STOCKHOLM,
Tryckt hos Carl Deleen, 1830.

Service Public des Tricycles

2
1

N:o XI.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

November Månad 1830.

Pl. 41.

Promethevs.

Menniskans danande af Promethevs är en af de äldsta Helleniska fabler; likväl nämner Homeros icke något derom; men Hesiodos afhandlar den ganska vidlöftig, emedan denna myth hörer til de äldsta tider af verldens danande. Namnet Promethevs betyder *förutseende,* en förmåga som han i hög grad ägde. Bland andra välgerningar han gjorde menniskoslägtet, var äfven den, at han stal elden ifrån Himmelen och skänkte den åt Jordens barn, för hvilken stöld han likväl straffades af Jupiter, som befallte Hephaistos *(Vulcanus)* at fastsmida honom vid berget Kaukasus, der en Gam eller örn förtärde hans lefver, som dagligen åter tilväxte, tils Herakles (Herkules) med en pil dödade Gamen och Promethevs slutligen fick tilgift af Zeus (Jupiter) samt uptogs i Olympen.

Aischylos har valt Promethevs' bestraffning til ämne för en af sina Tragödier, och den skicklige Engelsmannen *Flaxman,* har componerat flera teckningar dertil, hvaraf närlagda Planche föreställer Promethevs fastsmidd vid Kaukasus, och der, jemte choren af Nymfer, Okeanos' *(Oceanens)* döttrar, klagande öfver hans hårda, orättvisa behandling; de anbefallas likväl af Hermes *(Mercurius)* at lemna honom åt sitt öde. — Denna konstmässigt behandlade composition har synts Red. ganska passande at bifoga nedanstående Skaldestycke, helst författarinnan deraf mycket lyckligt återgifvit och påmint om Aischylos' *Promethevs i bojor,* i hvars anda det hela är diktadt. —

Här invid hällen
Bojan mig smider,
Blödande lemmar
Fåfängt jag vrider,
Förgäfves af våldsmagten frihet begär!
Mattade händren
Kedjorna sarga,
Den rastlösa Gamen sitt offer förtär.

Godtycklig hämndlust
Slog mig i banden,
Men obetvungen
Dristige Anden
Än trotsar den ljungande hämnarens magt;
Krossande blixtar
Kan han befalla,
Dock kan jag åt plågorna le med förakt.

Hacke då Gamen
Blödande fången!
Smärtor och bojor
Fjettra ej fången;
På dristiga vingar mot molnen den når;
Ljungar'n deruppe
Läre dess stämma
Hvad mannakraft dock öfver qvalet förmår.

Lysande Sol-Gud!
Dig ser jag gerna,
Minnes än huru
Förr från din stjerna
Jag lifvade elden åt menniskan stal.
Derför jag fastsmidd
Här invid klippan
Är lemnad til offer åt ensama qval.

Ensam! fast menskor
Fader mig kalla,
Ty ifrån fången
Föllo de alla,
Som bladen från träden i stormande höst;
Brusande böljor,
Tjutande vindar
Nu svara allena den lidandes röst.

Tacklösa slägtet
Dock jag förlåter,
Gerna mig derför
Offrade åter;
Ack at de bedragne hört varnarens röst!
Mera än Gamen,
Mera än bojan
Pandoriska asken förkrossat mitt bröst.

O at de plågor
Menskan den sände
Blott i mitt hjerta
Glödande brände!
Betungade skullran jag glad räckte fram,
At derpå lasta
Ännu hvar börda
Som nedtrycker jordens förkastade stam.

Fåfänga bönen
Når ej det höga;
Uprullad skådar
Siarens öga
Förborgade ödenas nattliga skrift;
Håren sig resa,
Blodiga bladen
Hemskt drypa af qvalens och lasternas gift.

Trampad som masken
Menskan sig vrider,
Tungaste bojan
Sjelf åt sig smider
Med öden, begär och behof uti strid;
Upblåst och liten,
Qval och förnedring
Upfylla dess hastigt försvinnande tid.

Och om än Himlens
Låga är vorden
Ännu i gnistor
Qvar uppå jorden
Och fram bland urartade slägterna stått;
Ännu en arfving
Utaf min anda,
Til arfslott mitt öde han äfven har fått.

Misskänd och ensam
Bär han sin smärta.
Giriga qvalen
Fräta hans hjerta.
Förtalet och afunden fläcka hans namn;
Våldsmagten fjettrar
Mägtiga anden
Och ränkorna smyga sin orm i hans famn.

Dock af ättfadern
Styrkan han röjer;
Oböjd af ödet
Dristigt han höjer
Ännu utur bojorna frihetens sång,
Til dess förklarad,
Vingade anden
Mot ljuset uplyfter sin segrande gång.

Så Prometheus,
Fastsmidd vid hällen,
Qvad i den lugna
Stjernklara qvällen
Djupt utur det fjettrade upfrätta bröst.
Tjutande vindar,
Rytande böljor
Sig lade at lyssna til Siarens röst.

C. A. S.

Pl. 42.

Minnesvård öfver Martin Luther.

Med anledning af den minnesfest öfver Christna Religionens införande i Sverige, som i denna månad kommer at firas öfver hela Riket, har Red. trott det vara i öfverensstämmelse med denna högtidliga tildragelse (ehuru Luthers Reformation hörer til en sednare tids händelse), at lemna sina läsare en teckning af den minnesvård öfver Luther, som på Preussiska Regeringens bekostnad uprestes i Wittenberg d. 31 Oct. 1821. — Den är af gjutet jern i en vacker göthisk stil och sjelfva figuren i naturlig storlek. Inskriften är: Glaubet an das Evangelium. S. Mar. 1. v. 15. *(Tiden är fullkomnad och Guds rike är för handene: bättrer eder och* tror Evangelio.)

När denna Tidskrift, under benämning af *Konst och Nyhets Magasin*, först utkom i Juli månad 1818, valde Redactionen til första Planchen Luthers bild, och meddelade dervid några korta

underrättelser om denna märkvärdiga man, hvartil vi nu åter hänvisa; men de som åstunda lära känna honom genom en mera utförlig berättelse, få sin önskan upfylld i: *Doctor Martin Luthers historia, af S. C. G. Küster.*

Pl. 43.

Pittoreskt Alphabet.

Forts. från föregående N:o.

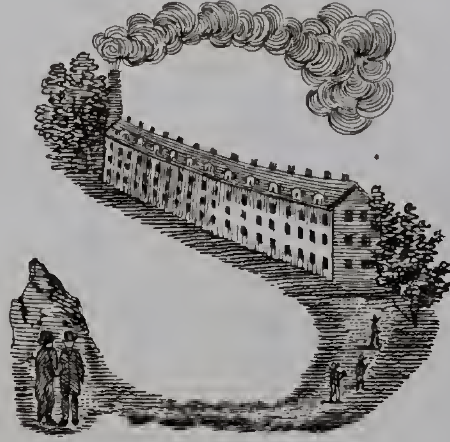
Q *Ancien Couvent, en Egypte.* R *Moulin sur un ruisseau, en France.* S *Manufacture de coton, en France.* T *Fontaine St. Pierre à Rome.* U *Ruine de Colisée à Rome.* V *Tombeau de C. Cestus à Rome.* W *Pont Ruine en Italie.* X *Le Pêcheur industrieux, sur la Seine en France.*

Gabriel, *Ebr.* Guds man; Gud är min styrka och kraft.
Gammal, gammal; Gamal.
Gardar, Garde, i gård eller hemmavarande; omhägnare; Gardar.
Gebbe, Gemme, lamb, saktmodig; Gebe, Geme.
Gefwar gifvare; Giafar; *stundom förblandadt med* Jedvard; *skrifves äfven* Gefwald.
Geller, gäll, ljudande; Giæller; *Run.* Kildkir.
Gemmer, verldshafvets vida utsträckning, sjöfarare; Gemmer; *Run.* Keimbr; *Isl.* Gymer.
Georg, *Gr.* (*äfven* Jurgen, Yrian, Örjan, Göran, Jöran) åkerman, jordbrukare.
Ger, Gejr, spjut; spjutväpnad eller anfallsrustad kämpe; Ger; *Run.* Kair, Kir; *Isl.* Geir, *slutar flera namn.*
Gere, Ger-björn, -fast, -hard, hvat, -lef, -log, -mar, -mund, -njut, -olf, -rik, -röd, -vald, -vin *m., samt*
Ger-dis, -hild, -lög (Gillög), -ny, -rid (Gyrid?), -thrud, -var, -vi *f.*
Getar, Gete; se Götar, Göte.
Gisl, Gisle, stråle; gissel; Gisl, Gisle; *Isl.* Gisl *och* Gils.
Gis-log (Gilög), -mund.

Gamels*botha;* Gibba-, Geba*torp*, Gebba*boda;* Gæwars*boda*, Gewers*näs;* Gællir*sta;* Gemars-(*Germars-*)*torp;* Getz*sta;* Gils-, Gyls*torp;* Gislav*ed*, Gizla*by*, Gisla*stad;* Gismunda*boda;*

Gjurd, omgjordad, vapenklädd; Giurdher.

Glom, glåmig, fläckig, olikfärgad; Glumr; *Isl.* Glumr, Glámr.

Golfve, som äger sin jord, hem (golf); hem- och jordägare; Gulwe; *Run.* Kulfi; *Isl.* Gylfi. Golfving; Kulfinkr; *Isl.* Gylfingr.

Gorm, *sammandraget af* Guttorm.

Gottfrid, *T.* Guds fred. Gotthard, *T.* som håller sig intil Gud.

Gottlieb, *T.* Gudälskande, Gud kär. Gottschalk, *T.* Guds tjenare.

Gretter, rynkig, skrynklig; Grætter.

Grim, grym; Grimr. Grim-kell, -olf *m.*, *samt* Grima, Grimhild *f.*

Gud, *i sammansättningar betyder ofta* åt Gud egnad *); Gudh.

Gud-björn, -brand, -fast (*äfven fordom* Gudvaster), -gun, -göt, -lak, -lef, -mar, -mund, -olf, -rik, -röd, -sten, -vard (*numera* Gowert), -vin.

Gud-borg, -dis, -frid, -löf, -lög, -ny, -rid (Gyrid), -run *f.*

Gumme, man, mansperson; Gumi.

Gumfert, lysande eller väldig i strid, i fältslag. *Se* Gunbert, Gunvard.

Gunnar, Gunner, Gunne, man, stridbar man; Gunnar, Gunne.

Gunn-bert, -björn, -djerf, -fast, -fus, -lak, -lef, -olf, -röd, -sten, -vald, -vid *m.*, *samt*

Gunna, Gunn-borg, -hilf, -hild (Gunnil), -rid, -run, -thrud.

Gustaf, en redlig mans staf, stöd; Gödhzstawer; *är ursprungligen et Svenskt namn ifrån medeltiden af* Göthstaf; *men påstås vara detsamma som Pers.* Gustasp.

Guttorm, skonsam krigare; Gudhormr.

Gylfe, *Isl.* (*som uttalas* Gelfve) är vårt Svenska Golfve, Gelwe.

Gärd, Gerd, åtgärd, handling; *äfven* en gudomlighet; Gerd; *Run.* Kirdhr.

---

*) Brand sändes til sin fader; denne gaf gossen åt Gudarna och kallades han sedan *Gud*brand. Ol. Tr. S. 2:331. Föräldrarna ville på sådant sätt förklara sitt tacksamma sinne mot sina Gudar, hvilka voro de som gifvit barnen, och at derjemte skaffa dem desto större nåd af de Gudar, hvilkas namn de buro, samt at påminna dem at, när de hörde sitt namn, vara tacksamma mot sin Gud. Hvarjemte de äfven trott dessa Gudar göra dessa barn särdeles lyckliga i krig och fred.

Gjuth*elykke*, Gjurs*næs*, Gjord*storp*; Gjor*sås*, Gyrd*aby*; Gluma-, Glom*asta*, Glums*ryd*, Glom*slöf*; Gulfv*aboda*, Gollw*asta*, Gelwis*ruma*; Grett*abol*, Grett*ista*; Grim*tuna*, Grima*ryd*; Grimar*storp*; Gudbrunz*ryd*, Gudwast*aby*, Gutlak*storp*, Gudsten*storp*, Gufrids*gård*, Gola*torp*, Gunnolfs*torp*;

Gäst, gäst, vandrare; Gestr.
Gäste, Gäst-olf, -rik (*häraf* Gestrikland).
Göt, fintlig, snillrik man; Gótr, Gótber; *Run.* Kautr, Kutr.
Göte (*Lat.* Guido); Göt-olf, -rik *m., och* Göta, Göt-hild *f.*

Hadding, försedd med vackert hår; Hadingher.
Hagbard, kragsten; den höge sköldbäraren; Hagbbardher.
Hake, hake, försedd med hakar; Haki.
Hal-dan (*af* Half *eller* Alf), -dor, -kell, -sten (Halstan).
Hall, häll, sten, häll-lutning; Hallr.
Halle, Hall-frid, -vard *m., samt* Hall-bera, -borg, -dora, -dis, -frid, -gerd, -ny, -vi, -var *f.*
Hamund, *se* Amund och Homund.
Hanna, *Ebr.* nåderik, lycksalig.
Hans *är* Johannes.
Har, den höge, uphöjde; Har (*motsvarar* August).
Har-björn, -vald (*vanligen* Harald) *m., och* Harsvi *f.*
Ha- (*d. ä.* Har-) rik (*eller* rok), -olf, -vard, -vid (Hovid).
Hard, hård; Hardher.
Hard-inga *m.* (Hardicka, Hartika), -lef (Hartlef), -sten.
Heden, som tillhörer hed, mark; heden, hednisk; Hedhin.
Heden-björn, -fast, -ger, -mund, -rik, -vard *m., samt* Heden-dis, -fast *f.*
Hedrik, hedrad furste; Heidrik; *Run.* Haiddrikr. Hedvig *f., T.*
Helena, *Gr.* solklar, blid; *förändras äfven til* Elin *och* Lena.
Helge, den helige; Helgi, Hælghi. Helga *f.*, den heliga.
Hemming, som hämnar, sätter gräns före; fridstiftare; Hemmingher.
Henrik, *tyckes vara sammandraget af* Hedenrik.
Her-björn, -djekn, -ger, -kell, -lef, -log, -man, -mod, -mund, -röd, -se, -trygg, -vard, -vid *m.; samt*
Her-borg, -dis, -gärd, -var (*Isl.* Hervör) *f.*, *af* her, *d. ä.* här, krigshär.
Hild, en af Odens mör, de slagfallnes tjenstande, krigsgudinna.

Göths-, Gödz*bod*, Giöters*löf*, Göta*bol*, Gutha*boda*.

Höthinga*torp*, Hagbarda*torp* (*nu* Habrarp), Haka-*torp*, *-fors*, Half-, Hal-*spränga*, *-stad*, Haldan*stad*, Halwarda*by*, Alfva*sta*, (Halfvard*sta*), Hamunda-*boda*, *-lunda*, Hamne*da* (*d. ä.* Hamunda *eller* Hamunda*heda)*, Harslöf (*nu* Härlöf), Harox*torp*, Harik*stada* (*nu* Herrsta?), Hedins-, Hedens-, Hædils-*kælo* (*källa)*, Halgi-, Hælga-*sta*, Herbjornar*yd*, Herkilsö,-Herke*berga*, Herloges- Hærlix-*torp*, Herwitz*torp*, Hilda*torp*,

Hilde-bert (Gilbert), -brand, -ing, -mar, -olf, -rik *m., samt* Hilde-borg, -gerd, -gun, -rid, vi (*vanligen* Hillevi) *f.*
Hilf, hjelp, bistånd; Hilf.
Hjalmar (Hjalmter), hjelmprydd; Hialmar, Hialmtr.
Hjalm (eller Hjelm); Hjalm-fast, -ger *m., och* Hjalm-borg *f.*
Hjelte, Hjalte, hjelte, kämpe som har svärd i hand; Hialti.
Hjerpe, hjerpe; Jarbi, Jærpe. Hjerp-olf; Jårbulfr.
Hjorvard, som vårdar svärd (*jfr.* Jorvard); Hiorwardher.
Holger (*jemför* Holmger *och* Ulfger).
Holme, holme, envige (enviges man); Hulmi, Holme.
Holmar, Holm-björn, -fast, -ger (Hollinger), -göt, -kell, -sten, -vid *m., och* Holma, Holm-dis, -frid, -gärd, -lög *f.*
Homund (*jfr.* Amund *och* Hamund), den höga gåfvan; Guds gåfva; Hamundher.
Huge (*Lat.* Hugo), den hugade, hugfulle; Hugi, Hughe.
Hug-björn, -fast.
Hugne, den hugnande, hugnare; den hugnade; Hugni, Hugne; *Isl.* Högne.
Hulde, den hulde; Huldhe (*Lat.* Hultho). Huld-fus.
Håkan, den höge, uphöjde mannen; Hakun.

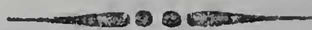
Illuge, illhugad, illasinnad; Illugi.
Inge, den unge, yngling; Ingi; *Isl.* Yngve (*motsvarar Lat.* Julius); *uttryckte äfven* Gudomlighet, *sedan* IngeFrej *blifvit förgudad.*
Ingar (*äfven* Ingwar; *Isl.* Yngvar), Ingel (*fordom* Ingiald, *af* Ingewald), Ingolf.
Inge-björn, -fast, -mar, -mund, -wald *m.*;
Inga, Ing-un; Inge-borg, -gärd, -löf, -rid (*vanl.* Ingrid), -run *f.*
Isaak, *Ebr.* löje; glädjeanledning.
Israel, *Ebr.* som kämpar med Gud, öfvervinner Gud.
Ivar, *et särskilt uttal af* Ingwar; *ehuru det äfven anses sammandraget och betyda* rustad, *eller* beständigt varsam, försigtig.
Jakob, *Ebr.* som träder på någon med fötterna, undertrampare.
Jarl, en benämning för en person af högre värdighet, hofman, Grefve, Premier-Minister; Jarl; *Eng.* Earl.
Jedvard, *et särskilt uttal af* Edward; *Anglsachs.* Eadweard.
Jeremias, *Ebr.* Herren är uphöjd.
Jesper, *är förändradt uttal af* Caspar.
Joachim, *Ebr.* Herren varder upstående.
Joar, som har befattning med hästar, som färdas, reser, åker; Joar (af Jo, Jor, häst).
Jo-björn, -dis, -frej, -ger, -kell, -sten (Justin) *m.;* Jo-dis, -frid *f.*
Job, *Ebr.* tålig korsdragare, som väl klagar öfver smärtan, men fördrager den.
Joel, *Ebr.* förnöjd.
Jofur (*uttalas* Jofwer); Jofir; *Run.* Jufur, *den som färdas, åker, d. ä. Thor, åskan.* Jofurbjörn.

Hildæ*hult*, Hildings*stad*, Hildolfs*torp* (nu Hilles*torp*), Hjalm*säter*, Holma, Holmkars*torp* (*nu* Holkanstorp), Hormundar*vad*, Homund*boda*, Hommen*torp* (*nu* Hofmantorp).
Inga *torp*, *boda*, *-ryd*, *-hult*, Ingemars-*boda*, *-näs*, Inguls-*torp*, *-stad*, Ingolfs*måla*, Ingvai*stad*, Jowars*torp*.

Johannes, **Johanna**, *Ebr.* nåderik, lycksalig; *är i norden förändradt til* Johan (John *Engl.*), Jon, Jahan, Jan (Fr. Jean), Jöns (Jösse), och Hans (*slutligen* Hampus *af gamla beteckningen* Hannus).
Jole, *se* Jule, *af* Jol, Jul, *vår* Jul: *beslägtadt med ordet* jollra.
Jonas, *Ebr.* dufva.
Jonathan, *Ebr.* Guds gåfva.
Jordan, hästbeherrskare, Stallmästare; Jorvard, hästvårdare, Marskalk.
Jorund, hästvän; Jorundher; *motsvarar Gr.* Philip, Jorun *f.*
Joseph, *Ebr.* som tiltager och förmeras.
Josua, *Ebr.* saliggörare, segrare.
Judith, *Ebr.* bekännarinna, berömmerska.
Jule *eller* **Jole**, sällskaplig, som deltager i samqväm, gästabud; Juli, Julir. Jul-björn, -fast, -ger.
Julius, **Julia**, *Lat.* yngling, ung person (*motsv.* Inge, Inga).
Justus, **Justin**, **Justina**, *Lat.* rättfärdig, rättskaffens.

Sularyd.

Fortsättning i nästa N:o.

Pl. 44.

Mode-Costymer från Paris för Damer.

Fig. 1. Mössa af blonder prydd med blommor och tvenne uttaggade bandrosor. Underklädning af sidensars och deröfver et slags morgonrock af broderad netteldnk med en peleriue. (Denna rock kallas väl *Peignoir* (pudermantel); men skiljer sig vida ifrån hvad fordom nyttjades til detta behof, då puder ännu begagnades, hvadan den också numera är endast en elegant förmiddags klädsel.) I gördeln bär Damen en lukt- eller rökflaska (*cassolette*) hängande i kedjor. Gula handskar, svarta skor.

Fig. 2. Bart hår prydt med perlor, af Hr. Plaisirs upfinning. Tyllklädning och en kappa af såkalladt dubbelt merinos, broderad med sniljor. Hvita handskar och hvita skor. (Ehuru dessa kappor icke kunna sägas vara mycket nymodiga, emedan de redan öfver året varit i bruk, och vi jemväl i 12:te Planchen af Mars månad 1829 meddelat nästan en dylik, har Redact. dock trott sig böra meddela den, dels i anseende til årstiden, dels emedan dessa kappor nu blifvit så allmänt antagna i Stockholm, at man nästan icke får se andra, ehuru til större delen släta utan broderi.) —

STOCKHOLM,
Tryckt hos Carl Deleen, 1830.

1
2

N:o XII.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

December Månad 1830.

Pl. 45.

De begge sammanvuxne Siameserne.

Detta besynnerliga exempel af tvenne sammanvuxne menniskor är högst märkvärdigt, och ehuru utrymmet icke medgifver at utförligt lemna en beskrifning deröfver, skola vi dock, jemte dessa sammanvuxne tvillingars bild, meddela det hufvudsakligaste om dem.

Gossarne äro födde i Konungariket *Siam* i Asien, fördes för et år sedan til Boston och sedan vidare til London, der de ännu vistades i April månad; de äro 19 år gamle af medelmåttig växt, likväl icke så stora som ynglingar vanligen äro vid denna ålder, i Norra America. De hafva den Chinesiska färgen och ansigtsbildningen, men likväl en högre och mindre bred panna än Chineserne. De äro hvarandra ganska lika, likväl så, at de lätt kunna igenkännas. — Det ämne som förenar dem är en kropp, två tum lång vid öfra kanten och ungefär fem vid den nedra; dess bredd ofvanifrån nedåt utgör omkring två tum. Det är ingen rund streckartad kropp, ty den är tjockare i lodrätt, än i horisontel rigtning. Vid nedra randen deraf ser man en enda nafvel, hvarigenom en enda för båda gemensam nafvelsträng gått. Denna kropp är bildad genom en förlängning af bröstbenets svärdformiga brosk; utgående från begge bröstbenen träffa dessa brosk tilsammans i en vinkel och synas här förenade genom et band, så at de bilda en ledgång som har en rörelse up och ned samt åt sidan. Eljest låter ingenting af betydenhet röja sig i den förbindande massan, och der kännes intet pulserande blodkäril. Hela förbindningssnöret är betäckt med hud, är ganska starkt och har föga känsel. — Den ena gossens minsta rörelse åt något håll eftergöres genast af den andra, så at man skulle tro det de leddes af samma vilja; likväl är denna öfverensstämmelse

blott en följd af vanan och nödvändigheten. De äro ganska muntra, synas förståndiga, gifva akt på allt som förekommer, och äro taeksamme för alla bevis af godhet och välvilja. De insomna på samma gång, förtära ungefär en lika quantitet föda och förrätta många andra saker med den största öfverensstämmelse. Hjertats och pulsådrornas slag är alltid lika hos båda. De vända sig vid gåendet alltid mot hvarandra och de båda yttre fötterna, d. v. s. den enas högra och den andras venstra, taga alltid steget på samma gång liksom de inre *). Det förbindande snöret är så kort, at den ena vanligen lägger sin arm öfver den andras skuldra. Vid gåendet är detta alltid fallet, endast när de sitta hålla de armarna ofta framåt; de kunna likväl icke stå helt och hållet midt emot hvarandra. Deremot stöder sig den ena på den andra, lägger sig vid sättandet helt och hållet på honom, och alltid utan at denne har något at invända deremot. De frugta ingenting högre, än at bli åtskiljda; de bli mycket sorgsne när man talar om den enes död och vilja ej höra något i detta fall. De hafva under vistandet i London redan lärt at tala något engelska, och uttala det båda på lika sätt. En gång då de voro opasslige, intogo begge medicamenter, hvaraf de kände verkningen i *samma* ögonblick. En annan gång tog endast den ene dylikt medicament, och det gjorde ingen verkan på någondera. När de sofva ligga de på ryggen med hufvuden så långt åtskilda som möjligt. Vidrör man den ena i sömnen så vaknar äfven den andra. När den ene drömmer, drömmer äfven den andre, och fast de icke hafva samma dröm, är föremålet för densamma likartadt, antingen sorgset eller gladt. De tala sällan med hvarandra, lika så när de på samma gång tala med tvenne personer. Det sednare händer alltid, när tvenne vackra fruntimmer tiltala begge på samma gång; ty de hafva redan så mycken urskiljning, at finna behag i fruntimrens fägring. De äta nästan alltid allena, och tycka illa om, at vid detta tilfälle omgifvas af nyfikne åskådare. — De äro söner af fattiga föräldrar, som födt sig med fiskeri, men fadern är död. Hvad som isynnerhet är intressant vid detta fenomen är, at, då andra missfoster vanligtvis väcka vämjelse och äckel, desse gossar tvertom snarare göra et an-

*) Denna egenhet har af tecknarn blifvit förbisedd, ty på Planchen är förhållandet tvertom.

Alphabet Pittoresque

A. B. C.

ou

La Leçon du Perroquet

MALLEZ aîné Editeur

Rue St Martin N° 81

Paris.

genämt intryck, så at ingen utan rörelse kan se deras godsinthet och enighet. — Rygtesvis omtalas at de numera aflidit i London med endast få minuters skillnad i dödsstunden.

Pl. 46.

Pittoreskt Alphabet.

Forts. från föregående N:o.

Y *Le repas des Matelots.* Z *Le songe de Jacob.*

Vi lemna här nederst på Pl. äfven sjelfva titelbladet med vignetten på den lilla asken som innehåller detta Alphabet, hvilket för öfrigt är helt och hållet färglagdt, och med all sin obetydlighet, beräknadt på köpare genom den elegans som Fransmännen veta gifva åt dylika småsaker.

Karl, *se* Carl.
Kell, Keld, *sammandraget af* Kettil.
Kell-dor, -mar, -mund, -var *m.;* Kelldora *f.*
Kettil, kittel; *äfven* stormhatt; svartlagd; Ketil.
Ketil-björn, -fast, -ger, -höfde, -log, -mund *m.;* Ketil-lög, -rid, -run *f.*
Klofwe, klofve; Klofwe.
Knut, knut; Knut *).
Kol, kol; svartlagd; Kul. Kol-björn, -grim, -ve.
Kolf, kolf; stark och verksam; Koffwer, *äfven* Kalf.
Kråke *m.,* Kråka *f.,* korp, kråka; liten svartlagd person; Kraki, Kraka.
Kufve, Kue (Goe); underkufvare; Kufi, Kui.

*) Danske hofmännen funno en gång i skogen et utlagdt barn, hvilket hade en guldring knuten för ansigtet. Denna omständighet gaf Konung Gorm anledning at kalla barnet Knut; och har detta barn, sedermera Konung Knut den Store i Danmark och England, gifvit namnet rygtbarhet.

Kalfs-*bygd*, -*vik*, Kælldurs-, Kælldors-, Kiællars*torp*, Kol*hammar*, Cul*hambri*, Kraka-torp, -rum, Kråke*rum*, Kufs*boda*, Kugha*sta*;

Kyhle, Kjule, kylande, kall; *Run.* Kiufi; häraf Kiulakr, Kiulikr.
Kåre, vindfläckt, vindpust; *äfven* vindarnas gud; Kari.

Lagman, lagman; Lagmadher.
Lars (Lorens, Lorenzo), *Lat.* Laurentius, af lager, prydd med lager; Lafrans, Lawrintz.
Lef, qvarlefva, efterlefvande; Lefr; *Run.* Laifr; *Isl.* Leifr.
Lek, lekande; munter, glad; Lekr.
Leonhard (Lipnart), *T.* Lejonhård; Linwardher.
Leopold, *T.* Lejonstark.
Libert (d. ä. Lidbert), Lid björn, -mund, -olf, Lidsvald, *och* Lod -björn, -mund, *samt* Lud-björn, -göt, -mund, -olf, -wig; *och* Lydicka, *af* Liod, Liudh; *T.* Leute, *d. ä.* folk.
Lifsten, lifsten, en amulet som skyddar lifvet; beskyddare; Lifsten.
Likbjörn och **Likvid**, förödare; Likbiarn, Likwidher.
Loke, låge; lågande och förtärande eld; Loke.
Lovisa (Louise), *T.* folkbesegrande; sköldmö; *af* Ludovica.
Lucas, *Lat.* lysande, uplyst.
Lucia, *Lat.* klar, lysande.
Ludvig, *T.* folkbesegrare; hjelte; Hludwer.
Lyder, lytt, vanställd; *äfven* lysande; Liotr; *Run.* Liutr.
Läme (Lambe), foglig, stilla (som et lam); Læme, Lambi.

Magdalena (Malin, Malena), *Syr.* tiltagande, i bästa flor, herrlig.
Magne, den kraftfulle; *Run.* Mahni.
Magnhild *f.*, kraftig gudomlighet.
Magnus, *Lat.* stor.
Marcus, polerare, eller krigsguden Mars tillhörig.
Margareta (Greta), *Gr.* perla.
Maria, *Ebr.* bitter, salt.
Marqvard, gräns- eller fältförsvarare; Markwardher.
Martha, *Ebr.* bedröfvad.
Mattheus, *Ebr.*, *Gr.* Matthias (Matts); *Ebr.* Guds gåfva, af Herren begåfvad, Herren tilgifven.
Matthild *f.* (Mechthild *T.*), mägtig krigsgudomlighet.
Mauritz (Moritz), *Lat.* Neger, svart; svartlagd.

Kjula-, Kjule*stad*, Thjuls-, Thyls*hammar*, Tylf*stad*, Kofra-, Kåra-*ryd*, Koffura-(Kåra-)*hagi*; Lagmans*ryd*, Læmma*torp*, Læma*nytta*, Læf*sund*, Linwardha*hult*, Lænmarö, Lidhmunda*holt* (Lemnhult), Lijdholfs*torp*, Liqwida*eke*; Loka*næs*, Lokka*torp*;

Melcher, *Ebr.* Konungslig.
Michael *Ebr.* Hvem är Gud lik? Gud förnedrar.
Mose, *Egypt.* uptagen ur vattnet.
Mundel, snabbt ilande; Mundill.
Munger, snabbt svängande sitt svärd; *Run.* Munkair.
Måne, måne; Mani; *äfven* Manne.
Mårten, *Lat.* Martinus, Mars tilhörig, hjelte.

Namne, som har samma namn; Nafni; *förblandas med*
Nanne *m.*, Nanna *f.*, som är tilstädes, til hands; tjenstagtig; Nanni, Nanna.

Mærkal*stad*; Mundils-, Myndis-, Myndars-, Munders-*torp*; Mana*gardhen*, Manna*bodha*, Manneslunda; Nanæ*tuna*, Nanna*berg*, Nænis-, Nænnis-*mo*, Nænnus*torp*,

Fortsättning i nästa Årgång.

Säg! har ni sett en sådan?

Öfversättning.

Jag ville åt min dotter ge
En man som vore ung, men trogen,
Förmögen, qvick och lysande
Och redan til förståndet mogen;
Som vore vacker, älskvärd, grann
Och glad och rolig obeskrifligt,
Men älskade så ömt, så lifligt;
Säg! har ni sett en sådan man?

Min son begär ej mer än jag,
Han vill blott hos sin hustru finna
Förstånd och rikdom och behag,
Samt ensamt hennes tycke vinna.
Talangfull, qvick och ung ännu
Hon aldrig bör ur huset fara,
Men i sitt hushåll trägen vara;
Säg! har ni sett en sådan fru?

Min dotter vill til sällskap ha
Blott några glada, säkra vänner,
Som list och afund ej fördra
Och hvilkas dygd man allmänt känner;

Som muntra, jemna hvarje dag
Ha något artigt nytt at säga,
Men ej förtal och sqvaller pläga;
Säg! har ni sett et sådant lag?

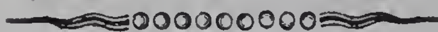
Min son, som njuter gladt sitt lif,
Vill äfven några vänner söka,
Som under muntra tidsfördrif
Hvarandras nöje snillrikt öka;
Som äga insigt, kraft och vett,
Som redligt tala, redligt vandra
Och våga allting för hvarandra;
Säg! om ni sådan vänskap sett?

Min son vill ha en dräng också,
Som vore nitisk, rask och trogen,
En som man kunde lita på,
Och aldrig funnes uppå krogen;
Som utan fjäsk och utan fläng
Til alla sina sysslor duger
Och aldrig svär och aldrig ljuger;
Säg! har ni sett en sådan dräng?

Ch . . .

Pl. 47.

Sy-mönster.

Pl. 48.

Maskrad-Costymer för Damer.

Fig. 1. Vi hafva tagit oss den friheten benämna denna Costym en Maskrad-Costym, ehuru den föreställer et förnämt Spanskt fruntimmers i Andalusien, i sin brukliga klädedrägt; men dels är den i anseende til provinsens myckna trafik med Gibraltar icke nationelt spansk, utan en blandning af engelska och franska moder, dels

1
2

har den tyckts oss för våra svenska fruntimmer få et större intresse, då vi härigenom gifvit dem en vink at begagna den på costymerade eller maskrad-baler, helst den är ganska täck och fördelagtig.

Öfver underkjorteln bär Damen en klädning af *barbareskt flor,* som nederst är försedd med en bred frans bestående af blå och gröna brocadband flätade som et gallerverk. Lifvet är blått och grönrandigt och rundtomkring kantadt med blå band, samt framföre försedt med en svart bröstlapp, hvarifrån et smalt svart förkläde nedhänger, snarlikt ändan af et skärp eller långshawl. Lifvet är mycket utringadt med en dubbel halsremsa af spanska spetsar. Ärmarne äro *en gigot* af samma tyg som klädningen och öfver dem de såkallade *séduisant*-ärmar försedde med samma slags gallerverk som på klädningen. De små fickorna vid hvardera sidan äro prydda med purpur-röda band. Hufvudbonaden består i en liten spansk hatt af svart sidensars med en skön hvit Reiher (häger-) fjäderbuske; under denna hatt bäres en elegant mössa af blonder *en bouffant.* De derifrån nedhängande sidoskyggen äro af hvitt sidensars, sammanhållne af små tverband med rosetter. Dessa skyggen äro fästade på bröstet med en bandros; nederst är en ring hvarifrån en svart bandros med långa ändar nedhänger. Halsbandet består af et svart band med et ihängande såkalladt Jesus-kors af guld. Hvita sidensars-skor med hvita silkesstrumpor, brocaderade i likhet med de gamles *cothurner* (et slags höga halfstöflar, som fordom brukades af tragiska aetörer på seenen).

Fig. 2. Et nyare slag Fruntimmers-Domino af svart sidensars, garnerad med svarta blonder. Hvita handskar och skor.

Anmälan.

Denna Tidskrift kommer äfven at fortsättas nästa år, och sedan Redactionen gått i författning til erhållande af flera franska, engelska och tyska Jurnaler af samma tendens med denna, torde den kunna lofva sina läsare en större mångfald och mera ombyte af ämnen. — Prenumerationen emottages i Stockholm på alla Boklådor och i Landsorterne på alla Post-Contor för samma pris som alla de föregående år.

21 vols.

vol 7. : [2], 96 p. + 48 plates
of which 13 are hand-
coloured and 2 are foldin

8vo in 4's: A-M⁴.

92-S
777
SPECIAL
PERIOD.
AP
1
K6
V.7
G. HEDBERG
K. HOFBOKBINDARE
STOCKHOLM

